

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakrtiz nad Cerkljim, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796500

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

CEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POSTNA PLAČANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

Banca di Credito di Trieste
TRZASKA KREDITNA BANKA

CartaSi

VISA MasterCard

Gotovina - povsod na gotovo

NEDELJA, 12. MAJA 1996

Lasten žep pred ponosom

BOJAN BREZIGAR

Obisk papeža Janeza Pavla II. bo nedvomno eden najpomembnejših dogodkov leta 1996 za vso Slovenijo. Papež prihaja v državo, ki je po veri pretežno katoliška. Tudi vloga, ki jo je imela slovenska cerkev pri vzgajanju intelektualcev in pri ohranjanju jezika, se zlasti v času avstroogrske monarhije, pa tudi po prvi svetovni vojni na ozemljih, ki niso bila združena z matično domovino, najdemo pri redkokaterem drugem evropskem narodu; konec koncev so se v semeniščih oblikovali številni slovenski književniki, pa tudi politiki; tudi taki, ki so se kasneje svetovnoznorsko popolnoma drugače opredelili. Tudi vloga Vatikana pri priznanju samostojne Slovenije je bila vse prej kot zanemarljiva, saj je papeška država prva priznala Slovenijo in je na mednarodni ravni zastavila ves svoj vpliv, da je do priznanja prišlo. Končno pa papež prihaja v času, ko je v teku postopek za razglasitev Antona Martina Slomška za svetnika. Vloga Slomška v slovenski zgodovini in slovenski književnosti se s tem ne bo spremenila, vendar pa bo slo za priznanje človeku, ki je svoje strogo stanovsko poslanstvo združil z narodnim buditeljstvom v času, ko to ni bilo tako enostavno.

Papež torej prihaja v Slovenijo kot verski voditelj in kot državni poglavar. Obiskal je že številne države vseh celin, revne in bogate; Slovenija je se ena redkih belih lis na njegovem zemljevidu. Zato, in tudi upoštevajoč zgoraj navedene razloge, je prav, da do obiska pride. Vprašljiv je morda čas obiska, saj je predvidljiva obdobje običajno neprimerno za take dogodke in bi znal obisk s tremi množičnimi srečanji v Ljubljani, v Postojni in v Mariboru vplivati na počutje dela državljanov, ki se bodo morali čez nekaj mesecev izreči o novem državnem zboru in torej posredno o vladi, ki bo vodila državo v naslednjih starih letih.

Zato bi bile polemike o času obiska razumljive. Vendar jih ni bilo, razen nekaterih bolj obrobnihih. Pač pa se v vsej Sloveniji vije divja polemika o tem, koliko bo država plačala za papežev obisk, koliko stane priprava prireditvenih prostorov in koliko bo stala varnost. Ta polemika kaže, kako tesne so vezi med Slovenci in denarjem. Če jo hočemo označiti z eno samo besedo, bomo rekli, da je za državo, ki je po mednarodnih pokazateljih najbogatejša izmed držav v tranziciji, ki steje največje število mercedesov in vikendov ne samo v nekdanji vzhodni Evropi ampak tudi med številnimi razvitimi državami, ta polemika naravnost sramotna. Država je lahko izbirala, ko je papeža povabila na obisk. Ko se je za to odločila - in takrat ni bilo velikega nasprotovanja - pa se res ne bi smela tako osramotiti s polemiko o stroških, ki so jih s ponosom zmogle mnogo revnejše države Evrope in tretjega sveta, ki se niso spraševale, kdo bo plačal policiste. Kadar gre za denar, pa pri številnih Slovincih ponos očitno zelo malo pomeni.

Borrelli ni kršil tajnosti preiskave

BRESCIA - Sef milanskega tožilstva Francesco Saverio Borrelli ni kršil tajnosti preiskovalnega postopka, ko je predsednika republike Scalfara obvestil, da je naslovil tedanjemu premieru Silviu Berlusconi jamstveno obvestilo in ga povabil na zaslisanje. Tako menita brescianska tožilca Fabio Salamone in Silvio Bonfigli, ki sta sodniku za predhodni postopek predlagala, da bi arhiviral preiskavo in oprostil Borrellija.

Na 2. strani

Kosovelov kip v mestnem vrtu

TRST - V mestnem vrtu v Ul. Giulia bodo 11. junija slovesno odkrili doprtni bronasti kip Srečka Kosovela. Dijaski dom, ki nosi ime po velikem pesniku, bo tako obeležil 50-letnico svojega obstoja.

V novi upravni odbor Združenja »Slovenski Dijaski dom Srečka Kosovela« so na nedavnem rednem občnem zboru izvolili več novih mladih članov. Za predsednika je bil potrjen Dušan Krizman.

Na 4. strani

Toponomastika občine Zgonik

TRST - Toponomastika je odlično sredstvo za spoznavanje določenega teritorija in njegove zgodovine. Na petkovi predstavitvi pomembne Merkujeve studije Toponomastika občine Zgonik, ki jo je omenjena občinska uprava izdala v slovenskem in italijanskem jeziku, so opozorili na razne načine branja tovrstne publikacije in na njeno vsestransko uporabnost. Ne gre namreč samo za izčrpen pregled podatkov, temveč tudi za njihovo analizo.

Na 5. strani

ITALIJA / PO NEDAVNI UMESTITVI NOVEGA PARLAMENTA

Prodi že snuje vlado, Bossi pa svoj »odbor«

RIM - Enrico Micheli in Arturo Parisi bosta podtajnika v predsedstvu nove Prodijeve vlade. Tako je včeraj napovedal glasnik liderja levsredinske Olike Silvio Sircana, ki je tudi namignil na možnost, da bo Prodi v četrtek ali v petek predstavil predsedniku republike seznam novih ministrov. Da se bo levsredinski vodja čimprej odpravil na Kvirinal je prepričan tudi tajnik DSL Massimo D'Alema.

Medtem ko je Prodi na delu za vladni program in za izbiro novih ministrov, je Umberto Bossi (na sliki) na tem, da predstavi svojo »severno vlado« in takozvani odbor za prepoved »Padanije«. To bo storil med današnjim zasедanjem t.i. severnega parlamenta v Mantovi, kar bo nedvomno sprožilo nove in glasne polemike. Z Bossijem je včeraj polemiziral ministrski predsednik Lamberto Dini, ki očita »senaturju« da sploh ne pozna pravil demokracije.

D'Alema je včeraj potrdil ponudbo Kartelu svaščin, naj sprejme pred-

sedstvo vsaj najpomembnejših nadzornih parlamentarnih komisij. Najpomembnejši sta komisiji za boj proti mafiji in za nadzorstvo nad tajnimi službami. V prejšnji zakonodajni dobi je protimafijski komisiji predsedovala Tiziana Parenti (desnica), komisijo, ki nadzoruje delovanje tajnih in obveščevalnih služb, pa je vodil senator DSL Massimo Brutti.

Fausto Bertinotti (SKP) pa je precej kritičen do predsednika zbornice Luciana Violanteja zaradi njegovih petkovih izjav o spravi o odnosih s pristiati Salojske republiki.

Na 2.strani

Več kot sto smrtnih žrtev v letalski nesreči v Floridi

NEW YORK - V močvirnatih pokrajini v blizini Miamija v Floridi je strmoglavilo potniško letalo DC9 družbe Valujet, ki je prihajalo iz Atlante. Po prvih vesteh, ki jih je posredovala televizijska mreža CNN, kaže, da ni nihče od potnikov in članov posadke preživel nesreče. Televizijska poroca o najmanj 112

smrtnih žrtvah.

Letalo DC9 naj bi strmoglavilo nekaj minut pred pristankom na mednarodnem letališču glavnega mesta Floride. Močvirnato področje je zelo težko dostopno, tako da imajo reševalci velike težave. Kaže, da je pilot poskusil zasilni pristonek, ki pa je zal spodletel.

TRST - Institutu slovenske filologije Trzasko univerze grozi zaprtje. Nevarnost, o kateri se je začelo govoriti kmalu po smrti prof. Bressana, je včeraj prišla v javnost prav na svečanosti ob 50-letnici obstoja tega prestižnega kulturnega središča. Dekan instituta prof. Montijeva je namreč prebrala pismo rektorja Trzasko univerze prof. Giacoma Borrusa, ki dejansko napoveduje zaprtje instituta.

Številni ugledni gostje, ki so bili prisotni na včerajšnji slovesnosti, so že izrazili svoje odločno nasprotovanje zaprtju instituta, saj bi to bil pravi nesmisel v mestu, ki se tudi kulturno vse

bolj odpira proti vzhodu in se posebno proti slovenskemu svetu. Veliko škoda pa bi utrpela tudi slovenska skupnost, katere didaktični kadri imajo prav v institutu močno znanstveno oporo.

Zdaj je pričakovati, da bo ves Trst dvignil svoj glas proti nameravanemu zaprtju tako pomembne znanstvene ustanove, kot jo je dvignil (in to s pozitivnim rezultatom) ob nedavni napovedi zaprtja Goethe Instituta. Svoja prizadevanja proti zaprtju je napovedal tudi slovenski ambasador v Rimu Peter Bekes, ki je bil navzoc na včerajšnji proslavi.

Na 3. strani

LIBERIJA / TUDI GANA ZAVRNILA UBEŽNIKE

Nihče noče ladje obupanih

Položaj 4.000 beguncev, ki so brez hrane in vode, se hitro slabša

ABIDJAN - Potem ko ji je Slonokoščena obala dvakrat zavrnila izkrcanje potnikov, se je »ladja obupanih« Bulk Challenger s stiri tisoči liberijskih ubežnikov na krovu (na posnetku AP) ustavila pred obalami Gane. Beguncem, ki se nahajajo v dramatičnih pogojih, brez hrane in vode, grozi tudi nevarnost izbruha epidemije. Pomocnik ganskega ministra za zunanje Obed Osemoah je izjavil, da tamkajšnje oblasti ne bodo dovolile priveza tovrstne ladje, ki je že skoraj tri dni na odprtem morju. Spremlja jo le coln humanitarnih organizacij, ki si prizadevajo, da bi potnikom zagotovile vsaj vodo. Iz Liberije se je medtem izvedelo, da se pripravljata na izplovitev dve drugi ladji, polni ubežnikov.

DANES NA SPORTNIH STRANEH

Uspešen štart »azzurrov«

Odbojcarska reprezentanca Italije je z gladko zmago s 3:0 nad Nizozemsko začela nastope v letošnji »Svetovni ligi«. Danes se bosta obe ekipi pomerili se enkrat.

Stran 20

Jadran TKB na koncu drugi

Kosarkarji Jadrana TKB so z gladko zmago nad Rinaldijem iz Padove osvojili drugo mesto v dodatnih srečanjih za uvrstitev v elitno B ligo.

Stran 22

Soča Sobema v play offu

Odbojkarji Soče Sobema so si z včerajšnjo zmago nad Vivilom in ob istocasnem porazu Ponte nelle Alpi kolo pred koncem prvenstva v C1 ligi že zagotovili sodelovanje v play offu za napredovanje v B2 ligo.

Stran 23

Derbi bo odločal o napredovanju Koimpexa

Derbi zadnjega kola med Borom Mercantile in Koimpexom bo odločal o tem, ali bodo odbojkarice Koimpexa napredovale neposredno v B2 ligo, ali pa si bodo morale napredovanje izboriti preko dodatnih srečanj. Za gotovo napredovanje bo moral Koimpex premagati borovke.

Stran 23

Stefanel prvi finalist

MILAN

Kosarkarji Stefanel so prvi finalist končnice za naslov italijanskega prvaka. V četrti tekmi so Milancani včeraj doma s 77:56 premagali branilca državnega naslova Buckler iz Bologne in se tako s 3:1 uvrstili v finale.

Njihov nasprotnik bo morda znan že danes po tekmi med Benettonom in Teamsystemom in Trevisu. Bolonjski Teamsystem vodi z 2:1 v zmagah. Če bo danes slavil Benetton, potem bo odločilno peto srečanje v torek v Bologni.

Na 20. strani

PO UMESTITVI PARLAMENTA / GOVOR PREDSEDNIKA ZBORNICE ŠE BURI DUHOVE

Liga snuje »vlado Severa« in napada levico in desnico

Bassolino: Bossiju je treba takoj odgovoriti s konkretnimi dejanji

RIM - Medtem ko Romano Prodi snuje legitimno vlado, je Umberto Bossi trdno prepričan v svojo politiko odcepitve Severa od Juga. »Senatur« bo namreč danes v Mantovi - med zasедanjem »severnega parlamenta« - predstavil vlado Padanije. Prvemu telesu naj bi predsedoval sam Bossi, drugemu pa Giancarlo Pagliarini, ki je bil izvoljen za predsednika poslancev Severne lige.

Na Jugu se medtem vrstijo manifestacije in pobude proti politiki Severne lige. Včeraj so Bossija v Marsali na Siciliji ostro kontestirali udeleženci spominske proslave ob obletnici pohoda garibaldincev, o odnosih med Severom in Jugom pa je spregovoril neapeljski zupan Antonio Bassolino. Dejal je, da je Bossi ubral to politiko, ker v parlamentu ne more, kot bi želel, igrati jezicka na tehtnici med levico in desnico.

Bassolino, podobno kot beneski zupan Massimo Cacciari, je tudi mnenja, da se je treba prenapeti politiki Lige zoperstaviti resno in trezno, predvsem pa s konkretnimi političnimi in vladnimi dejanji. Proti separatizmu se je treba boriti z izvajanjem resnega in uravnovešenega federalizma, ki bi v središče dogajanj in posebno odločanj postavil krajevne uprave, posebno dežele in občine, je se dejal Bassolino. Neapeljski zupan se je tudi zavzel za vestranski dialog med Severom in Jugom, a na osnovi resnih razmisljanj in

ne demagogije in prazne retorike.

V političnih krogih pa se dalje odmeva petkov umestitveni govor novozvoljenega predsednika poslanske zbornice Luciana Violanteja. Zelo razočaran nad Violantejevimi besedi je predvsem tajnik Stranke komunistične prenove Fausto Bertinotti. Predsedniku zbornice očita, da je naredil hudo napako, ko je omenil spravo s pripadniki Salojske republike in tudi ko je namignil na možnost uporabe sile proti separatistični politiki Severne lige. »Proti Bossiju se je treba odločno boriti z orožjem politike in ne mu groziti s silo«, je pripomnil komunistični voditelj.

Violanteju so glede stališč o polpretekli zgodovini oporekali tudi nekateri levicarski misleci in ugledni novinarji. Precej kritičen komentar do besed predsednika zbornice je v rimski Republici napisal Giorgio Bocca, z Violantejem pa ne soglasa niti priletni antifasistični borec in dosmrtni senator Leo Valiani v komentarju za Corriere della Sera.

Ministrski predsednik Lamberto Dini pa očita Bossija, da ni demokratičen in da preveč pretirava pri vseh svojih zahtevah. Premier, ki bo morda postal zunanji minister v Prodijevi vladi, je trdno prepričan, da bo Violante odličan predsekancj postavil krajevne uprave, posebno dežele in občine, je se dejal Bassolino. Neapeljski zupan se je tudi zavzel za vestranski dialog med Severom in Jugom, a na osnovi resnih razmisljanj in

Udeleženci garibaldinske proslave v Marsali nasprotujejo odcepitvi Severa (Telefoto AP)

NOVA VLADA PRED KONCEM TEDNA?

Romano Prodi izbira ministre

Micheli in Parisi najbrž podtajnika v predsedstvu vlade

RIM - Enrico Micheli in Arturo Parisi bosta najbrž podtajnika v predsedstvu nove Prodijeve vlade. Tako je včeraj napovedal glasnik liderja levosredinske Oljke Silvio Sircana, ki je tudi namignil na možnost, da bo Prodi v četrtek ali v petek predstavil predsedniku republike seznam novih ministrov. Da se bo levosredinski vodja čimprej odpravil na Kvirinal je prepričan tudi tajnik DSL Massimo D'Alema.

Micheli je trenutno glavni ravnatelj ustanove IRI, medtem ko je Parisi Prodijev politični svetovalec. Micheli je že načelno sprejel ponudbo, formalno pa bo lahko predlagano pomembno funkcijo sprejel le po odstopu z mesta ravnatelja IRI. Kazne, da se bo Micheli v prvi osebi ukvarjal s koordinacijo dela ministrskega sveta in da bo Parisi spremljal

odnose med predsednikom vlade ter posameznimi ministri. Micheli, ki je doma iz Ternija, je začel sodelovati s Prodiem, ko je bil slednji predsednik IRI. Ukvarja se tudi s publicistiko in trenutno je podpredsednik denarnega zavoda Banca di Roma.

Tajnik Hrasta D'Alema je včeraj znova potrdil politično ponudbo Kartelu svobosčin, naj sprejme predsedstvo vsaj najpomembnejših nadzornih parlamentarnih komisij. Najpomembnejši sta komisiji za boj proti mafiji in za nadzorstvo nad tajnimi službami. V prejšnji zakonodajni dobi je protimafijski komisiji predsedovala Tiziana Parenti (desnica), komisijo, ki nadzoruje delovanje tajnih in obveščevalnih služb, pa je vodil senator DSL Massimo Brutti.

BRESCIA / PREISKAVA

Brescia predlaga oprostitvev Francesca Saveria Borrellija

Šef tožilstva je obvestil Scalfara o jamstvenem obvestilu Berlusconi

MILAN - Šef milanskega državnega tožilstva Francesco Saverio Borrelli ni krsil tajnosti preiskovalnega postopka, ko je obvestil predsednika republike Scalfara, da je tedanjemu premieru Silviu Berlusconi naslovil jamstveno obvestilo. Tako menita brescianska državna tožilca Fabio Salamone in Silvio Bonfigli, ki sta sodniku za predhodni postopek predlagala, naj arhivira preiskavo zoper Borrellija.

Salamone in Bonfigli sta začela preiskavo proti Borrelliju na ukaz bivšega pravosodnega ministra Filippa Mancusa, ki je ocenil Borrellijevo ravnanje kot nesprejemljivo. Ukaz o preiskavi je sodil v okviru ofenzive, ki jo je Mancuso vodil proti milanskemu državnemu tožilstvu.

Novica o Borrellijevem sporocilu predsedniku republike je pršla na dan, ko je bila polemika okoli Mancusovega dela najbolj vroča in le nekaj tednov preden je senat na zahtevo Progresistov pravosodnega ministra razrešil dolžnosti.

Milansko državno tožilstvo je naslovilo jamstveno obvestilo tedanjemu premieru Silviu Berlusconi 22. novembra 1994, ko je bil Berlusconi v Neaplju in je predsedoval mednarodni konferenci OZN o boju zoper kriminal. Obvestilo je Borrelli zaupal karabinjerskemu častniku, ki se je imenoval v Rim, kjer pa Berlusconi ni dobil, ker je bil v Neaplju. Karabinjerski častnik je obvestil Borrellija, da bo moral v Neapelj, nato pa po telefonu napovedal Berlusconi obisk in

Francesco Saverio Borrelli

ukrep. Sele po tem, toprej ko je predsednik vlade že vedel, da mu prinasajo vabilo na zaslisanje, je Borrelli poklical Scalfara in ga seznanil z jamstvenim obvestilom premieru.

Po oceni brescianskih tožilcev Borrelli ni krsil tajnosti preiskovalnega postopka, ampak je ukrepal pravilno, saj je obstajala nevarnost, da bi novica o jamstvenem obvestilu pronicila, kot dejansko je, saj jo je objavil Corriere della Sera. Tudi ta del preiskave je zaupal brescianskemu tožilstvu, ki je osumilo krsitve tajnosti preiskovalnega postopka šest novinarjev.

Salamone in Bonfigli sta včeraj tudi vložila priživ zoper razsodbo, s katero je sodnica za predhodni postopek Anna Di Martino oprostila Antonia Di Pietra proti mnenju tožilstva.

NOVICE

Zdravniki o Andreottiju in bratrancih Salvo

PALERMO - V septembru leta 1983 je Giulio Andreotti poklical kardiološki oddelk bolnišnice v Palermu, da bi se pozanimal o zdravstvenem stanju iztirjevalca Giuseppeja Cambria, ki je bil v poslovnih odnosih z bratrancema Salvo. Tako naj bi palermskim sodnikom, ki vodijo preiskavo o odnosih med Andreottijem in mafijo, povedal kardiolog, ki je pred 13 leti govoril z večkratnim predsednikom vlade. Njegovo pričevanje naj bi potrdili tudi drugi zdravniki, saj je Andreottijev telefonski poziv vzbudil senzacijo na oddelku. V pričevanju palermskega sodnika vidi tožilstvo dokaz več, da je Andreotti poznal bratrance Salvo, kar je bivši premier stalno zanihal. Bratranca Salvo sta bila po oceni preiskovalcev vez med mafijo in delom sicilske kršćanske demokracije.

Goljufi prevarali zvezdnike

FIUMICINO - Izkoriščali so imena zvezdnikov italijanske televiziji, da so prirejali najrazličnejše prireditve »v dobrodelne namene«. Toda izkupicek ni bil nikoli namenjen za pomoč ljudem, pač pa je s pomočjo nekaterih družb končal na tekočih računih rimskih goljufov. Med zvezdnicami, ki so nasledle zgornjim zlikovcem, so Alba Parietti, Ornella Muti, Clarissa Burt, Francesca dellera, Simona Ventura, Monica Bellucci in Sabrina Salerno. Prisostvovala so nogometnim tekam ali drugim prireditvam v prepričanju, da je njihova prisotnost koristna in bo služila v »dobrodelne namene«.

Tolpo goljufov je včeraj onesposobila policija iz Fiumicina, ki je aretirala Emilia Pangalozzija, Benita Vincija in Franca Camerinija

MLADOSTNIKI / TREVISO IN MANTOVA

Vse pogostejši pojavi nasilja med najmlajšimi

TREVISO, MANTOVA - Morda je slo za izzivanje, morda ga je kdo nehote porinil v solskem avtobusu, ali pa je bil vmes spor za prosti sedež. Dejstvo je, da je nekega 9-letnega solarja napadla skupina vrstnikov, ki so se skupaj z njim vračali iz osnovne šole v Castellu di Godego v pokrajini Treviso. Dečka so stariji pripekljali v bolnišnico hudo zdelanega s pestmi in brkami, zdravniki na oddelku za prvo pomoč pa so ugotovili, da ima poleg več modric tudi sledi stiskanja vratu. Vse tudi kaže, da je deček med pretepom - do katerega je sicer prišlo pred nekaj tedni, a se je zanj zvedelo komaj včeraj - padel in da je za nekaj trenutkov izgubil zavest, nato pa se ni mogel pobrati zaradi težkega nadržbnika s knjigami.

To ni bilo prvic, da je na solskem avtobusu v Castellu di Godego, v katerega se stlači do 70 otrok,

prislo do nasilnega obnašanja bolj živahnih osnovnošolcev, saj je zupan do pred kratkim za nadzor na avtobusu uporabil vojaške oporečnike. Starsi so zadnji dogodek prijavili karabinjerjem in solskemu skrbniku, na Obcini pa zdaj razmislijo, da bi red na avtobusu zaupali upokojencem, ki bi jih zaposlili za določen čas. Starsi malih »napadalcev« so medtem prejeli opomin ravnatelja šole, ki jih je povabil, naj ukrepajo za vzornejše vedenje svojih otrok.

Do druge in po svoje še hujše epizode je prišlo v nizji srednji soli Leopardi v Marmirolo v okolici Mantove. Stirje 13-letni nepridipravi so mlajšega, 11-letnega dijaka prišli za noge in zabingljali z njim skozi okno, nato pa so ga za nameček se pretepli, da bi si zagotovili zrtvin molk. Ravnateljica je storilce prijavila karabinjerjem in jih za tri dni izključila iz šole.

Shod proti uporabi jedrske energije

RIM - Približno petdeset tisoč ljudi vseh starosti se je včeraj udeležilo rimske manifestacije (na sliki-Telefoto AP) proti uporabi jedrske energije in onesnaževanju na sploh, ki jo je priredila naravovarstvena zveza Legambiente v sodelovanju s pisano zeleno stvarnostjo. Na shodu so se seveda spomnili tudi 10-letnice cernobilske tragedije.

Manifestacije so se udeležili tudi številni politiki, med katerimi Massimo D'Alema in Walter Veltroni. Shod po rimskih ulicah je izzvenel kot velik praznik narave in čistega okolja. Organizatorji so pozvali novo vlado, naj bo pozorna do ekologije, ki je bila doslej neke vrste pepelka v italijanskem političnem življenju.

VEST O NAMERAVANEM ZAPRTJU SPOROČILI PRAV NA PRAZNOVANJU 50-LETNICE

Inštitutu za slovansko filologijo grozi zaprtje

Glasovi, ki so se v prejšnjih tednih sirili med študenti Inštituta slovanske filologije na trzaski Filozofski fakulteti, so žal postali predprazje rasnice. Gre za nepotrjeno vest, ki se je pojavila po nenadni smrti profesorja Arnalda Bressana, direktorja inštituta: inštitut bodo z naslednjim akademskim letom najbrž ukinili.

Včeraj je bila na Filozofski fakulteti proslava 50-letnice delovanja Inštituta slovanske filologije. Proslave, ki naj bi imela svečan, pa tudi primerno vesel značaj, se je nasprotno polastilo malodušje in občutek damoklejevega meča. Dekanica Silvana Monti je po uvodnem pozdravu vsem navzočim prebrala pismo, ki ga je nanjo naslovil rektor Giacomo Borruso. Pismo (če smemo povzeti njegovo vsebino) odreja zaprtje strukture oz. preusmeritev njenih dejavnosti; rektor v njem ugotavlja, da je inštitut dejansko odmrli že sam po sebi in da ga zato nima smisla ohranjati pri življenju. Montijeva je izrazila svoje ogorčenje, nato pa navedla pomembne razloge za ohranitev in okrepitev dejavnosti na področju slavistike. Med temi naj izpostavim predvsem bistveno vlogo, ki jo ima inštitut pri izobraževanju didaktičnih kadrov slovenske skupnosti v zamejstvu. Pravici na ljubo je treba povedati, da ne rektorja ne njegovega namestnika ni bilo na proslavi.

Svečanost je posvetila zajeten del dnevnega re-

Prof. Silvana Monti govori na včerajšnji svečanosti ob 50-letnici Inštituta slovanske filologije (f. KROMA)

da spominu na profesorja Bressana. O njegovem delu je spregovoril Michele Colucci, rusist z rimske univerze La Sapienza. Silvana Monti in Fedora Ferluga Petronio, docentka za srbski in hrvaški jezik, sta orisali zgodovinski razvoj in razvejanost dejavnosti v sklopu inštituta. K mikrofону so nato pristopili predstavniki domačih in tujih političnih oblasti, univerz in kulturnega sveta.

Prvi je besedo prevzel senator Darko Bratina; poseg je namenil pomenu studija slovanskih jezikov in ved v mestu, kakršno je Trst. Njegovo tezo o potrebi po poznavanju stvarnosti slovanskega sveta za zunanjo politiko države, ki se

skuša odpirati na vzhod, so tako ali drugače povzeli vsi govorniki. Med temi naj omenimo slovanskega konzula v Trstu Tomaza Pavšica, njegova hrvaškega in jugoslovanskega kolega, predstavnike slovenskih, hrvaških in jugoslovanskih kulturnih institucij, akademij in univerz, ter predsednico Državne slaviščne zveze. V dvo-

rani (pravzaprav večji učilnici) je bil prisoten tudi slovenski veleposlanik v Rimu Peter Bekes, ki sicer v uradnem delu ni spregovoril, je pa pokazal zanimanje za problem in napovedal prizadevanja s slovenske strani, da bi ne prislo do zaprtja tako pomembne znanstvene ustanove. Svečanosti ob 50-letnici Inštituta za slovansko fi-

lologijo se je udeležil tudi podpredsednik deželnega sveta Milos Budin.

Studentska stalica je izrazila predstavnica Paola Sannino, ki je prebrala pismo, naslovljeno na pristojnega ministra. V tem pismu zahtevajo študenti podporo oblasti in zagotovila o nadaljnjem delovanju inštituta.

Upati je seveda, da bodo slovenske ustanove, v zamejstvu in Sloveniji, tudi tiste, ki včeraj niso bile prisotne na slovesnosti, zavzele jasno stališče in se opredelile za ohranitev inštituta slovanske filologije. Podobno je pričakovati tudi od krajevnih oblasti, ki so včeraj ravno tako spregledale pomembni (zadnji?) jubilej.

Matejka Grgič

V Ricmanjih Promenadni koncert

Na trgu v Ricmanjih bo danes prvi od dveh letosnjih Promenadnih koncertov, na katerem bosta nastopila Mladinski pihalni orkester glasbene sole Viva iz Zagorja ob Savi in Pihalni orkester Videm iz Krškega. Koncert se bo začel ob 17. uri, če pa se bodo neugodne napovedi vremenoslovcev uresničile, pa se bodo godci preselili v občinsko gledališče Prešeren v Boljuncu. Drugi Promenadni koncert pa bo prihodnjo nedeljo, prav tako ob 17. uri, ko bosta nastopili domača godba na pihala ter Delavska godba Trbovlje.

VRSTA SREČANJ PROSEŠKIH JUSARJEV

Priprave na juserske volitve

Zakaj je bila potrebna predstavitev dveh kandidatnih list

V teh dneh se v raznih vaseh vrstijo sestanki v zvezi z volitvami za obnovitev juserskih odborov, ki bodo 26. maja.

Na Proseku so se v petek zbrali kandidati Enotne liste Prosek in Liste jus Prosek, ki so jih do-

mačini predlagali na sestanku dne 11. aprila. Mnogi si medtem postavljajo vprašanje, zakaj sta bili predloženi dve listi. To je bilo sporazumno storjeno, ker zakon predvideva, da listi, ki zmaga, pripadajo stiri

odborniki, drugouvršceni pa en sam in ker na vsaki listi ne morejo biti več kot stiri kandidati je nesmiselno, da bi odbor bil le stiričlanski. S to potezo se obenem tudi izognemo nevarnosti, da bi volitve bile razveljavljene, ker če se predstavi le ena sama lista, mora na volišca vsaj polovica volilnih upravičencev.

Kandidati prosekkih list so na sestanku razpravljali o volitvah ter sestavili okvirni program, s katerim se bodo v prihodnjih dneh predstavili domačinom. Prvo srečanje bodo imeli v četrtek, 16. t.m., ko se bodo pogovorili s predstavniki vaških društev in organizacij. Nato se bodo srečali se s krajevnimi političnimi strankami, raznimi ustanovami itd. Predvidena srečanja bodo na Proseku zaključili v četrtek, 23. t.m. z javnim shodom z vaščani. (b.r.)

V petek javna razprava s tržaškimi parlamentarci

Dezelno združenje Orizzonti (Horizonti) prireja javno razpravo z novoizvoljenimi tržaškimi parlamentarci na temo Kakšni horizonti za Trst? Na srečanje, ki bo v petek, 17. maja ob 17.30 v Novinarskem krožku, so prireditelji povabili senatorja Giulia Camberja in Fulvia Camerinija ter poslanca Roberta Menio in Gualberta Niccolinija. Gostje bodo odgovarjali na vprašanja, ki jim jih bodo zastavili krajevni predstavniki vseh političnih sil, svojo udeležbo pa so potrdili naslednji: Roberto Antonione (FI), Milos Budin (DSL), Giorgio Canciani (SKP), Elettra Dorigo (LS), Sergio Dressi (NZ), Gianfranco Gambassini (LpT), Paolo Polidori (SL) in Arnaldo Rossi (PRI). Parlamentarci bodo imeli priložnost orisati svoje poglede na prihodnost Trsta in pobude, ki jih nameravajo v zvezi s tem sprožiti v parlamentu. Srečanje bo vodil urednik kronike Il Piccola Livio Missio.

TRADICIONALNI SEJEM BIOLOŠKIH IZDELKOV

Še danes sejem Bioest

Na Trgu sv. Antona novega bo še danes odprta že tradicionalna razstava bioloških pridelkov in izdelkov Bioest (na sliki KROMA), ki je obenem tudi priložnost za spoznavanje delovanja številnih združenj prostovoljnega dela. Prodajni sejem si je že včeraj - tudi po zaslugi

razmeroma ugodnega, pa čeprav vetrovnega vremena - ogledalo veliko ljudi, ob priliki Bioesta pa so priredili tudi številne spremne kulturne pobude, med katerimi naj omenimo včerajšnji nastop najmlajših članov ricmanjske godbe na pihala pod vodstvom Marina Marsica.

ŽALNA SEJA

SSG se bo jutri poklonilo spominu Jožeta Babiča

Odsel je velikan slovenske filmske in gledališke umetnosti. Jasno in nedvoumno, tako številne kulturne ustanove poročajo o težki izgubi, ki je s smrtjo Jožeta Babiča prizadela slovensko kulturo. Kot je v spominskem zapisu izpovedal ravnatelj Slovenskega stalnega gledališča v Trstu Miroslav Kosuta, je težko verjeti, da vitalnega in neprevidljivega Jožeta Babiča ni več med nami. S Kosutovimi besedami lahko se enkrat zatrdimo, da Jože Babič »preprosto ne more umreti: tako globoko se je zapisal v nas, toliko je ustvaril, toliko vsega počel, da bo njegov spomin živ, dokler se ne bo prelil v legendo«.

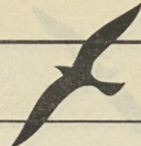
Slovensko stalno gledališče iz Trsta, v katerem je prebil dolgo in sila ustvarjalno obdobje, se bo velikega umetnika spomnilo jutri popoldne na zalni seji, ki se bo začela ob 18. uri v Kulturnem domu. Na svojega bivšega člana se bo spomnila tudi Drama SNG v Mariboru, ki bo žalno slovesnost priredila v sredo, 15. maja, ob 13. uri. V torek se bodo umrlemu umetniku lahko poklonili ljubljanski prijatelji, saj bo krsta s posmrtnimi ostanki stala v mrliški vezici št. 11 na novih Zalah v Ljubljani. Kot smo že zapisali, bodo Babiča pokopali v Mariboru, kjer je prebil svoja mlada leta in tudi začel svojo umetniško

pot. Pogreb bo v sredo, 15. maja, ob 15.30, in sicer na Pobreskem pokopališču.

Ob smrti vsakega velikega umetnika se po prvotnem presunjenju začena nekakšen obracun njegovega dela, poleg dosežkov, ki jim vsakdo pripisuje nesporen pomen, pa vsak posameznik vzame v postev tisto delo, ki je njega posebej prevzelo. Seznan Babičevih stvaritev, predvsem režijskih, je izjemno dolg, kot je tudi razmeroma dolgo obdobje njegovega umetniškega ustvarjanja. Spomin na njegove gledališke režije bo moral vsakdo pri sebi obnavljati, medtem ko si bo mogoče njegove filme in televizijske prispevke se ogledati in na novo oceniti. Na traku in zato dostopen, dasi v arhivih radijskih his, v katerih je snemal, bo ostal tudi značilen Babičev glas, ki je razlagal kakšno svojo režijsko domislico. Dovtype na račun drugih gledališnikov je pripovedal rajši v osebnih pogovorih, kot je lepo zapisala Ivanka Hergold. Ob veliki iznajdljivosti in duhovitosti je bila prav tako dobro poznana njegova pikrost. Rahlo ironičnemu nasmehu se ni odpovedal niti ob prevzemanju nagrad in teh je bilo veliko. Vendar pa je vselej ostal zvest svojemu poslanstvu, kot je ugotovila Ivanka Hergold: »Ne bomo pretiravali, če rečemo, da je bilo to v iskanju - resnice.«

Zaradi alkohola v zapor

Antonia Calabreseja, ki stanuje v Ul. Pasteur 20, je petkovo popivanje privedlo kar v zapor. 21-letni fant je pogledal tako globoko v kazarec, da mu ni več uspevalo brzdati strasti in je začel nadlegovati goste javnega lokala Bistrot 22 v Ul. Toti 3. Upravniki lokala Manuelu Sabatiju tako ni preostalo drugega, kot da je ob 23. uri poklical policijo, vendar se je Calabrese znesel tudi nad agenti. Ti so le s težavo pomirili njegovo nasilnost, vendar mladenic ni nehal z zmerjanjem. Ko so policisti zahtevali njegove dokumente, se je znova zakadil vanje in enemu od agentov zlomil prst na roki (zdraviti se bo moral 40 dni), drugemu pa zvil zapestje. Preden so ga z velikim naporom uspeli aretirati in odpeljati v zapor, je pijanec policistom razbil še sipo na službenem vozilu.

PO OBČNEM ZBORU ZDRUŽENJA DIJAŠKI DOM

V Mestnem vrtu bodo junija odkrili doprski kip Srečka Kosovela

Petkova seja odbora Združenja Slovenski dijaški dom Srečko Kosovel (foto KROMA)

Združenje Slovenski dijaški dom Srečko Kosovel je na nedavnem rednem občnem zboru pomladilo svoje vrste in sprejelo nove člane, ki so vsi bivši gojenci doma ter pokrivajo celotno deželno ozemlje, kjer živimo Slovenci (novi člani so Rudi Bartaloth - Naborjet, Drago Bogatec - Trst, Eda Pregarc - Ricmanje, Diego Colarich - Korosci, Peter Rogelja - Sempolaj, Miha Samsa - Trst, Silvano Semolic - Jamlje, Dušan Udovic - Trst).

Občni zbor je v novi odbor izvolil več mlajših članov, ki so radi sprejeli hvalevredne zadolžitve za vodenje naše nenadomestljive ustanove, katere vloga in delo je namenjeno mladim.

Ustanova, ki se v tem solskem letu srečuje z Abrahamom, si je izbrala naslednje vodstvene organe: predsednik Dušan Krizman, podpredsednik Dragica Jerina, blagajnik Silvana Valoppi, člani: Miha Samsa, Jadranka Grgic, Silvano Semolic, Peter Rogelja. Nadzorni odbor: predsednik Anica Ferfaglia, člani Vojko Mijot, Vida Jagodic, Marko Kravos, Eda Pregarc.

Pomlajeni odbor se je sestel prejšnji petek in obravnaval pregled dejavnosti v solskem letu 95/96 in pobude ob 50-letnici delovanja doma.

Dejavnosti skozi dobo solskega leta, ki jih v domu stejejo od septembra do avgusta, so raznovrstne, prepletajoče in prežete z vrednotami narodne pripadnosti, večnarodnosti, kulture sožitja, z vrednotami solidnega znanja in zdravih

delavnih navad.

Glede praznovanja 50-letnice delovanja doma sta upravni in nadzorni odbor mnenja, da bo proslavitev tega mejnika najbolj praznična, če bo na osnovi dosedanjega dela zmožna dati konkretna in optimistična sporočila vsaj za nadaljnjih 50 let.

Poleg nekaterih manjših pobud bodo 50-letnico obeležili s tremi za dom, za Slovence in za Trst pomembnimi dogodki. 11. junija bo ob 11. uri slovesno odkritje doprsnega bronastega kipa Srečka Kosovela v Mestnem vrtu v ul. Giulia. Poleg občine Trst, slovenskih in italijanskih sol, bosta prisotna tudi deželna odbornica Alessandra Guerra in slovenski minister za solstvo in sport Slavko Gaber. Istega dne, 11. junija ob 20. uri bo v domu tradicionalni Zaključni večer. Lansko leto sta na večeru župana Illy in Rupel zasadila v znak prijateljstva bor in lipo.

Letošnje sporočilo sporazumevanja med ljudmi bomo lahko razbrali z nastopom mladih tržaskga doma Kosovel, italijanske skupnosti iz Kopra, Mladinskega doma iz Celovca, Doma Ivana Cankarja iz Ljubljane, domov iz Dubrovnika, Sarajeva in Beograda ter orkestra tržaskih občinskih rektorijev Gentilli-Toti.

Vse kaže, da bo dom Kosovel prejel do tega dne občinsko gradbeno dovoljenje za začetek gradbenih del za nujno prenovitev in delno povečanje doma.

S POIMENOVANJEM MALE DVORANE IN ZAKLJUČNO AKADEMIJO

Na GM so se poklonili spominu prof. Ambroseta

Občutene besede predsednika Semna in prof. Simčiča

Ob številni udeležbi članov profesorskega zbora, gojencev in upraviteljev Glasbene matice in ob prisotnosti pokojnikov vdove g. Marije in sorodnikov je bila v petek zvečer na sežu GM v Ul. Ruggero Manna kratka a močno občutena slovesnost, s katero je bila velika učilnica oz. mala dvorana poimenovana po prof. Erminiju Ambrosetu, pred 20 leti tragicno preminulemu klavirskemu pedagogu Glasbene matice.

Po uvodnem pozdravu ravnatelja sole GM Marij Kogoj prof. Bogdana Kralja, je predsednik GM Adrijan Semen utemeljil odločitev upravnega odbora GM o poimenovanju male dvorane po pokojnem prof. Ambrosetu in se obenem spomnil tudi mlade profesorice klavirja Jozice Lasic, ki je pred 20 leti izgubila življenje v isti prometni nesreči. Dejal je, da bo tudi tako Ambrosetov pedagogski in človeški lik živo prisoten tako med sedanjimi profesorji in gojenci sole GM, kot tudi med poznejšimi glasbenimi rodovi, saj je prof. Erminij Ambroset globoko verjel v neprecenljivo vlogo kulture, glasbene se posebej, za razvoj in obstoj naše manjšinske skupnosti.

O liku pedagoga prof. Ambroseta pa je s spoštljivo osebnostno noto spregovoril prof. Tomaž Simčič, član upravnega odbora GM in sam Ambrosetov učenec. Spomnil se je na učne ure najprej na njegovem domu v Skednju na klavirju Bendorfer in potem v Galusovi dvorani in dejal: »Dve desetletji nas locujeta od usodnega 8. maja 1976, ko se je Erminij Ambroset - za prijatelje Ino - poslovil od

Svečano poimenovanje Male dvorane GM po pokojnem prof. Ambrosetu (f. KROMA)

nas. Toda zagotavljam vam, da tisti, ki smo ga dobro poznali - tako gojenci kot kolegi - nanj nismo pozabili in tudi ne bomo. Pa niti bi ga ne mogli. Bil je premočen značaj, da ne bi v vsakega od nas vtisnil nekaj svojega. Z njegovo smrtno učenci nismo izgubili le učitelja in klavirskega pedagoga, izgubili smo prijatelja in usmerjevalca, ki je s svojo močno osebnostjo, neizmerno predanostjo svojemu delu ter z ljubeznijo do svojih gojencev pustil v vsakemu izmed nas neizbrisno sled, tako v glasbenem kot osebnostnem pogledu. Za njegovo navidezno nepopustljivo strogostjo smo gojenci kaj kmalu uzrli učiteljevo dobrodušnost in dobro namernost, katere edini cilj je bil, da bi gojenci našli svojo glasbeno in življenjsko pot. Dovolj zgovoren je že podatek koliko njegovih gojencev je studij klavirja uspešno končalo, in brez njih bi bil danes klavirski odde-

lek Glasbene matice bistveno osiromasen.

Prof. Tomaž Simčič je tako sklenil svoje misli: »Vsakič ko bom vstopil v to malo dvorano, odslej Ambrosetovo dvorano, mi bo ob pogledu na Bendorfer misel vsaj za hip poromala k njegoveu učenci nekdanjemu lastniku, ki je sedaj tam, "kjer znebi se človek vsake teže", kot pravi naš veliki pesnik. To bo romanje v znamenju žalosti in hvaležnosti. Žalosti ob misli, da Erminija Ambroseta ni več med živimi, hvaležnost pa zaradi vsega, kar smo gojenci in prijatelji od njega prejeli. Hvala, profesor!«

Na Ambrosetov klavir, ki ga je pokojnikova matica darovala Glasbeni matici in ki ga je zdaj ta tudi z gmotno pomočjo Ambrosetove zene, mehansko v celoti obnovila, sta nato mladi klavirski pedagoginji GM Vesna Zuppin in Beatrice Zonta, stiročno zaigrali Dvorzakov Slovenski ples in s tem sklenili slovesnost, ki jo

je pospremil topel aplavz Ambrosetovemu spominu.

Spominu profesorjev Erminija Ambroseta in Jozice Lasic (iz Sovodenj pri Gorici) je bila nato v večernih urah v dvorani Goethe instituta na Ul. Coroneo, posvečena prva od sedmih zaključnih akademij GM. Namenjena je bila izključno gojencem klavirja. Predstavilo se je 14 gojencev različnih letnikov od vsakega klavirskega pedagoga po eden iz vseh sol GM od Zabnic do Spetra, od Gorice do Trsta. Lepo število poslušalcev se je lahko prepiralo o visoki ravni klavirskih sole Glasbene matice, saj je akademija pri nekaterih gojencih, zlasti visjih razredov, spominjala že na pravi koncert, pri drugih pa odkrila obetajoče talente. O akademiji, kateri bo 17. t.m. sledila še druga v isti dvorani, ki jo je vodstvo Goethe instituta velikodušno odstopilo Glasbeni matici, bomo poročali posebej. j.k.

OBJAVLJENO GRADIVO STROKOVNEGA POSVETA O PARKIH

Publikacija krožka Virgil Šček o zaščiti Krasa

Sodelovanje Združenja zasebnih kraških lastnikov - Velika pozornost vprašanju jusa

Združenje zasebnih kraških lastnikov in krožek za družbeno vprašanja Virgil Šček sta priredila v petek v Prosvetnem domu na Opcinah javno soočenje o zaščiti in tudi o problemih kraškega teritorija. Priložnost za razpravo je nudila predstavitev publikacije krožka V.Šček z naslovom "Posvet o kraškem parku-Convegno sul Parco del Carso", ki je bil decembra leta 1994 na Padricah.

Udeleženci razprave (na sliki- foto KROMA) so v glavnem izpostavili pomen zaščite Krasa in tudi ustavitve parka, pri čemer pa bodo morala pristojna telesa (v prvi vrsti Dežela) upoštevati tudi priznanje lastniških in jursarskih pravic. To je, kot znano, stališče predvsem Združenja zasebnih kraških lastnikov ter jursarskih odbo-

rov, ki bodo obnovljeni v nedeljo, 26. maja.

V razpravi so sodelovali Zoran Sosic, ki koordinira delovanje jursarskih odbo-

rov, Karlo Grgic v zastopstvu zasebnih lastnikov, Silvester Cehovin iz Smarij pri Sezani, predsednik Agrarne skupnosti v Sloveniji Rudi

Simac ter strokovnjak Vladimir Vremec. Krožek Virgil Šček sta zastopala Ivo Jevnikar in predsednik Rafko Dolhar.

Carsiana zdaj ponuja šmarnice in potonike

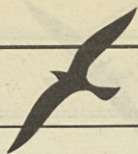
Kljub negotovemu vremenu, ki ne spodbuja izletov na Kras, ima Botanični vrt Carsiana še dalje zaslužen uspeh. Čeprav se v tem letnem času se ne kaže v vsej svoji lepoti, Carsiana vedno nudi nekaj prijetnih presenečenj, nekaj redkosti, ki jih je drugod težko najti. Sedaj je vrt poln smarnic. Ta drobni, močno dišeci cvet iz družine lilijevk, ima v latinščini presenetljivo botanično ime Convalaria majalis. Mnogo ljubiteljev smarnic bo verjetno prav tako presenetilo dejstvo, da v večjih količinah lahko povzroči zastrupitev, kajti rastlina je strupena.

V tem obdobju je tudi mnogo navadnih potonik, z latinskim imenom Paeonia officinalis, rdeče ali roznate barve. V Carsiani je mogoče najti tudi drugo vrsto potonik, ki je dokaj redka, namreč velelistno potoniko (Paeonia mascula ali co-

rallina), ki cvete nekoliko pozneje in se razlikuje od navadne potonike le po listih.

Botanični vrt Carsiana je odprt za obiskovalce po naslednjem urniku: od torka do petka od 10. do 12. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 10. do 13. in od 15. do 19. V istih dneh so tudi vodeni obiski, brez doplaca, in sicer ob 10.30, ob 15. in ob 16.30. Za skupine, ki stejejo najmanj deset oseb, pa se lahko po telefonu (st. 040/229573) dogovorite za vodeni obisk tudi ob drugih urah.

Kdor se zeli peljati do Carsiane z javnimi prevoznimi sredstvi - kot je že preslo v navado v mnogih solah, ki pridejo vsako leto na obisk v velikem številu - naj stopi na avtobus st. 44, ki ima glavno postajo na Trgu Oberdan, prav v središču Trsta, nato naj na Prosoku prestopi na avtobus st. 46.

BRIŠČIKI / PREDSTAVILI ŠTUDIJO PAVLA MERKUJA

Kaj vse nam lahko pove toponomastika

Za dvojezično publikacijo je poskrbela občina Zgonik

Podnaslov Znanstvena raziskava na spodnjem robu naslovnice bo mogoče kaksnega bralca odvrnil od tega, da bi natančneje prelistal knjigo Pavla Merkuja Toponomastika občine Zgonik. Vendar pa je lahko ta strokovno zelo skrbno in pregledno pripravljena publikacija izredno zanimivo branje tudi za vse tiste - in ti so v krepki večini -, ki jim je krajevno imenoslovje kot veda dalec. Zene pa jih radovednost, da bi zvedeli npr., od kod izvirajo razna ledinska imena. To velja predvsem za domačine, v našem primeru za zgoniške občane, za vse ostale pa je lahko priročna publikacija zelo zanimivo vodilo za spoznavanje občinskega teritorija in njegove zgodovine.

Ce je namreč študija, ki jo je zgoniška občinska uprava izdala v slovenskem in italijanskem jeziku, sama na sebi zelo pomembna, pa je bila petkova predstavitev na sedežu KD Dom Brisčiki nujno dopolnilo, saj je bilo jasno prikazano, kako se lahko takšna publikacija bere in kaksne »skrivnosti« lahko razkrije. Tako je prof. Roberto Dapit po prijetnem glasbenem premoru (nastopil je harmonikarski kvintet GM s Proseka) publiki ponudil »ruralni« ključ branja in jo opozoril, da nam lahko npr. ledinska imena razkrijejo zgodovinska obdobja (ime stajce npr. pove, da je tam že posegel clovek, itd.). Predvsem pa je Dapit naglasil, da je velika vrednost knjige v tem, da ob obilici dokumentiranih imen prinaša tudi sklepno analizo. Skratka ne samo, da se je Pavle Merku skrbno in

Merkujevo Toponomastika občine Zgonik so občanom predstavili v petek (foto KROMA)

izčrpno dokumentiral, temveč je zbrana imena tudi razvrstil z ozirom na jezikovni izvor ali pa jih uvrstil v razne tipološke kategorije. Tovrstne analize pa ob strokovnjakih pritegnejo tudi povprečnega bralca, saj mu zlahka, če že ne vrta, odpirajo vsaj okna v njemu do tedaj nepoznan svet.

Priprava taksne toponomastične knjige ni preprosta zadeva, zahteva veliko temeljitega preučevanja, znanja in previdnosti pri obdelavi podatkov. Prof. Pavle Merku, ki je pripravil že več sličnih publikacij, naj omenimo vsaj Toponomastiko občine Devin-Nabrezina, je pozornemu občinstvu v Brisčikih v kratkih in duhovitih obrih povedal, kako nastane takšna knjiga. Ob nujnosti skrbnega zbiranja podatkov pa je se zlasti opozoril na potrebno resnost

pri razlagi zbranega, saj zna takšen ali drugačen »hudiček« zapeljati tudi sicer previdnega raziskovalca.

Knjiga oz. knjigi (iz italijanske in slovenske sta tekst prevedli Mojca Svab Gustin in Franka Žerjal) sta sedaj na voljo občanom, kar je bil tudi eden poglavitnih namenov zgoniške občinske uprave, ki je leta '90 poverila nalogo prof. Merkuju, da izvede študijo. Kot sta na predstavitvenem večeru se enkrat poudarila bivši in sedanji zupan, Milos Budin in Tamara Blazina, se je občinska uprava odločila za publikacijo v želji, da ne bi neprecenljivo kulturno bogastvo, ki ga predstavljajo krajevni toponimi, tonilo v pozabo. Zato so se odločili za dvojezično izdajo, ker bo tako publikacija lahko dostopna čim širšemu krogu bralcev. (bip)

laricevo latinsko maso poje zbor Fantje izpod Grnade. Ob 17. uri bo na dvorišču kulturni spored ob sodelovanju Mladinskega zbora iz Skednja pod vodstvom Aleksandra Sluge in MPZ Fantje izpod Grnade pod vodstvom Iva Kralja. Priloznostno misel bo podal dr. Drago Stoka.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV IZ TRSTA obvešča pevce, udeležence množičnega nastopa, ob bliznjem papeževem obisku v Sloveniji, da bo zadnja vaja v sredo, 15. maja, ob 14. uri v Postojni. Odhod z avtobusom v sredo, 15. maja, ob 12.15 na Opcinah, pri zadnji tramvajski postaji.

ZUPNIJA BOLJUNEC vabi v Marijino cerkvico na Pecah v dolini Glinsce, kjer bo danes, 12. t. m., ob 17. uri sv. masa in smarnična pobožnost.

OSNOVNA ENOTA DSL za Opcine, Bane in Trebče prireja v četrtek, 16. t.m., ob 20.30 v Domu Brdina na Opcinah (Proseska 109) javno zborovanje na temo: »Po 21. aprilu - analiza volitev in nove perspektive za državo«. Spregovoril bo tajnik tržasko federacije DSL Stelio Spadaro.

PD Slovenec, dekliska in fantovska, srenja ter celotna vaska skupnost iz Borsta in Zabrezca se klanjajo spominu

g. Alberta Miklavca

priljubljenega župnika, pesnika in velikega prijatelja.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu. Svojem izrekamo iskreno sozalne.

Zveza cerkvenih pevskih zborov v Trstu

se s hvaležnostjo spominja svojega dolgoletnega sodelavca in prijatelja

Alberta Miklavca

in izreka občuteno sozalne tržaski cerkvi in sorodnikom

Prizadeti ob izgubi drage prijateljice Vanje Turina izrekamo sestri Zori in sorodnikom iskreno sozalne

Dusan in Bozena Kosuta

ZAHVALA

Iskrena hvala vsem, ki so sočustvovali na katerikoli način ob izgubi naše drage tete

Albine Pertot

Posebna hvala msgr. Speharju, organistu prof. Peganu in barkovljan-skim cerkvenim pevkam, darovalcem cvetja in v dobrodelne namene.

SVOJCI

Trst, 12. 5. 1996

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame

Ivane Mihalič vd. Žerjal

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in jo pospremili na zadnji poti.

Najiskreneje se zahvaljujemo dr.ci Egidiji Kos za nesebično nego.

SVOJCI

Boljunec, 12. 5. 1996

ZAHVALA

Ob izgubi najine drage mame in none

Pepke Pertot vd. Sardoč

se iz srca zahvaljujeva vsem, ki so na karkšenkoli način počastili njen spomin.

Sin Danilo in hci Marija z družinama

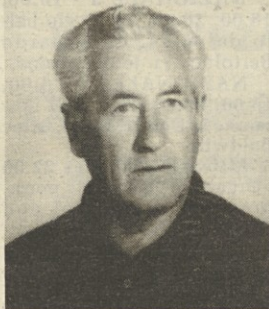
Prosek, 12. 5. 1996

(Pogrebno podjetje Zimolo)

13. 5. 1995 13. 5. 1996

Ob 1. obletnici smrti našega dragega

Rudolfa Marca

se ga z ljubeznijo spominjajo

SVOJCI

Bazovica, Zgonik, 12. 5. 1996

14. 5. 1981 14. 5. 1996

Ze 15. leto v grobu spis, a nasih srcih se zivis

Edi Gojča

Vsi tvoji

Gropada, 12. 5. 1996

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Olge Šonc vd. Gulič

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in na katerikoli način počastili njen spomin.

Posebna zahvala naj gre dr. Ivanu Hrovatinu za večletno pomoč, g. duhovniku Zvonetu Strublu za verski obred, g. Kostanci Filipovic za občutene besede ob odprtem grobu, pevcem MPZ Tabor, darovalcem cvetja, bs Polet in vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti.

SVOJCI

Opcine, Trst, 12. 5. 1996

ZAHVALA

Francesca Turk vd. Birs (Fani)

SVOJCI

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali.

Trst, 12. 5. 1996

ZAHVALA

Svojci

pokojne

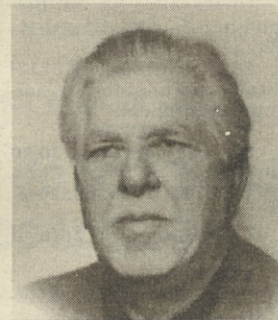
Marije Puntar vd. Ukmar

se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin

Prosek, 12. 5. 1996

13. 5. 1993 13. 5. 1996

Ludvik Mokole

Tata, manjkas nam!

Vsi tvoji

Prečnik, 12. 5. 1996

13. 5. 1993 13. 5. 1996

Tri leta so minila, odkar si nas zapustila naša draga

Silvestra Colja vd. Guštin

Z ljubeznijo se te spominjamo

vsi tvoji dragi

Col, 12. 5. 1996

+

Umrli je nas dragi

Jože Babič

gledališki in filmski umetnik

Zara s posmrtnimi ostanki dragega pokojnika bo v torek, 14. maja, na Novih Zalah v Ljubljani v mrliski vezici st.11.

Pogreb dragega

pokojnika bo v sredo, 15. maja, ob 15.30 na

Pobreskem pokopališču v Mariboru.

Zalujoci: otroci Josipina, Barbara, Mitja in vsi njegovi.

Dragemu ateku

Jožetu

Babiču

v slovo

Tvoja PINA

Ob boleči izgubi nepozabnega prijatelja **Jožeta Babiča** izreka svojem iskreno sozalne

družina Benedetic

+

Sporocamo zalostno vest, da nas je zapustila naša draga

Ema Kalc

vd. Milkovič

Zalujoci: hci Klara ter sinova Sandro in Vojko z družinami, vnuka Pavla in Robert, sestra Stefanija in ostali sorodniki

Pogreb bo v torek, 14. t. m., ob 12. uri iz mrtvasnice v Ul. Costalunga v cerkev v Gropadi.

Gropada, 12. 5. 1996

Ob izgubi Eme Kalc vd. Milkovic izreka Sandrotu in Vojku ter svojem iskreno sozalne

SZ Gaja

Ob smrti mame Eme Kalc vd. Milkovic izrekamo svojem občuteno sozalne

Kulturno društvo in Gospodarska zadruga Skala iz Gropade

Pred dnevi nam je smrtna kosa vzela drago sestrično Marico Sonce Jurca - Giorgi.

Možu Ladiju, sinu Dragotu, sestri Albini naše globoko sozalne

Dusan in Bozena Kosuta

Praznik DSL na vrhu

Ljudskega doma v Križu

V Ljudskem domu v Križu se nadaljuje praznik Demokratične stranke levice, ki se je odločila za to pobudo, potem ko je morala zaradi slabega vremena odložiti tradicionalno prvomajsko praznovanje. Obiskovalcem bodo postregli s hrano in pijačo, zvečer bo ples. V popoldanskih urah bosta gosta prireditve novoizvoljena senatorja Darko Bratina in Fulvio Camerini.

Praznik SKP v Boljuncu

V Boljuncu se na prostoru pred občinskim gledališčem Prešeren nadaljuje praznik komunističnega tiska. Danes ob 19. uri bosta v imenu SKP spregovorila Dario Brajnik in Marino Calcinari, zvečer od 20.30 dalje za ples igral ansambel Happy Days.

Openci očistili gozd

Openski jurski odbor je včeraj dopoldne organiziral akcijo čiščenja goričica ob cesti, ki povezuje Opcine z Repnom. Akcije se je udeležilo približno stideset domačinov, ki so v nekaj urah napolnili kontejner z vsakovrstnimi odpadki in smetmi. Kontejner je dala na razpolago Občina Trst. Pred kratkim so jurski v istem predlu izvedli secnjo drvi.

Danes v Vizovljah srečanje pevskih zborov pobratenih občin

Občina Devin-Nabrezina prireja danes Pevsko srečanje zborov pobratenih občin v Sportnem centru v Vizovljah. Sodelovali bodo MPZ "Dragotin Kette", dekliski zbor "Ilirska Bistrica" ter moski in zenski zbor "Igo Gruden". Zacetek prireditve ob 18. uri.

OBVESTILA

PD SLOVENECE iz Borsta vabi jutri, 13. t. m., ob 21. uri v Srenjsko hišo na sestanek v zvezi z organizacijo praznika vina, ki bo 1., 2. in 3. junija.

ODBOR za mladinsko pastoralo v tržaski škofiji vabi mlade na dohovno pripravo na papežev obisk. Srečanje bo danes, 12. t. m. v Marijanišču na Opcinah s pricetkom ob 19. uri. Srečanje bodo oblikovali mladi skupaj z odgovornim pripravljalnega odbora v Sloveniji, duhovnikom Primožem Krečičem iz Kopra. Vabljeni vsi, ki ste že vpisani in tisti, ki se se želite udeležiti srečanja s Papežem v Postojni 18.t.m. Odhod z avtobusom ob 8. uri jutraj. Točnejše informacije dobite na srečanju.

SPDT in KD V. VODNIK obveščata, da se plezalni tečaj začenja s srečanjem, ki bo v sredo, 15. t. m., ob 20.30 prostorih bivše poste v Dolini.

OBČNI ZBOR Slovenskega dobrodelnega društva bo v drugem sklicanju v petek, 24. t. m., ob 18. uri v društvenih prostorih v Ul. Mazzini 46/1. nadstr.

CERKVENA SKUPNOST PRI DOMJU vabi na praznovanje svojega zavetnika sv. Bogdana Leopolda Mandica. Danes, 12. t. m., ob 16. uri praznična sv. masa v kapeli, vodi g. Dusan Jakomin, Vo-

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka od 8.30 do 15. ure
PUBLIST - Trst Ul. Valdirivo 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

ZSKD, BONAVENTURA
in ZALOŽBA DEVIN
vabijo

v torek, 14. t. m., ob 18. uri
v Gregorčičevo dvorano (Trst, Ul. Sv. Franciska 20)

na predstavitev slovenskega prevoda
knjige Alexandra Langerja

ODLOČITEV ZA SOŽITJE

Sodelujejo Rosella Pisciotto, Ace Mermolja,
Andrej Furlan in Marino Vocci

ODBOR DOLINSKE MAJENCE

se iskreno zahvaljuje vsem, ki so si prizadevali za
uspeh letosnje majence in vseh njenih spremnih
prirediteljev

SLOVENSKA KULTURNO GOSPODARSKA ZVEZA

TRZASKA POKRAJINA

obvešča

člane Pokrajinskega
sveta SKGZ za
Tržaško, da bo seja ju-
tri, 13. t. m., ob 19.30 v
Trstu v Gregorčičevi
dvorani, Ulica S. Fran-
cesco 20/II.

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA,
12. maja 1996
PANKRACIJ

Sonce vzide ob 5.38 in
zatone ob 20.25 - Dolžina
dneva 14.47 - Luna vzide ob
3.01 in zatone ob 15.06.

Jutri, PONEDELJEK,
13. maja 1996
SERVACIJ

VREME VČERAJ OB 12.
URL: temperatura zraka 19,6
stopinj, zračni tlak 1007,7
mb ustaljen, veter vzhodnik
severo-vzhodnik 31 km na
uro, vlaga 23-odstotna, nebo
jasno, morje rahlo razgiba-
no, temperatura morja 15,1
stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILA STA SE: Chiara
Teresa Vulcano in Ambra
Pogliani.

UMRLI SO: 91-letni Ne-
reo Chierogo, 80-letni Giu-
seppe Glavina, 89-letna An-
tonia Nesi, 68-letni France-
sco Negrinotti, 84-letna Da-
lia Fieni, 88-letna Maria
Volcich, 47-letna Maria Do-
lores Aixendri Castello, 82-
letna antonia Bartoli, 65-let-
ni Silvano Sergas, 41-letni
Ennio Stigli, 86-letni Albi-
no Prelec, 72-letni Galdino
Trevisan, 95-letna Antonia
Petronio.

LEKARNE

NEDELJA, 12. maja
1996

Lekarne odprte ob 8.30
do 13.00

Ul. Oriani 2, Barkovlje -
Miramarski drevored 117,
Trg Cavana 1, Boljunec.

Lekarne odprte ob 13.00
do 16.00

Ul. Oriani 2 (tel.
764441), Barkovlje - Mira-
marski drevored 117 (tel.
410928).

DRUSTVO SLOVENSKIH IZOBRAZENECV v Trstu

Prof. Lojzka Bratuž:

GORICA V SLOVENSKI KNJIŽEVNOSTI

Knjigo bo predstavi-
la prof. Marija Cenda
Klinec v Peterlinovi
dvorani jutri, 13. t.
m., ob 20.30

BOLJUNEC (tel. 228124)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

Lekarne odprte ob 16.00
do 20.30

Ul. Oriani 2, Barkovlje -
Miramarski drevored 117,
Trg Cavana 1.

BOLJUNEC (tel. 228124)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarne odprta od 20.30
do 8.30

Trg Cavana 1 (tel.
300940).

Od PONEDELJKA, 13.,
do SOBOTE, 18. maja 1996
Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte ob 13.00
do 16.00

Istrska ulica 33 (tel.
638453), Ul. Belpoggio 4
(tel. 306283), Zavljje - Ul.
Flavia 89 (tel. 232253).

FERNETICI (tel. 416212)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

Lekarne odprte ob 19.30
do 20.30

Istrska ulica 33, Ul. Bel-
poggio 4, Trg Giotti 1,
Zavljje - Ul. Flavia 89.

FERNETICI (tel. 416212)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarne odprta od 20.30
do 8.30

Trg Giotti 1 (tel. 635264).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije KZE-

USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE

deluje od ponedeljka do

petka ob 8. do 13. ure. - tel.

573012.

Zdravstvena dežurna

služba

Nočna služba od 20. do

8. ure, tel. 118, predpraz-

nična od 14. do 20. ure in

praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-

USL: 399-1111.

POSLOVALNICA

Tovarniško TRIS ENALOTTO

BAR SLADOLEDI

LUKSA

PROSEK 140 - Tel. 040/225286

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

MAURIZIO COSTANZO

IZPRAZNJENO VRNI

Igrata POLONA VETRIH in ADRIJAN RUSTJA, režija JAŠA JAMNIK

Danes, 12. t. m., ob 16. uri - ABONMA RED C

KD S. SKAMPERLE in
ODBOR ZA OHRANITEV STADIONA 1. MAJ
prireja

PLESNI NASTOP S TEKMOVANJEM
u plesih cha-cha, mambo, samba, jive, disco husle

v nedeljo, 19. t. m., ob 18.30 na Stadionu 1.maj

Prijave plesnih parov sprejemajo po tel. st. 572595 in
773752. Vstop samo z vabili, ki jih dobite na TKB, Za-
družni kraski banki, Stadionu 1. maj in pri poverjenih.

Danes slavi zlato po-
roko

Nilka in Pepi Žigon

Veliko zdravja, sreče in
se mnogo let skupnega
življenja jima zelijo

hči Neva, zet
Radivoj ter vnuka
Anja in Igor

Se to pomlad si med
učenci angleščino vadil,
na jesen bo ze učitelje v
red postavil

Marku Jarcu

izrekamo prisrčne ce-
stitke

ravnateljica, tajnici in
učitelji Didaktičnega
ravnateljstva iz
Nabrezine

KINO

ARISTON - 17.45, 20.00,
22.15 »Ninfa Plebea«, r. Li-
na Wertmüller, i. Lucia Ca-
ra, Stefania Sandrelli,
Raoul Bova, prepovedan
mladin od 14. letom.

EXCELSIOR - 17.30,
19.45, 22.15 »Piume di
struzzo«, i. Robin Wil-
liams, Gene Hackman.

EXCELSIOR AZZURRA
- 16.30, 18.20, 20.20, 22.10
»L'albero di Antonia«, r.
Marleen Gorris.

AMBASCIATORI -
15.30, 17.40, 19.55, 22.12
»L'esercito delle dodici
scimmie«, i. Bruce Willis,
Brad Pitt, Madeleine
Stowe.

NAZIONALE 1 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Diabo-
lique«, i. Sharon Stone, Isa-
belle Adjani, Chazz Pal-
minteri, Kathy Bates.

NAZIONALE 2 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Ami-
che per sempre«, i. Demi
Moore, Melanie Griffith.

NAZIONALE 3 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Io bal-
lo da sola«, r. Bernardo
Bertolucci, i. Jeremy Irons.

NAZIONALE 4 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Il giu-
rato«, i. Demi Moore, Alec
Baldwin.

MIGNON - 16.00 - 22.00
»Orgasmo proibito«, porn.,
prepovedan mladini pod
18. letom.

CAPITOL - 16.00 »Toy
Story«, prod. Walt Disney;
17.30, 19.50, 22.10 »Deci-
sione critica«, i. Kurt Rus-
sell, Steven Seagal.

ALCIONE - 16.45, 18.30,
20.15, 22.00 »Four
Rooms«, i. Madonna, Vale-
ria Golino, Antonio Bander-
as, Bruce Willis, Jennifer
Beals, Tim Roth.

LUMIERE - 15.30 in
17.00 »Babe, maialino co-
raggiato«, 18.30, 20.15,
22.15 »Nelly e Mr. Ar-
naud«, r. Claude Sautet, i.
Emanuelle Beart, Michel
Serrault.

MALI OGLASI IN RAZNA
OBVESTILA ZA OBJAVO
NASLEDNJI DAN
se sprejemajo
od 8.30 do 12.30
od ponedeljka do petka
OB SOBOTAH IN PRAZNIKIH
ZAPRTO

PUBLIEST - Ul. Valdirivo 36 - I. nad.
Tel. 361888 - Fax 768697

PIREDITVE

AMATERSKI ODER JAKA
STOKA vabi na premiero
igre Josipa Tavcarja »Ivan
Ivanka«, v nedeljo, 19. maja,
ob 18.30 v Kulturnem domu
na Proseku.

GLASBENA MATICA -
Sola »M.Kogoj« Trst vabi na
zaključne akademije, ki bodo
po naslednjem razporedu:
17.t.m., ob 20.30 v Goethe In-
stitutu, Ul. Coroneo 15; 20.,
23., 27. in 29. t. m., ob 20.30
v baziliki sv. Silvestra - trg S.
Silvestro 1 in 6. junija, ob
20.30 v evangelicansko-lute-
ranski cerkvi - Trg Panfili.
Vljudno vabljeni!

KRISKA SEKCIJA DSL
prireja danes, 12. t. m. na
dvorišču Ljudskega doma
LJUDSKO SLAVJE. Zvečer
ples.

STRANKA KOMUNI-
STICNE PRENOVE prireja v
Boljuncu od 11. do 20. t. m.
PRAZNIK LIBERAZIONE IN
ISKRA. Danes, 12. t. m. ples
z ansamblom Happy day ju-
tri, 13.t.m. ples z ansamblom
Status Symbol ter v torek, 14.
t.m. ples z ansamblom Ma-
ma fa stala.

MARIJIN DOM pri Sv.Iva-
nu, Ul. Brandesia 27 vabi na
koncert vokalne in instrume-
nalne skupine NOMOS, ki bo
danes, 12. t. m., ob 17. uri.
Izvajal bo operne arije in na-
rodne pesmi. Pel bo basit Al-
do Zerjal.

GODBA NA PIHALA RIC-
MANJE - PROMENADNI
KONCERTI 10. izvedba da-
nes, 12. in 19. maja v Ric-
manjih. Začetek ob 17. uri.
Nastopajo: Mladinski pihalni
orkester Glasbene šole VIVA
Zagorje, Pihalni orkester Vi-
dem - Krško, Godba Ric-
manje in Delavska godba Tr-
bovlje. V primeru slabega
vremena bosta koncerta v
gledališču F. Prešeren v
Boljuncu.

OBVESTILA

CERKVENA SKUPNOST
PRI DOMJU vabi na prazno-
vanje svojega zavetnika sv.
Bogdana Leopolda Mandica.
Danes, 12. t. m., ob 16. uri
praznična sv. masa v kapeli,
vodi g. Dušan Jakomin, Vla-
ricevo latinsko maso poje
zbor Fantje izpod Grmade.
Ob 17. uri bo na dvorišču
kulturni spored ob sodelo-
vanju Mladinskega zbora iz
Skednja pod vodstvom Alek-
sandra Sluge in MPZ Fantje
izpod Grmade pod vodstvom
Iva Kralja. Priložnostno misel
bo podal dr. Drago Stoka.

ZVEZA CERKVENIH PEV-
SKIH ZBOROV IZ TRSTA
obvešča pevce, udeležence
množičnega nastopa, ob
bližnjem papeževem obisku
v Sloveniji, da bo zadnja vaja
v sredo, 15. maja, ob 14. uri v
Postojni. Odhod z avtobusom
v sredo, 15. maja, ob 12.15 na
Opčinah, pri zadnji tramvaj-
ski postaji.

ZUPNIJA BOLJUNEC vabi
v Marijino cerkvo na Pecah
v dolini Glinščice, kjer bo da-
nes, 12. t. m., ob 17. uri sv.

AURORA prireja:

Od 2. do 23.6.
vsako nedeljo z avto-
busom v ROGASKO
SLATINO (hotel Sava).
Cena 585.000 lir.

Od 21. do 23.6.
PLITVIČKA JEZERA
in otok RAB. Cena
287.000 lir.

Od 30.6. do 7.7.
MAKARSKA in MED-
JUGORJE. Cena 695.000
lir.

Vpisovanje pri
potovalnem uradu AURORA
v Ul. Milano 20, tel. 638261.

GODBA NA PIHALA RICMANJE PROMENADNI KONCERTI 10. izvedba

danes, 12. 5. v Ricmanjih. Začetek ob 17. uri.

NASTOPAJO: Mladinski pihalni orkester Glasbene šole
VIVA Zagorje in Pihalni orkester Videm - Krško

V primeru slabega vremena
bo koncert v gledališču F. Prešeren v Boljuncu

OBCINA DEVIN-NABREZINA
priredi danes, 12. maja 1996

PEVSKO SREČANJE ZBOROV POBRATENIH OBCIN

v Sportnem centru v Vižovljah
Začetek ob 18. uri

Sodelujejo: Moski pevski zbor "Dragotin Kette"
dekliski zbor "Ilirska Bistrica"
Moski in ženski zbor "Igo Gruden"

masa in smarnična pobožno-
st.

OSNOVNA ENOTA DSL
za Opčine, Bane in Trebče
prireja v četrtek, 16. t.m., ob
20.30 v Domu Brdina na
Opčinah (Proseška 109) jav-
no zborovanje na temo: »Po
21. aprilu - analiza volitev in
nove perspektive za državo«.
Spregovoril bo tajnik trzaskе
federacije DSL Stelio Spada-
ro.

PD SLOVENEK iz Borsta
vabi jutri, 13. t. m., ob 21. uri
v Srenjsko hišo na sestanek v
zvezi z organizacijo praznika
vina, ki bo 1., 2. in 3. junija.

ODBOR za mladinsko pa-
storalo v tržaški skofiji vabi
mlade na dohovno pripravo
na papežev obisk. Srečanje
bo danes, 12. t. m. v Marija-
niscu na Opčinah s
pricetkom ob 19. uri.
Srečanje bodo oblikovali
mladi skupaj z odgovornim
pripravljalnega odbora v Slo-
veniji, duhovnikom Pri-
možem Krečičem iz Kopra.
Vabljeni vsi, ki ste že vpisani
in tisti, ki se se zelite ude-
ležiti srečanja s Papežem v
Postojni 18.t.m. Odhod z av-
tobusom ob 8. uri zjutraj.
Točnejše informacije dobite
na srečanju.

SPDT in KD V. VODNIK
obvešča, da se plezalni
tečaj začena s srečanjem, ki
bo v sredo, 15. t. m., ob 20.30
prostorih bivše poste v Doli-
ni.

OBCNI ZBOR Slovenske-
ga dobrodelnega društva bo
v drugem sklicanju v petek, 24.
t. m., ob 18. uri v društvenih
prostorih v Ul. Mazzini 46/1.
nadstr.

ČESTITKE

Jutri se bo v Mackoljah
srečal z Abrahamom nas
ZORAN. Veliko zdravja,
sreče in lepih uspehov na
tvoji nadaljnji življenjski po-
ti ti zelijo družini Sancin in
Glavina ter Mario.

IGOR ZOBIN bo jutri do-
polnil 16 let. Veliko sreče,
zdravja in da bi se mu izpol-
nile vse želje mu zelijo ma-
ma, oče in sestra Anja.

Danes slavi V. Križu rojst-
ni dan SLAVICA. Vse naj-
boljše ji zelijo vsi, ki jo imajo
radi.

V Mackoljah ZORAN zivi,
za njim se Abraham podi
in... končno ga dohiti. Nic
naj te to teži, saj se vedno
mlad si. Zato recemo ti: kar
naprej veselo uživaj vse dni.
Tvoji domaci vsi.

Jutri, 13. t. m. praznuje
82. rojstni dan KRISTINA
BANDI. Vse najboljše ji ze-
lijo vsi njeni dragi.

IZLETI

APOSTOLSTVO SV. CIRI-
LA IN METODA IZ TRSTA
in Slomskov dom iz Bazovice
vabita na dvodnevno pot-
ovanje v Maribor »Po poteh
skofa Slomska« ob priliki pa-

pezevega obiska v Sloveniji v
soboto, 18. in nedeljo, 19. t.
m. Vpisovanje odprto do
torka, 14. t. m. (tel. 281276 v
Ricmanjih). Odhod avtobusa
iz Trga Oberdan v soboto,
18.5., ob 7. uri.

LJUDSKI KROZEK BRIN
prireja v nedeljo, 19. t. m. iz-
let v Reggio Emilio. Ogledali
si bomo rojstno hišo bratov
Cervi in znano sirarno. Vpi-
suje Zofi Sedmak, tel. st.
220251.

MALI OGLASI

tel. 040-361888

ISCAMO zemljišče ali
hišo, tudi potrebno popravil,
na Opčinah. Tel. na st.
812331 ali 828165.

TAJDA SINGLES CLUB
vabi na družabno spoznavni
večer z živo glasbo 18. t.m.,
ob 20. uri v Koper, Hotel Tri-
glav. Informacije tel. st.
0038665/58459 in 67/21613.

ALFA ROMEO 75 2000
TS, letnik '87 ugodno pro-
dam. Tel. st. 299806 od 19.
do 20. ure.

PRODAM Mini mayfair,
rdece barve, letik '78 za
3.000.000 lir. Tel. st. 228737
od 11. do 14. ure.

Y10 elite, junij '93, pre-
voznih 66.000 km, sive ko-
vinke barve, notranjost al-
cantara v odličnem stanju,
edini lastnik, prodam. Tel. st.
0481/412804.

PEUGEOT 205XR, letnik
'90 1100, 60.000 km
opremljen z verigami in pr-
tljaznikom za smuci. Izho-
dišna cena 6.000.000 lir.
Tel. st. 814242.

V PREDMETSTJU prodam
zelo dobro vpeljano čistilni-
co, svetlo, z elektricnimi na-
peljavami CEE, stroji v odlič-
nem stanju, zanimiva cena.
Tel. st. 417937 - ob uri obe-
dov.

PRI SV. JAKOBU (trg Pue-
cher) prodajamo zelo svetlo
stanovanje v renovirani pa-
laci 120 kv. m potrebno po-
pravil. Tel od 13. do 14. ure
ter od 19. do 20. ure na sle-
deci številki 213564 ali
212456.

V CENTRU Nabrezine
prodamo lepo hišo v gradnji
z vrtom, že od 350 milijonov.
Tel. st. 040/212267.

UGODNO prodam v Po-
stojni- okolici enonadstro-
pno, novo, sodobno stano-
vanjsko hišo s telefonom,
centralno kurjavo, takoj
vseljivo, na parceli 1.000 kv.
m. Tel. st. 0038667/23047 al
81166.

BAS kitaro Warwick strea-
mer v odličnem stanju pro-
dam. Cena po

KMEČKA ZVEZA / SEJA UPRAVNEGA ODBORA ZA GORIŠKO

Kmečka organizacija krepi svojo strukturo

Uradi v Ul. Malta na voljo za davčne prijave in drugo

Na sedežu v Ul. Malta se je v četrtek sestal upravni odbor Kmečke zveze za Gorisko. Na dnevnem redu je imel poročilo predsednika Ivana Humarja, ureditev clanskega seznama, druga organizacijska vprašanja in razno.

V svojem uvodnem poročilu je predsednik Humar seznanil clane odbora z delovanjem ozjega odbora od prenovitvenega občnega zbora do danes. Povedal je, da je v tem času prišlo do ureditve uradov in usposobljenosti osebja za nudenje vseh uslug, ki jih članstvo potrebuje. Vzporedni so bili tudi stiki z različnimi oblastmi in javnimi upravami, ki se bodo se utrdili za večjo in učinkovitejšo

prisotnost Kmečke zveze na terenu. Predsednik Ivan Humar se je nato zadržal pri pregledu članstva po daljšem obdobju nedejavnosti, in v ta namen je upravni odbor tudi sprejel sklep, da je treba čimprej urediti clansko knjigo. Pozval je vse goriske kmete, slovenske v prvi vrsti, ki želijo imeti močno in učinkovito stanovsko-sindikalno zastopstvo izvenstrankarskega in izvenideološkega značaja, da v čim večjem številu vstopijo vanjo. »Čim več nas bo, tem močnejši in tem bolj učinkoviti bomo v predstavljanju in zastopanju goriskega kmetijstva, posebej se v tej obnovitveni fazi«, je dejal Humar.

V razpravi so bile nato

nakazane prednostne tekoče naloge uradov Kmečke zveze, kot so izpopolnjevanje obrazcev za davčne prijave "740", ICI, prošnje za gorivo po znižani ceni, prošnje za prevoze, itd. V ta namen je upravni odbor sklenil namestiti potrebno osebje in določil tudi višino prispevkov za usluge, ki jih bodo člani koristili.

Predsednik je v nadaljevanju se poročal o srečanju z ravnateljem Slovenskega gospodarskega združenja za Gorisko Igorjem Orlom, in s predsednikom pokrajinskega vodstva Konfederacije kmetov Italije (CIA), ki sta goriski Kmečki zvezi zagotovila sodelovanje v okviru pristojnosti. Sestanka

upravnega odbora goriske KZ se je udeležil tudi tajnik Kmečke zveze iz Trsta Edi Bukavec, ki je zagotovil, da bo trzaska KZ kot doslej, nudila goriski sestrski organizaciji vso potrebno pomoč, posebej se v tej začetni fazi obnove delovanja. Orisal je obveznosti, ki čakajo organizacijo in pri tem se posebej izpostavil vpisovanje kmetij, v register podjetij pri trgovinski zbornici v smislu zakona 580/93.

Med raznim je upravni odbor odobril tiskanje novih clanskih izkaznic. Uradi Kmečke zveze v Ul. Malta 2 v Gorici so odprti od 8. do 12. ure za prijave "740", ki so že v teku. j.k.

GORICA / PRIREDITEV EVROPA SKUPAJ

Praznično srečanje v evropskem duhu

Dopoldne nastopi goriških dijakov, zvečer pa vrstnikov iz srednjeevropskih držav

V Kulturnem domu se je včeraj sklenila prireditev Evropa skupaj, ki je povezala učence in dijake iz goriske pokrajine z vrstniki iz sosednjih držav srednje Evrope. Po nastopih v Gorici in Trzinu je bila včeraj se matineja, na kateri so se predstavile goriske srednje sole Trinko, Locchi in Ascoli, pod večer pa je bilo zaključno srečanje z nastopi gostujočih sol iz Beljaka, Nove Fuzine pri Ljubljani, Osijeka in Zalaegerszga na Madžarskem. Na sliki (foto Bumbaca) zbor dijakov sole Trinko

Walter Papais novi tajnik CGIL

Walter Papais je novi pokrajinski tajnik CGIL. Papais je star 42 let in je bil doslej organizacijski tajnik zveze. Izvolil ga je včeraj novi 37-clanski odbor pokrajinske konfederacije, ki so ga delegati malo prej izvolili ob koncu kongresa. Papais je prejel 25 glasov, 11 je bilo vzdržanih, eden je glasoval proti.

S tem izidom se je utrdila enotnost zveze, ki je ob začetku kongresa bila pod vprašajem. Za Papaisa se je opredelila baza sindikata, v prvi vrsti močni komponenti kovinarjev in

upokojencev, ki so nasprotovali tretjemu mandatu Giuliana Bona. Po izvolitvi se je novi tajnik zahvalil za zaupanje, zagotovil, da bo tajnik celotnega sindikata in da bo delal za krepitev enotnosti. Glede zdravstva je napovedal, da bo nadaljeval na dosednji liniji (enotna bolnišnica na dveh sedežih in gradnja nove bolnice v Gorici), glede terminala Snam pa meni, da je nacrt zanimiv za vso gorisko, da pa so potrebna večja jamstva in vsekakor spoštovanje volje prebivalstva.

TRŽIČ / POSVET WWF O TRŽAŠKEM ZALIVU

Za razvoj brez uplinjevalnika

Naravovarstveniki se zavzemajo za okolju prijazne dejavnosti

Na pobudo WWF so v Trzinu priredili posvet na aktualno in vročo temo, ki je v zadnjih mesecih v središču razmišljanja in razprav ne samo na Trziškem temveč na vsem obalnem pasu ob Trzaskem zalivu. Gre za nacrt gradnje plinskega terminala SNAM v Trzinu in za uresničitev t.i. energetskega pola v zalivu.

Posvet so priredili zato, da bi prisli na dan s konkretnimi alternativnimi predlogi za razvoj obalnega pasu, ki je z naravoslovnega vidika zelo bogat, ce pomislimo le na miramarski morski park in na naravni park "Isola della Cona" pri Starancu. Predlogi, ki jih postavljajo naravovarstveniki, bi bili alternativni težki industriji, ki se je v preteklih letih širila, ne da bi se preveč ozirala na okolje in ki, navsezadnje, ni dosegla pričakovanega razvoja.

Po uvodu podpredsednika WWF Italia

Gaetana Benedetta, je prvo poročilo posredoval Graziano Benedetti, član WWF iz Trzica, ki je podal sliko Trzaskega zaliva z naravovarstvenega vidika in dal nekaj predlogov za razvoj, ki jih nudi okolje samo. Na tem območju naj bi tako potencialni razvoj turizma z vrednotenjem kulturnih dobrin in z izboljšanjem struktur za pomorski turizem in rekreacijo. Drugi poseg se je osredotočil na možnosti razvoja majhnih in srednjevelikih podjetij kot alternativa veliki industriji. Predstavnik WWF Italia Andrea Ferraretto je na kratko izrazil prepričanje, da je razvoj možen tudi z upoštevanjem varstvene okolja.

Problema nacrtovanja ozemlja in s tem povezane izdelave regulacijskih nacrtov na lokalni, a tudi na deželni ravni, se je lotil profesor na fakulteti za arhitekturo v Benetkah Stefano Boato.

TERMINAL SNAM / ZELENI

Kritike in pomisleki glede mnogih aspektov načrta

O terminalu Snam je bil pedsinoci govor tudi v Gorici na javni skupščini, ki so jo priredili Zeleni. Pokrajinski svetovalec Renato Fiorelli je pdcrtal, da se o tem problemu, ki zanima vso pokrajino, v Gorici se premalo ve in razpravlja. Predstavnik Zelenih iz Trzica Luciano Giorgi je kritiziral enostransko kampanjo propagandnega informiranja, s katero Snam zavaja javnost. Semkaj sodijo nekatere obljube, kot ona o "ledeni športni palaci", ki bi jo pridobili pri uplinjevanju zmrznjenega utekocinjene

nega metana. Za zelene so te obljube le posmeha vredne utvare. O spornih aspektih nacrtu sta poročala fizik in član odbora "No terminal" prof. Salvelli in predstavniki WWF dr. Brollo. Pomisleke zbujajo izkop in odlaganje velikanskih količin materiala iz morskoga dna, posledice na motnost in temperaturo morske vode, vprašanje varnosti (v primeru požara je možna le potopitev ladij, a kako potopiti 40 metrov visoke ladje v 15 metrov globoki vodi?), negativne posledice na turizem vse do Gradeza.

TV PRIMORKA

Tokrat govor o nogometu

Brez vsakega pretiravanja lahko rečemo, da je bila letošnja nogometna sezona v zamejstvu "zgodovinska". Zaslugo nosi standreška Juventina, ki je s prestopom v elitno ligo dosegla cilj, ki ga se nihče ni uresničil. Uspeh je toliko večji ce pomislimo, da za letošnje prvenstvo Juventina ni startala z nikakršno ambicijo, saj jo je po določenih zamenjavah v ekipi skrbel le obstanek. Očitno je trener Zuppichini je znal nogometasem vlti toliko samozvesti, da so odigrali vodilno vlogo v promocijski ligi in bili za to primerno nagajeni.

O tem bo tekla beseda v jutrisnji oddaji "Med Soco in Nadizo" ob 18.30 na TV Primorki. Gost oddaje bo pedsednik Juventine Lado Marchi, v studiu bosta prisotna se Davorin Pelicon, podpredsednik SD Sovodnje in Dario Zanier, pedsednik SZ Mladost iz Doberdoba.

JUBILEJ / DANES V KATOLIŠKEM DOMU

Pastirčkova petdesetletnica

V Katoliški knjigarji so predstavili tri priložnostne publikacije

Predstavitve treh publikacij je v petek v Katoliški knjigarni uvedla v praznovanje 50-letnice revije za otroke Pastirček. Na srečanju (na sliki - foto Bumbaca) so Olga Tavcar, Barbara Rustja in Marjan Markežic predstavili ponatis Ivčka Nagajivčka, pravljič Marize Perat Kraljica z ledenim srcem in brošuro 50-let Pastirčka.

Osrednja prireditev bo danes. Dopoldne bo masa na Placuti in nato razne delavnice v Katoliškem domu do skupnega kosila in iger. Ob 15.30 bo odprtje razstave mladinskih ilustratorjev: Vesna Benedetic, Magda

Tavcar, Jasna Merku, Luisa Tomasetic, Hijacint Jussa, Danila Komjanc, Walter Grudina in Joze Vrtovec. Ob 16. uri bo množična prireditev v telovadnici z udeležbo 250 otrok, pozdravi, petjem, recitacijami in instrumentalnimi točkami. Podelili bodo priznanja sodelavcem in otrokom. V telovadnici bodo tudi razstavljeni vsi letniki Pastirčka, njegove publikacije in risbe za natečaj Naslovna stran Pastirčka za prihodnje solsko leto.

NAPOTKI ZA SLADOKUSCE

Od Štandreža do Fossalona je maj mesec špargljev

Sparglji imajo svojo sezono. V Gorici imamo srečo, da nam jih ponujajo Standrežci, ki so ze dolgo znani kot odlični pridelovalci te okusne povrtnine. Standrežki sparglji so bili zelo znani ze v avstrijskih casih in so sloveli tudi na mizah bogatih Dunajčanov, kot nam poroča zgodovinar in gospodarski analitik baron Karl von Czoernig, ki je o tem precej pisal v prejšnjem stoletju. Vendar pa so se se zlasti v zadnjih desetletjih na področju Standreža kmetijska področja zelo zozila, vedno manj je kmetov in tudi polkmetov. Ko gres po poteh ob preostalih standrežskih njivah bos tudi opazil, da je prostora namenjenega spargljem bolj malo.

Drugače je v nekaterih drugih predelih naše dežele. V Fossalonu, na področju, ki so ga sele med dvema vojnama izrgali laguni, kjer so sele po

2. svetovni vojni uredili kmetijska zemljišca, so se v zadnjem casu lotili pridelovati sparglje kar na veliko. Nad 2 tisoč kvintalov spargljev pridelajo letno v tem kraju. Dovolj je voziti se po kmečkih poteh pa bomo brz ugotovili, da je tam stvar zavzela ze skoro industrijski značaj. Prodajajo jih v vso deželo, veliko jih gre tudi v Avstrijo. Letos v maju ti celovito ponudbo jedi s sparglji ponuja vrsta gostisc tudi na področju občin Fiumicello, Villa Vicentina in Oglej. Drug kraj v nasi deželi, kjer imajo sparglji svojo tradicijo je Tavagnacco pri Vidmu, kjer so nekatera gostisca prav zaradi bogate ponudbe spargljev prisla najbolj v znane italijanske turistične in gurmanske vodice. Sparglji pa so znani tudi v nekaterih predelih Veneta, se zlasti v Bassanu in Castelfrancu.

Marko Waltritsch

Cepljenje lisic proti steklini

Dezelna veterinarska služba je včeraj začela na Goriskem z nastavljanjem vab s cepivom proti steklini. S tem želijo omejiti širjenje bolezni med lisicami. Vabe iz zivalske masti in ribje moke so podobne čokoladnim kockam dimenzije 4, 4 x 4, 4 x 0, 8 cm in dišijo po ribah. Niso nevarne za domače zivali in divjad. Ljudem vsekakor priporocajo, naj se jih ne dotikajo. V primeru dotika svetujejo umiti rok. Goriski zupan je s tem v zvezi izdal odredbo, ki lastnikom velevala, naj onemogočijo prosto kroženje psov in mack zlasti v predmestnih predelih, zato da bi zivali ne pojedle vab za lisice.

NOVICE

V rupenski osmici lep večer
ljudskih pesmi in družabnosti

Sovodenska občina je predsinoči priredila res lep in nenavaden večer v osmici pri salamonu Tomšiču v Rupi. Namen je bil, kot je v pozdravu povedal župan Igor Petejan, preživeti prijeten večer ob ljudskih vizah in ovrednotiti tradicijo rsecevanja v osmici. Občina je kot obljubljeno ponudil "buč vina", se bolj pa so vzdusje ogrele pevke skupine Stuleti iz Trsta, ki so v navdušenje kakih 300 poslušalcev izvedle priložnostni program slovenskih pa tudi italijanskih tržaskih in drugih ljudskih pesmi.

Dva večera z narečnim
tržaškim gledališčem

Jutri in v torek bosta v Kulturnem domu v Gorici sproščena gledališka večera posvečena tržaškim "maldobrijam". Prvi večer bo na sporedu "Din don campanon", naslednji dan pa drugi del nadaljevanke "I comandanti delle maldobrie". Avtorja tekstov sta Lino Carpinteri in Mariano Faraguna. Glavni protagonisti predstave so Mimmo Lo Vecchio, Laura Bardi, Luciano Delmestri, Liliana Decaneva ter goriski igralec Gianfranco Saletta. Prireditelj večerov je skupina "Il gruppo triestino per il dialetto" skupno z goriskim domom in s pokroviteljstvom goriske občine. Pricetek predstav je ob 20.45. Predprodaja vstopnic je v teku v agenciji Appiani, tel. 530266. Cena posamezne vstopnice znaša 18 tisoč, za oba večera pa 25 tisoč lir.

V petek jubilejni koncert
Tržaškega okteta ob 25-letnici

Tržaski oktet bo v petek, 17. maja, ob 20.30 gostoval v osrednji dvorani Kulturnega doma v Gorici s posebnim jubilejnim koncertom ob svoji 25-letnici. Koncert, ki ga ljubitelji tovrstne glasbe resnično ne smejo zamuditi, prireja Glasbena matica iz Gorice s sodelovanjem Upravnice odbora Kulturnega doma v Gorici. Predprodaja oz. rezervacija vstopnic je v teku v uradu Kulturnega doma, tel. 33288.

Občina Doberdob razpisala
natečaj za zaposlitev geometra

Občina Doberdob je razpisala natečaj za eno delovno mesto 6.-A poklicne kvalifikacijske stopnje, za katero je potrebna diploma geometra in poznavanje slovenskega jezika v pisni in ustni obliki. Rok za predložitev prošnje zapade 3. junija letos. Interesenti dobijo podrobnejše informacije na županstvu v Doberdobu.

GABRJE / PRETEŽNO S PROSTOVOLJNIM DELOM

Člani društva Skala
obnavljajo sedež

Za zbiranje potrebnih sredstev bodo priredili vaški praznik s Tržaškim partizanskim zborom

»Trudimo se, da bi že jeseni obnovili vsaj vhodne prostore našega sedeza, da bi v njih imeli določeno dejavnost, predvsem kar zadeva pevske vaje.« Tako sta nam povedala predstavnika kulturnega društva Skala iz Gabrije Oskar Juren in Bernard Florenin, ki sta ob drugih članih društva že nekaj mesecev vsestransko angažirana, da bi s prostovoljnim delom uredili društvene prostore.

Gabrsko društvo je že nekaj let imelo precej težav zaradi neprimerne sedeza, kar je seveda v precejšnji meri otežilo delo in preprečilo društvu, da bi svojo aktivnost razvilo in razširilo. Pred poldrugim letom so izkoristili možnost, ki jih ponuja deželni zakon za obmejna področja, in zaprosili za finančno pomoč, da bi vsaj delno krili stroške za obnovo sedeza. Oktobra lani je podjetje opravilo zahtevnejša zidarska dela, ostalo pa so naredili člani gabskega društva s prostovoljnim delom pretežno ob koncih tedna, nekateri pa so na gradbišču tudi več dni na teden.

»Dobre volje nam ne manjka, težave imamo z denarjem, saj ga ni nikoli dovolj in zato smo se člani samoobdavčili, da bi lahko izpeljali načrt obnove«, sta povedala Florenin in Juren. Popolna obnova društvenega sedeza predvideva ureditev večje dvorane v pritličju, v kateri naj bi bilo prostora za približno 100 sedežev. Ob dvorani bo večje predverje za raz-

stavne in druge podobne prireditve. V prvem nadstropju pa naj bi uredili večjo sobo za predavanja in pevske vaje ter nekaj manjših sob, v katerih bi lahko uredili arhiv in tudi manjšo knjižnico ali fotografsko delavnico. V namenih društvenih članov je tudi skrb, da bi uredili dvorišče, kjer so v zadnjih letih z uspehom priredili poletne koncerte.

»Ker je naš prvi problem denar, bomo uredili nekaj pobud, da bi v društveno blagajno prislo cimveč sredstev, ki jih potrebujemo za ureditev sedeza. Ena izmed teh bo gotovo celovečerni koncert Tržaškega partizanskega pevskega zbora, ki bo naš gost v soboto, 25. maja, zvečer.

Tržaški pevci, ki že nekaj časa niso nastopili na Goriskem, bodo k nam prisli tudi zahvaljujoč se razumevanju sovođenjske občinske uprave. Ob tej priložnosti bomo pripravili nekaksen vaski praznik in nadejamo si, da bo obisk kar se da številčen in da bodo ljudje "radodarni", saj bomo zbrana sredstva izkoristili za obnovo sedeža.

Ceravno so člani Skale angažirani z obnovitvenimi deli, ne zane-marjajo kulturne dejavnosti. Mednjo sodi tudi tradicionalni koncert na borjaču, ki ga bodo pripravili 8. junija in na katerem bodo ob domačih pevcih nastopila se dekleta iz Devina in mladinska pevka skupina iz Slovenije. (rp)

DOBERDOB / KRVODAJALCI

Množična baklada

Zbirali so pomoč za onkološki center

Solidarnostna baklada, ki jo je prejšnjo soboto priredila Društvo prostovoljnih krvodajalcev v Doberdobu je nadvse uspešna. Na njej se je po oceni organizatorjev zbralo nič manj kot 1.200 ljudi. Udeležba je bila množična iz vseh zaselkov v občini, mnogi pa so prišli tudi iz sovođenjske občine in Lasknega. Namen je bil dobrodelnega značaja, saj so zbirali denarno pomoč za deželni onkološki center v Avianu. V ta namen so prodajali tudi sveče in razglednice. Sprevod je spremljala domača godba na pihala Kras. Udeležence so nagovorili župan Marjo Lavrencić, prof. Lucia Samero in prof. Galini iz centra v Avianu. Prof. Samero in dr. Metka Roviš Jug od Rdečega kriza iz Nove Gorice sta v okviru priprav na baklado imeli tudi predavanje za učence osnovne in dijakne srednje šole.

Krvodajalci se zahvaljujejo občinski upravi, društvom in vsem, ki so pripomogli k uspehu baklade, posebej pa se trgovini Silvana Ferletica za hrano, gostilni Peric iz Doberdoba za pijačo in kmetom za vino.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV

Izlet po sončni Istri

Obiskali so Novigrad, Poreč in Momjan

Goriski upokojenci so se aprila podali na prvi pomladanski izlet v sončno Istro. Ob spremstvu vodice Natase so se sprehodili po Novemgradu, kjer je tudi nastala skupinska slika. Po ogledu prijaznega mesteca, cerkve ter galerije z zivalskimi skulpturami iz posebnega lesa so se odpeljali v Poreč. Prvi je bil na vrsti ogled bazilike z znamenitimi mozaiki. Vreme je bilo naklonjeno, da so se lahko sprehodili po obali in obmorskih ulicah, ki so zaradi prazničnega dne in predsezona bile dokaj prazne. Zadnji postanek je bil v Momjanu, kjer jih je sprejel prijazni harmonikas Giulio iz Savudrije, v restavraciji Konoba pa je izletnike čakala "tolazba" za lačne želodce. Po kosilu je bila na vrsti tombola, zrebanje čokoladnih pirhov, sprehod po okolici, družabne igre ter zabava za vse okuse. Ob povratku so se se ustavili v Pčitniškem domu upokojencev v Izoli, kjer so nekateri interesenti zvedeli, da je Dom do pozne jeseni povsem zaseden.

KINO

GORICA
CORSO 16.00-18.00-20.00-22.00 »Il giurato«. Igrata Demi Moore in Alec Baldwin.
TRŽIČ
COMUNALE 16.00-18.00-20.00-22.00 »Nelly e Monsieur Arnaud«. Rež. C. Sautet, igrata E. Beart in M. Serrault.

ČRPALKE

Danes so na Goriskem dežurne naslednje bencinske črpalke

GORICA
AGIP - Ul. d'Aosta
ESSO - Ul. Brass
IP - Ul. Lungo Isonzo
ERG - Ul. Brig. Re
GRADIŠČE
IP - Trg Unità
TRŽIČ
ESSO - Ul. Boito
API - Ul. Cosulich
MONTEHELL - Ul. Boito
AGIP - Ul. Duca d'Aosta
RONKE
MONTEHELL - Ul. Redipuglia
ZAGRAJ
API - Trg Garibaldi
SKOCJAN
AGIP - cesta za Gradež
SLOVRENC
AGIP - drz. cesta 56
TURJAK
IP - državna cesta
VILES
ERG - Ul. Aquileia 40
KRMIN
API - Drev. V. Giulia
DOBERDOB
CHEVRON - Palkisce

VČERAJ-DANES

Podatki iz matičnega urada goriske občine od 4. do 10. maja.

RODILI SO SE: Ilaria Humar, Jessica Pellizon, Alessandro Pasquariello, Elisa Gerolmetto, Francesco Venuti, Alessandra Zei, Samuel Mucci, Tim Guadagnino in Lucia Romano.

UMRLI SO: 89-letna upokojenka Brigida Vidoz vd. Mrak, 85-letni upokojenec Karlo Brescia, 86-letna gospodinja Anna Valentinsig, 88-letni upokojenec Antonio Medot, 67-letna gospodinja Maria Zulian por. Zapparoli, 80-letna upokojenka Alma Valdemarin vd. Tomasinsig, 73-letna upokojenka Ema Ferfolgia vd. Ferletic, 39-letna gospodinja Alfierina Anzolin por. Sgubin, 90-letna upokojenka Margherita Mocenigo, 82-letni upokojenec Novellino Micheli, 87-letna upokojenka Veronica Saksida vd. Cuciati, 85-letna upokojenka Maria Fogar vd. Pajer di Monriva, 78-letna upokojenka Maria Mozetic vd. Miceli, 67-letni upokojenec Giovanni Mersecchi, 57-letna upokojenka Norma Ciani por. Bubacco, 84-letna upokojenka Dusolina Trevisan vd. Segatto, 74-letni upokojenec Arrigo Zotti.

POROČILI SO SE: zidar Gianpaolo Manfreda in delavka Cinzia Tosetto, sofer Marco Makuz in računovodkinja Graziella Gira, računovodja Marco Del Nevo in uradnica Luciana Cominotto, delavec Denis Zotti in trgovska pomočnica Michela Rol-do.

OKLICI: policist Livio Gervasio in uradnica Graziella Dalcero, uradnik Leopoldo Porcu in trgovska pomočnica Sara Balsamo, delavec Rudy Bernardi in brezposelna Franca Scarabot, delavec Edi Peteani in uradnica Barbara Devetak.

POGREBI

Jutri v Gorici: 10.30, Eva Petruz por. Perco iz splošne bolnišnice v Gradišče; 10.30, Arrigo Zotti v kapeli splošne bolnišnice; 11.00, Marija Silic vd. Fajt iz splošne bolnišnice v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče; 11.30, Veronika Saksida vd. Cuciati v kapeli splošne bolnišnice.

IZLETI

MLADINSKI ODSEK KD SOVODNJE organizira 19. maja avtobusni izlet v Gardaland. Informacije in vpisovanje: Mauro (tel. 882358) od 13. do 14.15, Magda (tel. 882032) v popoldanskih urah.

UPOKOJENCI IZ DOBERDOBA sporočajo udeležencem izleta v Cinque Terre, da je odhod v sredo, 15. maja, ob 6. uri. Zbirališče na Trgu sv. Martina. Priporoča se točnost!

SEKCIJA VZPI-ANPI DOL-JAMLE IN KD KRE-MENJAK prireja 9. junija enodnevni avtobusni izlet v Cedad, Speter Slovenov in Fojo (Faedis). Cena izleta (vključeni so voznik, kosilo, ogledi, pokusnja vin) je 53 tisoč lir. Prijave sprejemajo Ettore Moro, Mario Crocetti ter Karlo in Igor Kobal.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

ALL'ORSO BIANCO (Tavasanj), C. Italia 10, tel. 531576

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

S. NICOLO' (Olivetti), Ul. I Maggio 94, tel. 790338

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU

AL LAGO - PRI JEZERU, Vrtna ul. 2, tel. 78300

Ob prerani izgubi Ivana Mrzeka izreka svojem občuteno sozalje

sekcija VZPI-ANPI
iz Podgore

ZAHVALA

Globoko ganjeni se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi dragega

Milkota Paulina

Posebna zahvala zdravniku g. Tavcarju, župniku g. Makucu, govornikom g. Polettu - predsedniku mestnega odbora VZPI, g. Beltramu - predstavniku Zveze borcev iz Nove Gorice, g. Cernetu - predsedniku Društva slovenskih upokojencev za Gorisko, moskemu zboru "St-maver" ter mešanemu zboru goriskih upokojencev.

Svojci

Gorica, 12. maja 1996

ZAHVALA

Ob boleci izgubi naše drage

Eme Ferfolja
vd. Ferletič

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam bili blizu, predstavnikom športnih, kulturnih in družbenopolitičnih organizacij in vsem, ki so nas drago mam po spremenili na zadnji poti. Posebna zahvala gre g. župniku Ambrozu Kodelji in moskemu pevskega zboru Jezero.

Karlo, Mario
in Aldo z družino

Doberdob, 12. maja 1996

11. 5. 1994 11. 5. 1996

Minili sta dve leti odkar je za vedno odsel moj dragi

Luciano Perigoj

Z ljubeznijo se ga spominja zena Malka.

Podgora, 12. maja 1996

GLASBENA MATICA - Gorica
v sodelovanju s Kulturnim domom - Gorica

priredi koncert ob 25-letnici delovanja

TRŽAŠKEGA OKTETA

Kulturni dom, ul. I. Brass, 20 - Gorica
v petek, 17. maja 1996, ob 20.30

Rezervacija vstopnic v Kulturnem domu.

Katoliška knjigarna - Gorica

V petek, 17. maja 1996, ob 18. uri bo v galeriji
Katoliške knjigarne na Travniku

predstavitve dveh novih publikacij Dusana Jelincica

Tema na pomolu
Prazne sobe

Dela bo predstavil Janez Povše. Sodeluje Jan Leopoli.
Vljudno vabljeni!

**KATOLIŠKI DOM
V GORICI**

**DANES, 12. MAJA 1996
CEL DAN**

9.45 mladinska masa na Placuti;
11.00 Pastirčkove delavnice;
12.30 vsi na kosilo - igre;
15.00 skupne vaje;
15.30 odprtje razstave mladinskih ilustratorjev

16.00 SLOVESNA PRIREDITEV V TELOVADNICI
Vljudno vabljeni na vse Pastirčkove prireditve

**ALUMINIJASTE
ZASTEKLITVE**

Žerjal
s.r.l.

Zerjal Luciano & Figli

Tel. 040/228201
Fax 040/228711

**GRADBENO
PODJETJE**

IDLE TUL & C. S.n.c.

Geom. Obdelava betonskega železa,
gradbena dela,
popravila in vzdrževanja.

Tel./Fax: 040/818141

FORAUS
S.n.c.

Foraus Paolo
in Giancarlo

Tel. 040/327341
040/660800

M.E.C.
O. & Z. RACMAN

Proizvodnja kovinskih izdelkov za
gradbeništvo, proizvodnja žeblijev,
gradbena dela.

Tel./Fax: 040/227090

**POPRAVILA
AVTOMOBILOV VSEH
ZNAMK**

OTACAR
AVTOKLEPARSTVO

Ota Claudio & C. S.n.c.

Tel./Fax: 040/228359

MARIO VIDAK & C.
Protizvočne pregrade

- Aluminijasta okna in vrata
- Kolarstvo (železno okovje)
- Gradbena obnova vseh vrst.

Tel./Fax: 040/227032

SALVI
S.N.C.

Slavec Roberto & Adrijan

Gradbena dela, popravila
in vzdrževanja, mizarstvo,
vgrajevanje, popravila in vzdrževanja
vodnih in električnih napeljav.

Tel. 040/228083 - 228118

**Pekarna
Slaščičarna**

Ota

Tel./Fax: 040/228253

COMEC

Saša Smotlak

**IZDELAVA ORODIJ ZA
PLASTIKO
IN TLAČNO LITJE**

Tel./Fax 040/227034

OTA & C.
Snc

Ota Emilio & C.

Vgrajevanje in vzdrževanje
ogrevalnih, klimatskih,
ventilacijskih, zmrzovalnih
in protipožarnih naprav
ter sanitarij, kovaštvo.

Tel./Fax: 040/228109

ELEX2
S.n.c.

Mauri Sergio

Servis MAGNETI MARELLI
DOBAVA in MONTAŽA
AVTORADIJEV - AKUMULATORJEV
in ELEKTRONSKIH ALARMNIH NAPRAV

Tel. 040/228881

SisLi

LESNI SISTEMI
Zerjal Ervino & Lajris

- MIZARSTVO
- TESARSTVO
- LESENE STREHE

Tel./Fax 040/228877

BETONFER

PRODAJA IN OBDELAVA
BETONSKEGA ŽELEZA TER
ARMATURNIH MREZ ZA
GRADBENIŠTVO

Tel. 040/227078 - 227084
Fax 040/228539

WILMA
srl

**PRALNICA
KEMIČNA ČISTILNICA**

Tel. 040/228530
Fax 040/227043

**PAROVEL
GROUP**
KVALITETNA VINA

PROIZVODNJA
IN STEKLENIČENJE
VINA IN OLJA.

Tel. 040/227050-227060
Fax: 040/227080

Zivec
Zivec S. & C.

- instalacije in adaptacije
električnih napeljav
- izdelovanje in popravila
svetlobnih napisov

Tel. 040/228091 - 228389
Fax: 040/228389

BREG

Severino Kozina & P.

**CIVILNO IN NAVTIČNO
KLJUČAVNICARSTVO
IN CEVARSTVO**

Tel./Fax: 040/228563

AVTOKLEPARSTVO
pooblaščenca AUDI in VOLKSWAGEN

Guidosimplex

Prilagoditve za telesno prizadete

Tel./Fax: 040/228264

Prodaja in servis

Gomme G. & G.

Avtomehnična delavnica,
prodaja avtoplaščev, montaža
in centriranje ter avtooptika.

Tel./Fax: 040/228169

MINGOT
DVGALA

FIAM

Tel. 040/8327127

**Konzorcij
Dolina
nazdravlja
Majenci '96**

DOLINA
OBRTNA CONA

OBRTNA CONA DOLINA - DOLINA 507/3
34018 TRST - TEL.: 040/228537

**SERRAMENTI
DOLINA**
Zobec Boris

Ključavničarstvo

Tel. 040/228769

**Tiskarna
Graphart**

Tel. 040/772151 - 361006
Fax: 040/772151

B.B.
Bandi Boris & C. Snc

Proizvodnja in vgrajevanje
kleparskih izdelkov.

Tel. 040/831051

RICARDO PEREZ CASADO NAPOVEDUJE

Volitve v Mostarju bodo 31. maja

Muslimani in Hrvati so se le sporazumeli

MOSTAR, BEOGRAD (STA, dpa) - Evropski upravnik Mostarja Ricardo Perez Casado je na včerajšnji novinarski konferenci potrdil, da bodo volitve v mestu 31. maja. Po Casadovih besedah sta se hrvaska in bosnjaska stran sporazumeli o nujnosti volitev in njihovi izvedbi v dogovorjenem roku.

Na vprašanje o predlogu bosnjske strani, da se pregnanim in pobeglim prebivalcem Mostarja omogoči glasovanje v odsotnosti, je Casado odgovoril, da bi to lahko povzročilo tehnične in praktične težave, ter da sta s predlogom seznanjena člana predsedstva Evropske unije Luigi Vitorio Feraris in Alfredo Maticcotta, ki naj bi ga prenesla članicam EU. Pravni svetovalec v upravi Evropske unije za Mostar Hans Birchler je izjavil, da je v Mostarju trenutno približno 60 tisoč prebivalcev, od katerih je polovica beguncev z drugih območij, ki v mestu pred vojno niso živeli. Birchler je poudaril, da je bilo leta 1991 v Mostarju popisanih približno sto tisoč volilcev.

Vodja za civilno obnovo Bosne in Hercegovine Carl Bildt se je včeraj mudil v Zvezni republiki Jugoslaviji, kjer je opozoril na prihajajoče kritične točke pri vzpostavljanju miru in izpolnjevanju daytonskega mirovnega sporazuma. Zato morajo vsi udeleženci v mirovnem procesu sodelovati in prispevati svoj delež, je dejal Bildt, ki je pri tem govoril tudi o nujnosti normalizacije življenja v BiH in prenehanju preprečevanja vrnitve beguncev na svoje domove. Bildt se je včeraj najprej srečal s crnogorskimi predstavniki, zvečer pa se je sestal s srbskim predsednikom Slobodanom Miloševićem.

Mednarodna krizna skupina je včeraj izrazila zahtevo po večjem pritisku na nekdanje sprte strani v Bosni in Hercegovini, da bi te mednarodnemu sodišču v Haagu izročile osebe, obtožene vojnih zločinov. Dokler bosta vodja bosanskih Srbov Radovan Karadžić in general Ratko Mladić se delovala, so jesenske svobodne in postene volitve v BiH vprašljive, je dejal nekdanji ameriski senator in predsednik Mednarodne krizne skupine George Mitchell.

Omenjena skupina je organizacija, v kateri so združeni politiki in senatorji, ki nadzirajo izvajanje daytonskega mirovnega sporazuma. Mitchell je se razuma. Mitchell je se povedal, da bo njegovo izvajanje uspešno le, če bodo vsi, ki so obtoženi vojnih zločinov, odstojili s položajev. Po njegovih besedah bo pomoč za obnovo Bosne in Hercegovine odobrena le v primeru, da bodo izpolnjene vse točke sporazuma.

Čeprav je vojna močno zaznamovala prebivalce z nasprotnih bregov Neretve, se ti zavedajo, da bodo morali živeti skupaj

la, so jesenske svobodne in postene volitve v BiH vprašljive, je dejal nekdanji ameriski senator in predsednik Mednarodne krizne skupine George Mitchell.

Omenjena skupina je organizacija, v kateri so združeni politiki in senatorji, ki nadzirajo izvajanje daytonskega mirovnega sporazuma.

Mitchell je se povedal, da bo njegovo izvajanje uspešno le, če bodo vsi, ki so obtoženi vojnih zločinov, odstojili s položajev. Po njegovih besedah bo pomoč za obnovo Bosne in Hercegovine odobrena le v primeru, da bodo izpolnjene vse točke sporazuma.

govih besedah bo pomoč za obnovo Bosne in Hercegovine odobrena le v primeru, da bodo izpolnjene vse točke sporazuma.

NOVICE

ZRJ Svetovni banki in MDS ne bo odplačala zapadlih dolgov

BEOGRAD (Reuter) - Televizija BK Telecom, ki se sklicuje na tiskovno agencijo Beta, je sporočila, da je jugoslovanska vlada včeraj sklenila, da Mednarodnemu denarnemu skladu in Svetovni banki ne bo vrnila dvajset milijonov dolarjev dolga, ki je zapadel aprila. Zvezna jugoslovanska vlada je s tem zavrnila pobudo guvernerja centralne banke Dragoslava Avramovića, ki je predlagal redno odplačevanje obveznosti do Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke.

Pariz Madridu izročil nekdanjega voditelja Ete

MADRID (STA) - Francoske oblasti so včeraj Spaniji izročile nekdanjega voditelja baskovske organizacije Eta Joseja Antonia Urrutikoerxa, znanega pod imenom Jose Ternera, ki je bil zaprt v zaporu Saint-Michel v Toulousu. Španski zunanji minister Juan Alberto Beloch je povedal, da bodo Urrutikoerxu sodili v Madridu. Pariz nekdanjega voditelja Ete najprej ni nameraval izročiti, kar je utemeljeval z obstojem nevarnosti, da bo Urrutikoerxe za isti zločin obsojen že drugič. Včeraj pa so francoske oblasti sporočile, da so se za izročitev odločile, ker Urrutikoerxe v Franciji ogroža javni red in mir. Ternera so Francozi aretirali leta 1989 in ga leta 1990 obsodili zaradi članstva v teroristični organizaciji, nezakonitega posedovanja orožja, nasprotovanja oblastem in ponarejanja dokumentov. Sodni krogi v Madridu menijo, da bo proti Terneru zelo težko sestaviti obtožbo, ker mu ne smejo se enkrat soditi za prestopke, za katere je kazen odslužil že v Franciji.

Roosevelt Johnson zapustil Liberijo

MONROVIA (STA) - Po več kot tritedenskih spopadih se je včeraj v Liberiji prvič pokazala možnost za rešitev konflikta med sprtimi milicami. Vodja milice Krahn Johnson Roosevelt in predsednik državega sveta Wilton Sankawalo naj bi včeraj z ameriskim helikopterjem odpotovala iz države. Po navedbah zunanjega ministrstva Združenih držav Amerike naj bi se Roosevelt in Sankawalo 7. in 8. maja udeležila mirovnih pogajanj v Akri. Američani so k udeležbi na pogajanjih pozvali tudi voditelja vladne milice Charlesa Taylorja in njegovega zaveznika Alhajija Kronaha. V Washingtonu so sporočili, da voditelji sprtih strani, ki bodo sodelovali na mirovnih pogajanjih, ne bodo smeli odpotovati v Združene države. Medtem so se spopadi v Monrovijs nadaljevali z nezmanjšano močjo. Boji so bili najostrejši v diplomatski četrti Mamba Point, ki so jo civilisti že zapustili.

Čečeni so osvobodili 40 talcev

MOSKVA (STA, dpa) - Ruska tiskovna agencija Itar-Tass je včeraj sporočila, da so čečenski uporniki po skoraj dvomesečnem ujetnistvu izpustili 40 od 80 talcev, delavcev neke gradbene družbe, ki so jih zajeli v začetku marca med napadom na Grozni. O usodi ostalih talcev agencija ne poroča, po vsej verjetnosti pa do nadaljnjega ostajajo v rokah upornikov.

VPRAŠANJE ROMSKIH BEGUNCEV IZ BOSNE, KI SO NAŠLI ZATOČIŠČE V NEMČIJI

Srečni dnevi v Modri laguni se iztekajo

UTE FRINGS, FRANKFURTER RUNDSCHAU

BERLIN - Za Munevro H., ki s sedmimi otroki živi v zatočišču za begunce v Berlinu, romsko življenje sploh ni veselo in neobremenjeno. Modra laguna so prebivalci barakarskega naselja poimenovali svoj zacasen dom. Morda zato, ker to ime spominja na rajske otoke v Pacifiku in ker lagune nudijo zaščito pred odprtim morjem, morda pa zato, ker so njihove barake, ki stojijo na rjavem polju, obarvane modro.

Nekod so bili na tem območju nameščeni britanski vojaki. V tistih casih je bila Evropa se razdeljena in Munevra H. je stanovala ob Ceste bratstva in enotnosti, v romskem naselju v Vlasenici, torej predmestju Sarajeva. Ko je vojna prišla tudi v Sarajevo, je morala Munevra H. pobegniti. Od takrat živi v modri leseni baraki v predmestju Berlina. Brez prihodnosti in s preteklostjo, katere se noče spominjati: vojna, srbsko taborišče, udarci, izginuli sorodniki, uničena hiša. Za 27-letno Munevro obstaja le se sedanost: to je hrup in smrad, ki ga povzroča na stotine ljudi, ki morajo živeti na zelo majhnem prostoru. Sedanjost so njena družina, njen mož in njeni otroci. Njena najmlajša hčerka Jasmina je privlekla na svet sele pred nekaj dne. Takrat se je v njeni domovini že končala vojna, v kateri nihče ni zmagal. Se posebej ne Romi. V Bosni je ob izbruhu vojne zivel 300 tisoč Romov, večina muslimanske, nekaj pa tudi pravoslavne veroizpovedi. Romi so bili največja priznana nacionalna manjšina v Bosni, ustava je zagotavljala njihovo zaščito.

Romi so miroljuben narod

»V Bosni ni bilo nobenega kraja brez Romov,« staro, multikulturalno Bosno opisuje Rajko Đurić, predsednik mednarodne organizacije Romov, pi-

satelj in begunec iz Beograda. Približno četrtnina od 40 tisoč bosanskih beguncev, ki so našli zatočišče v Berlinu, je Romov. Večina jih je nekoč živela v lastnih mestnih četrtih ali vaseh v tistih delih Bosne, ki so zdaj pod nadzorom Srbov. Mnogi so že tedne pred izbruhom vojne zapustili svojo domovino. Romi imajo zaradi svoje stoletja stare zgodovine pregonov dober občutek za prihajajoče težke case, ki so na obzoru. Prav tako natančno vedo, da morajo v etnicnih sporih prvi prevzeti vlogo grešnega kozla. Romi so narod brez države, ki se nikoli ni vodil vojne proti kakšnemu drugemu narodu; obstaja zelo malo narodov, ki bi se lahko s tem pohvalili. Tudi v bosanski vojni se niso zeleli boriti proti nobeni od sprtih strani. »Če bi bil ves svet takšen, kot smo Romi, nikjer ne bi bilo vojne,« je prepričan Husnija H. »Nas kalasnikov je violina, naše grnate so harmonike, nas bajonet pa je ples.«

59-letni Husnija je ob prihodu novinarke pripravil krajši govor. »Zahvaljujemo se Nemcem, da so nas sprejeli, da so nam dali na voljo stanovanje, da imamo hrano in da nam nudijo medicinsko pomoč. Zdaj pa nemške oblasti prosimo le to, da nas posljejo domov sele takrat, ko se bomo lahko varno vrnili v svoje hiše.« Svojo hišo je Husnija H. zgradil pred nekaj leti v Bjeljini, mestu na vzhodu Bosne, ki je bilo takrat se dom osem tisoč Romov. Pripoveduje, da je njegova hiša lepa, da ima tri nadstropja in bazen v kleti. 7. aprila leta 1992 so pred Srbi pobegnili Husnija, njegova žena, njegov sin, njegova snaha in trije vnuki. Zatočišče so našli v Berlinu, kjer je poleg njih se približno pet tisoč Romov iz Bjeljine.

Dayton jih ne omenja niti z besedo

V begunskih statistikah so nastete le osebe, ki pripadajo neki državi, tisti, ki pa nimajo lastne države ali je sploh ne zeli, pa v mednarodni birokraciji izgubijo svojo identiteto. Poleg tega Rajko Đurić sploh ne dvomi o tem, da Romov niso preganjali le Srbi, ker je večina bosanskih Romov muslimanske veroizpovedi, temveč so jih preganjale vse sprte strani v Bosni, in to preprosto zato, ker so pač Romi. Rome so v srbskih koncentracijskih taboriščih mčili in ubijali, poleg tega pa so jih kot topovsko hrano pošiljali na prve frontne crte ali - kot se je zgodilo v Banjaluki - gnali čez minska polja. To je zapisano v poročilu o kršenju človekovih pravic Romov, ki so ga leta 1994 predložili ameriskemu kongresu. »Romom,« piše v tem poročilu, »so pogosto preprečevali dostop do begunskih taborišč, kjer bi bili na varnem.« Daytonski mirovni sporazum jih ne omenja niti z eno besedo. »Kam naj gredo Romi v etnično čisti Bosni in Hercegovini?« se sprašuje Đurić. »Kje je prostor zanje v državi, kjer vladata nacionalizem in sovraštvo, kjer niti na papirju niso zagotovljene človekove pravice?«

Za Thomasa Venskeja, ki je pri berlinski protestantski cerkvi zadolžen za delo z begunci, naslednje zagotovo velja: »Dokler ustava Bosne in Hercegovine ne bo zagotavljala zaščite manjšin, se Romi nikakor ne morejo vrniti na svoje domove.« Med romskimi begunci v Berlinu se v zadnjem času širi strah pred negotovostjo, kdaj in kako jih bodo poslali nazaj v državo, odkoder so morali pobegniti in kjer za njih ni več prostora. V Modri laguni krožijo govorice, da bodo nemške oblasti v primeru, da se ne vrnejo prostovoljno v BiH, »cigane« spet za-

prle v taborišča, kot pred pol stoletja, ki je bilo približno petsto tisoč Romov ubitih v plinskih celicah, delovnih taboriščih in laboratorijih za medicinske poskuse.

Berlinske oblasti so zavrnile »posebno ureditev« vračanja romskih beguncev v BiH z obrazložitvijo, da to ne morejo storiti ze zaradi »nemske zgodovine«. Casovni načrt za vrnitev beguncev - med njimi 25 tisoč Romov - je že natančno določen. Julija naj bi se domov vrnili samski begunci in tisti, katerih zakonski partnerji so ostali v Bosni. Eno leto pozneje naj bi bile na vrsti družine. Visoki komisariat za begunce pri Združenih narodih to odsvetuje, saj je treba po njegovem mnenju najprej ugotoviti, kakšen je položaj na terenu. V Bosni in Hercegovini se vedno ni naslo trajnega zatočišča več kot milijon pregnancev, od tega jih je več kot polovica na območju, ki je pod nadzorom muslimansko-hrvaske federacije.

Begunci so Nemčijo stali že 14 milijard mark

Koga pa sploh zanimajo te številke, saj so Nemci s sprejemom 320 tisoč beguncev - največjega števila v celotni Evropi - storili že več kot dovolj? Ali pa ne? Koniec koncev begunci stanejo tudi veliko denarja: 14 milijard mark v zadnjih starih letih, samo v Berlinu pa pol milijarde mark na leto, je izračunal predstavnik SPD Eckhardt Barthel. Denar ne igra majhne vloge v razpravah o nacističnem vračanju bosanskih beguncev. Husnija H. se želi vrniti v svojo hišo, ki zdaj stoji v neki povsem novi državi. V prejšnji državi je preživel skoraj celotno življenje. In Husnija meni, da bi lahko tudi v novi državi mirno zivel - seveda če mu dovolijo vrnitev domov. Toda območju, kjer stoji njegova hiša, zdaj vlada mogočen vladar: vodja bosanskih Srbov Radovan Karadžić.

Nedeljske teme

O F E N Z I V A S E V E R N E L I G E

Ali bo Oljka znala odgovoriti na Bossijev separatizem?

VOJMR TAVCAR

Danes v bo vili blizu Mantove, kjer ima sedež takoimenovani parlament Padanije, lider Severne lige Umberto Bossi umestil prvo vlado Padanije. Sestava vlade ni znana, jasno pa je, da bodo njene pristojnosti, kot ze pristojnosti parlamenta, minimalne. Vlada, kot je ze takoimenovani parlament, so samo sredstvo za zaostreitev Bossijeva pritiska na Rim, nov izzv, ki ga politik iz Gemonia naslavlja Rimu, novoi-zvoljenemu italijanskemu parlamentu in predvsem nastajajoci Prodijevi vladi.

Poteze »senaturja« bi najbrz lahko imeli za marginalno folkloro, ki je v italijanski politiki v vsem pojvsem obdobju ni nikoli manjkalo. K temu bi nas lahko navajalo dejstvo, da je Severna liga monokratsko gibanje, v katerem je upostevana edino in samo Bossijeva beseda. Kot ze parlament bi lahko tudi novo vlado Padanije lahko imeli samo za igracko v rokah prebrisanega politika, ki skuša dvigati ceno v merjenju moči z Rimom in se zeli mascevat, ker mu volilci niso dali v vsedravnem merilu vloge tistega jezicka na tehcnici, kakrsno je imel v prejsnjem mandatu in kakrsno je imel pred njim dobro desetletje vodja PSI Bettino Craxi.

Toda odločna in zaskrbljena nastopa predsednika senata Nicole Mancina in se zlasti predsednika poslanske zbornice Luciana Violanteja ob umestitvi, opozarjata, da Bossijeva Liga in njegova separatisticka politika nista samo folklor, ampak nevarnost, ki se je rimski politiki bojijo in pred katero svari-jo. Na to opozarjajo tudi zaskrbljene ocene vidnih italijanskih komentatorjev, ki si v zadnjem tednu prizadevajo, da bi dokazali, kako bi bila razporoka od Italije za bogati Sever pogubna. Javnomenenjske raziskave so bolj pomirjujoce, saj krepka vecina Italijanov (to pravi zadnja anketa trzaska SWG za tednik L'Espresso) ocenjuje drzavno enotnost kot vrednoto, ki se ji noco odpovedati. In pomirjujoce je tudi dejstvo, da Liga v severnih delah se zdalec nima absolutne vecine. Vendar prav tako ni mogoce prezreti dejstva, da je skoraj tretjina volilcev najbolj razvitih italijanskih

dezel, ki so lokomotiva italijanskega gospodarstva, podprle Umberta Bossija in da je na teh volitvah z geslom mozne secesije Liga dosegla znatno vecji uspeh od tega, kar so ji predvolilne javnomenenjske raziskave prerokovale. Na volitvah je nedvoumno zmagal Oljka, toda zmagal je tudi Umberto Bossi, ki si je v vsedravnem merilu priboril dobrih deset odstotkov glasov, v Severni Italiji pa skoraj 30 odstotkov.

Razlogov za tolikšno uveljavitev Severne lige je precej. Eno od teh je porocivalec milanskega Corriere delle Sera Gianantonio Stella ponazoril s prispodobno vozil dveh hitrosti. Italijansko gospodarstvo na Severo-Vzhodu je primerjal ferrariju, ki drvi s hitrostjo najbolj razvite Evrope in ki se enakovredno kosa na svetovnih trziscih s svojimi proizvodi, italijansko drzavo, njene storitve in strukturo pa kociji iz prejsnjega stoletja, ki se pomika pocasi ob vpregi osibljenega kljuse-ta. Majhen dokaz so na pri-

mer neurejene cestne povezave na obmocju okoli Vicenze, kjer je gostota srednjih in malih podjetij med najvisjimi v Evropi.

Franco Bassanini, ki je eden od najvplivnejši ustanovnih izvedencev Demokratske stranke levice, meni, da je mogoce razdeliti volilce Severne lige na tri dele. Del volilcev je glasoval za Ligo iz protesta proti pretiranemu centralizmu italijanske drzave, proti pocasni in neucinkoviti drzavni birokraciji, dusecim in vca-sih nasprotujocim si pravilom in preostro navitemu davcnemu vijaku. Drugi del volilcev sodi med separatiste, ki so prepricani, da bi se bogati Sever brez balasta Juzne Italije prikljucil na evropsko gospodarsko kompozicijo in da bi z razporoko od Rima razpolovljena davčna bremena. Tretji del volilcev Lige je fiziolo-ski

pojav, saj gre za volilce, ki nasprotujejo vecinskemu sistemu in jasni izbiri med dvema politickima opcijama in dvema programoma, kot se dogaja v zrelih zahodnih demokracijah. Po Bassaninijevi oceni je tretji del volilcev spreneeljiv fizioloski pojav, ki ravno zaradi tega ne zaskrblja. Separatisti bodo vselej volili za Ligo ali za katerokoli gibanje, ki bo predlagal locitev od Rima. Glavna pozornost Oljke in vlade mora biti torej namenjena prvemu delu volilcev, ki so se opredelili za Ligo iz protesta proti preostremu davcnemu vijaku, neucinkovitosti drzavne birokracije in dejanski odsotnosti drzave, ko gre za promocijo gospodarstva na tujih trgih, saj je ena od najbolj pogostih očitkov prav dejstvo, da je na primer nemški kancler Hel-

muth Kohl stalno prisoten na vseh ali skoraj vseh sejnih in podpira izvoz in promocijo nemškega blaga, medtem ko je skrb za italijanske izvoznike kve-cjemu prepuscena kaksnemu nepomembnemu funkcionarcku zavoda za zuna-

njo trgovino, ki je kot ustanova itak neucinkovita.

Kaj pa bi pomenila z gospodarskega vidika secesija Severa? Po mnenju Giorgio Bocce bi se Bossijeva Padanija spremenila v regional-folkloristicki davčni paradiz po vzrocju Liechtensteina ali Knezevine Monaco, po mnenju drugih bi v daljsi perspektivi Sever celo ubozal. Novinarji pravijo, da se v krogih milanskih industrijskih družin, ki so vezane na enotno drzavo in na rimsko vlado, veliko govori o takoimenovanem »paradoksu Bossi«, ki naj bi ga nakazal briljanten student ekonomije na univerzi Bocconi. Po tej tezi naj bi se ob locitvi Padanije sevrnoitalijanska lira hitro ovrednotila ob podpori severnega bančnega in proizvodnega sistema. Padania bi zato postopno izgubila na tekmovalnosti in bi bila porinjena na obrobje, medtem ko bi Jug z razvrednoteno južno lirico in s turizmom začel gospodarsko cveteti in bi v srednjeročni perspektivi prehitel nekoč bogatega soseda. Teza je namenoma poenostavljena, toda očitno je, da je obljuba o razcvetu Padanije ob morebitni razporoki (kot tudi zahteva dveh locenih drzavnih blagajn - eno za Sever, drugo za Jug) gola demagogija. Toda demagoske besede - zadnje volitve to kazajo - imajo lahko znaten odmev, se zlasti ce jih spremlja občutek nelagodnja in odrinjenosti skupno z občutkom, da sta Krscanska demokracija in Socialisticna stranka, katerima so

v Finijevem Nacionalnem zavezništvm, bi odgovorili s policijskimi prijemi iz zaretacijo Umberta Bossija, medtem ko drugi menijo, da je najucinkovitejsi odgovor uvedba federalne drzave (toda v tem pogledu so stalisca v Oljki in v sami DSL precej razlicna). Franco Bassanini ocenjuje, da bi se Italija lahko organizirala po nemškem vzorcu federalne drzave, saj gre za dve precej sorodni drzavi, ki se med drugim spoprijemata s slicnimi problemi (uravnovešenje med Zahodom in Vzhodom v Nemciji, med Severom in Jugom v Italiji). Toda taka reforma - tudi ce parlament dela zelo hitro in ce je desna opozicija ne ovira - zahteva vsaj eno leto dela. Kaj pa medtem? Kako preprečiti, da bi se v nemirnem Severu se bolj zakoreninila Liga, ce bo gospodarski zagon upocasnil svoj korak in bo približevanje Evropi zahtevalo strožje ukrepe?

Federalisti Oljke nakazujejo v davčni reformi v federalnem smislu in v poenostavitvi postopkov za posege v korist gospodarstva in nadzor nad njim tiste prijeme, ki naj bi dokazali, da Oljka misli resno.

Vlada Romana Prodija ni bila niti se umeščena, toda nobenega dvoma ni, da bo morala ze takoj na zacetku dati zelo jasne signale, ce se ne bo hotela znajti v klescar desnicarskega populizma na ubozanem jugu in legisticnega populizma na nemirnem Severu. In pri tem Oljka racu-

n a

n a
Antonia Di Pietra, ki bi

k o t
mini-ster z a
javna d e l a
l a h k o
dal novega
zagona prav
javnim delom,
ki zaradi podku-

pninske afere ze nekaj let stagnirajo. Giampaolo Pansa je Di Pietru in z njim bodoči vladi Oljke ponovil to, kar je v sedemdesetih letih Giancarlo Pajetta rekel zaskrbljenemu Diegu Novelliju, ki je bil pravkar izvoljen za turinskega zupana: »Ne skrbi! Slabsi od dosedanjih upraviteljev ne bos.« Toda za Oljko tokrat to ni dovolj. Izziv je veliko vecji in Bossi veliko nevarnejši.

••

proizvodni krogi Severo-Vzhoda zaupali politicko predstavništvo, izdali male in srednje podjetnike, ki so z Bossijem sklenili, da postanejo politicka sila in soprotagonisti politicknega dogajanja.

Na Bossijeve zahteve in izzive predlagajo politiki razlicne odgovore. Nekateri, zlasti

Od petka do nedelje papež v Sloveniji

V Sloveniji, a tudi v zamejstvu, katolici- ni vneto pričakujejo obisk papeža Janeza Pavla II. V preteklih tednih je organizacija obiska stekla s polno paro, pri tem so bili soudeleženi tudi duhovniki in verniki iz Italije, ki bodo sodelovali na sobotnem srečanju s Karolom Woytilo v Postojni.

Papež Janez Pavel II. bo na pastoralnem in državniskem obisku v Sloveniji

od 17. do 19. maja na povabilo predsednika Milana Kučana. Poglavar rimskokatoliške Cerkve - njegov prvi obisk v Sloveniji, ki bo potekal pod geslom Oče, potrdi nas v veril, je tiskovni urad Svetega sedeža objavil že maja lani, nato 12. januarja letos in se uradno potrdil 26. marca - se bo mudil v vseh treh slovenskih škofijah, in sicer v Ljubljani, Postojni in Mariboru. Prav v dneh obiska, 18. maja, bo tudi praznoval 76. rojstni dan. Papež bo na brniško letališče prispel v petek, 17. maja, popoldne. Pričakalo ga bo najvisje državno in cerkveno vodstvo, diplomatski zbor in približno 200 vernikov, ob prihodu pa se bodo v vseh cerkvah na Slovenskem oglasili zvonovi. Nato se bo papež na gradu Brdo ločeno sestal s predsednikom države Milanom Kučanom in nekaterimi člani vlade, sledilo pa bo se srečanje s slovenskimi duhovniki, redovniki in redovnicami v ljubljanski stolnici.

V soboto, 18. maja, zjutraj bo papežu na škofiji v Ljubljani, kjer bo prespal, v voščilo za 76. rojstni dan zapel otroški zbor. Ob 9. uri bo na hipodromu v Stožicah slovenska masa ob praznovanju 1250-letnice

krščanstva na Slovenskem, ki jo bo ob somasevanju približno 50 škofov in kardinalov ter prek 400 duhovnikov vodil papež Janez Pavel II. Na slovesnosti, kamor bo mogoče priti že od tretje ure zjutraj dalje, pričakujejo približno 150.000 ljudi, se pred maso pa bo proslava, imenovana Slovenci romamo skozi stoletja, ki bo predstavila odločilne trenutke in obdobja zgodovine, kulture, duhovnosti in vernosti slovenskega naroda. Ob prihodu na prireditveni prostor naj bi se papež na kratko srečal tudi s predstavniki pravoslavne skupnosti v Sloveniji, se vpisal v knjigo Ljubljane in prejel simbolne darove slovenske prestolnice.

Po masi bo papež odšel v Zavod sv. Stanislava v Sentvidu pri Ljubljani, kjer se bo popoldne srečal s predstavniki zavoda in Škofijske klasične gimnazije, nato pa se s slovenskim premierom Janezom Drnovskom.

Popoldne se bo papež na sportnem letališču pri Postojni srečal s slovensko mladino, ki mu bo s pesmijo, besedo in plesom izrekla voščilo za rojstni dan ter mu zastavila tudi nekaj vprašanj. Na prireditvi, ki bo potekala od 11. ure dopoldne, pričakujejo približno 35.000 obiskovalcev, med drugim tudi mlade s Hrvaske, iz Avstrije in Italije. Med nastopajočimi na srečanju, na katerem naj bi združili umetniški del z množičnostjo, pa bodo poleg amaterskih pevskih, dramskih in plesnih skupin, torej 4000 pevcev, 150 plesalcev in 100 drugih umetnikov, tudi slovenski

glasbeni ansamblji Cuki in Faraoni ter pevke in pevci Irena Vrčkovnik, Alenka Godec, Marta Zore, Aleksander Mežek, vokalna skupina Gloria, Ivan Hudnik, pihalni orekster iz Kopra in New Swing Quartet.

V nedeljo zjutraj bo papež z Brnika z letalom slovenskega letalskega prevoznika Adria Airways odletel v Maribor, kjer ga bo pričakal škof Franc Kramberger. V bližini letališča bo ob 10. uri slovesna masa ob somasevanju številnih škofov in kardinalov ter več sto duhovnikov. Na prireditvi, kamor bo mogoče priti že od tretje ure dalje, pričakujejo, tako kot v Ljubljani, približno 150.000 ljudi, pred maso naj bi se papež srečal s predstavniki evangeličanske cerkve v Sloveniji, se vpisal v mariborsko mestno knjigo in prejel simbolna darila. Sprva je bil govor, da naj bi med bogoslužjem razglasil za blaženega in s tem za prvega slovenskega svetnika škofa Antona Martina Slomskega, kaže pa, da je postopek za beatifikacijo se v teku, in da naj bi zato prislo do razglasenja kasneje.

Papež bo po masi odšel na mariborsko škofijo, nato pa popoldne obiskal tamkajšnjo stolnico, pomolil na Slomskovem grobu ter se srečal s predstavniki slovenskega znanstvenega in kulturnega življenja. Poglavar rimskokatoliške Cerkve bo iz Slovenije z Adrinim letalom proti Vatikanu odšel v nedeljo, 19. maja, zvečer, po cerkveno-državnem slovesu na mariborskem letališču.

Škof Anton Martin Slomšek skorajšnji slovenski svetnik

Papežev obisk v Sloveniji bo verjetno še pospešil postopek za beatifikacijo škofa

Antona Martina Slomskega, ki naj bi postal prvi slovenski svetnik. Slomšek, sodobnik pesnika Franceta Prešerna, se je rodil 26. novembra 1800 na Slomu pri Ponikvi. V nedeljski soli, ki jo je na Ponikvi uvedel kaplan Jakob Prasnikar, je Slomšek storil prve korake po poti znanja ter nato solanje po trinajstem letu nadaljeval v Celju. Po končani celjski gimnaziji je Slomšek jeseni 1819 nadaljeval studij filozofije v Ljubljani, nato nekaj časa v Senju in ga leta 1821 končal v Celovcu, kjer je jeseni istega leta vstopil v bogoslovno semenišče.

Po tretjem letniku bogoslovja je bil Slomšek 8. septembra 1824 posvečen v duhovnika. Poleg rednega duhovniškega dela se je Slomšek posebej zavzel za izobraževanje. V nedeljski soli, ki jo je začel sam voditi, se je začelo zbirati veliko otrok. Slomšek je učil tudi petje, zbiral ljudske pesmi, nekaj pa jih je napisal tudi sam. Tako so najbrž na Biželskem nastale tudi daljša pesem Novoletnica ter danes splošno znani Vesele hribček (En hribček bom kupil...) in Zdravica Slovencev (Sloven'c Slovenca vabi...).

Leta 1833 je v Celovcu izšla zbirka narodnih pesmi z naslovom Pesme po Koroshkim ino Shtajarskim snane, enokoliško popravljene ino na novo slovene. Med 33 objavljenimi pesmimi, v katerih prevladuje vzgojna, domoljubna in verska tematika, je 15 Slomškovih. Po devetih letih službovanja v celovškem bogoslovju je Slomšek zaprosil za izpraznjeno nadzupnijo v Vuzenici ob Dravi in tam 27. oktobra 1838 nastopil službo nadzupnika in dekana. V Vuzenici je Slomšek napisal svoje najbolj znano delo Blaže ino Nezica v nedeljski soli. Knjiga je izšla leta 1842 v Celju, v drugi izdaji leta 1848 v Ljubljani in v tretji leta 1857 v Celovcu.

Kot kanonik in škofijski solski nadzornik se je Slomšek posvetil predvsem delu za sole med Slovenci, kjer je poskušal urediti pouk v materinem je-

ziku. Nacrtoval je tudi družbo za izdajanje dobrih knjig in januarja 1845 posilil deželno vladu v Ljubljani za potrditev, vendar je deželna vlada ustanovitve prepovedala. Slomšek je kljub temu vztrajal pri svojem nacrtnu izdajanja knjig, čeprav brez posebne založniške družbe. Tako je ob novem letu 1846 izdal nekaksen letopis ali zbornik pod naslovom Drobntince (od leta 1859/1860 Drobnti(n)ice). Knjigo je posvetil Ucitelam ino učencam, starišam ino otrokam v podvucenje ino za krtek čas. Prvemu zborniku so sledili naslednji in do leta 1900, ko so Drobntince prenehale izhajati, je s presledki izšlo 31 letnikov.

Slomskega je pot nato vodila v Salzburg, kjer je bil posvečen v škofa. Pri škofovskem posvečenju si je Slomšek privzel še svoje birmansko ime, Martin, in se odslej podpisoval Anton Martin Slomšek.

Slomšek je bil prepričan, da je mogoče narod dvigniti na dostojno stopnjo kulture predvsem z dobro knjigo. Prvi poskus ustanovitve društva za izdajanje dobrih knjig mu je leta 1845 spodletel, uresnil pa ga je nekaj let kasneje. O ustanovitvi društva je leta 1850 seznanil vodilna koroška rodoljuba Andreja Einspielerja in Antona Janežiča. 27. julija 1851 so celovski rodoljubi Andrej Einspieler, Anton Janežič, Franjo Zorčič, Matija Majar in drugi razposlali razglas o ustanovitvi društva "za izdajanje in razširjanje dobrih bukev za Slovence," z vabilom za podporo. Deželna vlada v Celovcu je Društvo sv. Mohora potrdila sele 28. oktobra 1853. Med člane so odborniki začeli razposiljati prve knjige - za leto 1852, in potem za naslednja leta, vendar se je ustanova resnično razmahnila sele ko je bila leta 1860 preoblikovana v cerkveno bratovščino pod imenom "Družba sv. Mohorja". Stevilo članov je odtlej naglo narasčalo in doseglo vrh leta 1918, ko je bilo v družbo včlanjenih 90.512 članov.

Zadnja tri leta svojega življenja je Slomšek preživel v Mariboru, kjer je umrl 24. septembra 1862.

DUŠAN JAKOMIN

»Gre za izjemen dogodek«

Izreden dogodek, ki bo ostal zapisan v zgodovini. Predsednik Duhovske zveze Dušan Jakomin je v svoji oceni o pomenu papeževga obiska v Sloveniji kratek in jedrnat. Trzaskoga koordinatorske priprave za udeležbo na enem od shodov (primorski verniki se bodo v glavnem zbrali v Postojni) zato moti, da se je razprava v Sloveniji osredotočila predvsem na finančno plat. Jakomin namreč opominja, da ne bi smeli pozabljati na zavzemanje Vatikana za takojšnje priznanje samostojne republike Slovenije, kot je po njegovi oceni pomenljivo, da se bo Janez Pavel II. v Sloveniji mudil veliko več časa kot v nekaterih drugih državah (npr. na Hrvaškem).

»Torej v Sloveniji so ostro nastopili proti obisku in zelo poudarjajo višino stroškov. Pri vsaki stvari navadno pogledas, kaj das in kaj dobiš. Če jaz povabim strica na večerjo, ne mislim, kakšno škodo mi bo stric naredil. To je mogoče banalna prispodoba: pride stric na večerjo, pripraviti moram cimboljšo večerjo, on bo kaj prinesel, se bomo lepo pogovorili. Ne morem misliti predvsem na to, kakšno škodo bo stric napravil, ko bo prišel k meni. Ponavljam, to je čisto banalna prispodoba. Če nekateri menijo, da so to ogromni stroški, potem pogledajmo, kaj vse bo ta obisk prinesel Sloveniji. S tem obiskom bo Slovenija prišla v ospredje, če bo mondovizija predvajala, če bo prisotnih 780 časnikarjev, se pravi, da bodo vsi mediji poročali, kar bo velika pridobitev za Slovenijo. To je prva pozitivna stvar, drugo, ki bo ostalo v zgodovini, pa je pomembno dejstvo, da je papež za Slovenijo izbral kar tri dni. Na Hrvaškem je bil samo en dan, in končno je tu se dejstvo, da bo sveti oče obhajal rojstni dan med obiskom v Sloveniji. Mislim, da se nekaj takega dogaja prvič, ker ga vedno obhaja doma, se pravi v Rimu.«

Se pravi, da to daje dodaten pomen obisku.

»Po eni strani že, vendar z verskega gledišča gre za pastoralni obisk. V narodnostnem pogledu pa dajemo dogodku poseben pomen, ki nekako presega samo cerkveno obeležje. Istocasno pa je to tudi srečanje z vsakim človekom, ki rad prisluhne današnjim vrednotam.«

V razmeroma kratkem obdobju ste dvakrat doživeli oziroma boste zdaj drugič doživeli srečanje s papežem, ker je bil relativno pred kratkim v Trstu. Kako ste dogodek doživljali takrat in kako ga doživljate danes?

»Tudi takrat, se pravi v Trstu 92. leta, je slo za normalen pastoralni obisk, ampak vemo, kakšen prizvok je desnica dala vsemu dogajanju. Desnica se je upirala temu, da je bilo srečanje na Velikem trgu, da je bil tam škofov govor v slovenscini. Tudi papež je govoril v slovenscini, pelo se je v slovenscini. To je marsikoga motilo in na žalost je nekako skazilo celotno stvar, desnica nas je prisilila v nekakšno obrambo, nastopiti smo morali proti raznemu natančevanju, proti pritisku.«

Torej nisti bili sproščeni...

»Danes pa smo bolj sproščeni in cutimo se, da smo tudi mi deležni tega, kar se dogaja v domovini. Povabljeni smo bili in nasa prisotnost je bila zazelenjena. Sprejel sem organizacijo zadeve, da sem lahko potem koordiniral našo tokratno prisotnost v Sloveniji. Osredotočili smo se na Postojno, ker je pac najbližje in je sobota popoldne. Poseben avtobus iz Trsta bo sel tudi dan prej v Maribor, vernike pa bo vodil gospod Kosmac, to je zupnik v Ricmanjih in pri Domju. V glavnem pa smo se tudi duhovniki usmerili na Postojno, ker je tam srečanje Primorske in pa posebno srečanje mladine, in tretjic je tudi papežev imendan. Zanimivo je, da je v Postojni

srečanje Primorske s papežem, kar pomeni, da ni namenjeno samo vernikom, temveč vsem, ki priznavajo določene vrednote. Ob verskem ima namreč srečanje tudi nesporen naroden in zgodovinski pomen. Posebno pozornost bo Janez Pavel II. - kot vsakic - namenil mladini, papež si vselej zeli srečati z mladimi.«

Se pravi, da bo tudi s Trzaskoga prihodnjo soboto odšlo v Postojno največ mladitih?

»Zaenkrat je slovenska trzaska mladina zasedla dva, italijanska pa prav tako dva avtobusa, peti pa je namenjen pevcem, saj bodo nasi pevci sodelovali pri izvajanju pesmi papežu v pozdrav, peli pa bodo tudi na večernem slavlju. Veliko ostalih sodelujočih bo odpotovalo z osebnimi avtomobili, nekaj pa tudi z avtobusi. Mladi se bodo na prireditvenem prostoru začeli zbirati že ob 9. uri, program pa se bo začel ob 11. uri. Mladi iz koprške škofije so pripravili program na temo človek isče smisel življenja. Koprčanom se bodo pridružili še nasi, se pravi slovenski in italijanski mladi s Trzaskoga. Posamezne skupine bodo nastopale vse do zgodnjega popoldneva, nakar se bodo po krajšem premoru začele pripravljati na papežev prihod in na svečan program. Janez Pavel II. bo predvidoma prišel v Postojno ob 16.30 in bo med drugim odgovarjal tudi na tri sklope vprašanj, ki so jih pripravili mladi. Mladi oz. otroci bodo seveda svetemu očetu voščili ob njegovem rojstnem dnevu in mu predali vrsto preprostih, naračnih daril, kot so oljčno olje iz Istre, sol, prsut, teran, sir. Nato mu bodo predali mlado pšenico in prizgano bakljo, nakar se sopek rož za rojstni dan. Po lepi slovenski navadi pa bodo zbrani pevci zapeli papežu voščilne pesmi, kot sta Sto let na mnoga leta in Kol'kor kapljic.«

Pogovarjala se je Breda Pahor

Notranje ministrstvo o manjšinah v Evropi

Notranje ministrstvo je v zadnjem času razvilo izredno bogato dejavnost na področju informiranja o stanju jezikovnih manjšin v Italiji in tudi v drugih evropskih državah. To dejavnost opravlja Osrednji urad za vprašanja obmejnih območij in etničnih manjšin, ki je formalno-pravno naslednik znanega Urada za italijanskost obmejnih območij, ki je pred dolgimi leti predstavljal jedro dejavnosti, ki so pod krinko obrambe italijanstva dejansko me-

rile v raznarodovanje ozemelj, na katerih so živele in še živijo jezikovne manjšine. V zadnjih letih pa je vlada to dejavnost preusmerila in jo v skladu z novimi evropskimi usmeritvami spremenila na osnovi standardov, ki so jih evropske institucije določile za zaščito manjšinskih jezikov in kultur. Tako se zdaj Osrednji urad aktivno ukvarja z vsemi aspekti manjšinskih jezikov in je izdelal že nekaj pomembnih poročil o tem vprašanju.

Zadnje poročilo tega urada z naslovom Evropa: kultura in zaščita manjšin tako samo potrjuje usmeritev Urada notranjega ministrstva, obenem pa tudi dokazuje, da ne gre za naključno odločitev skupine funkcionarjev, ampak za odraz spremenjene politične volje Notranjega ministrstva do tega vprašanja. Dokaz za to je, da je uvod k temu poročilu napisal sam notranji minister Giovanni Rinaldo Coronas, ki v začetku navaja, da je v zadnjem času vprašanje etničnih in jezikovnih manjšin cedalje pomembnejše, na kar kažejo tudi številne mednarodne listine, ter poudarja, da je po zadnjem poročilu OZN manj kot deset odstotkov vsega prebivalstva na svetu dejansko soudeleženega pri političnem, gospodarskem, družbenem in kulturnem življenju. Kar zadeva družbeno in kulturno dejavnost je pomembno, da vsakdo lahko razvija svojo kulturo na način in s sredstvi, ki se mu zdijo najprimernejša, vendar na svetu opazamo težnje k posploševanju. Danes obstaja na svetu približno 4 tisoč jezikov, vendar jih je nekaj tisoč že pozabljenih. Mnogo drugih tvega, da bodo popolnoma izginili. Zato prihaja v zadnjih letih do nekaksne solidarnosti med evropskimi ustanovami in manj razširjenimi jeziki ter narašča občutljivost za različnost in bogastvo evropske dediscine. Coronas še dodaja, da Italija ni uresničila prav malo, vendar na tem področju lahko se izpopolni svoj sistem zaščite manjšinskih jezikov. Notranje ministrstvo, in posebno Urad za vprašanja obmejnih območij in etničnih manjšin pa se zavezujejo, da bodo k reševanju teh vprašanj prispevali z idejami in pobudami.

Poleg ministra Coronasa je uvodne misli napisal tudi direktor Urada prefekt Antonio Farrace, ki je med drugim poudaril, da zgodovina dokazuje, da spodbude mednarodnih organizacij niso vedno spremenile obstoječega stanja, odstranile ovir in dosegle stvarnih rezultatov. Kljub temu pa predstavljajo pomemben dejavnik, ki, čeprav dolgoročno, vpliva

na razvoj civilne družbe, na izboljšanje odnosov med narodi in na izboljšanje življenjskih pogojev.

Namen dokumentov, ki jih vsebuje ta zbornik, je da omogočijo manjšinam, da ustvarijo sistem zaščite svojih pravic vsakokrat, kadar bi se v večini pojavile težnje po posplošitvi ali celo po nadkraljenju. O tem vprašanju, piše Farrace, je govoril tudi Papež 5. oktobra 1995, v generalni skupščini Združenih narodov, ko je opozoril na nevarnost, da strah pred različnostjo privede do zanikanja osnovnih značilnosti socialne kulture. Vprašanje zaščite manjšin je torej vprašanje vzgoje k miru in k strpnosti, kar pomeni, da morajo biti predvsem mladi pravilno seznanjeni s temi vprašanji.

Poročilo, ki steje skoraj 450 strani, je razdeljeno v štiri dele. Prva dva dela sestavlja poročilo samo, ki ga je izdelal podprefekt Giuseppe Mario Scalia, ki je direktor Urada za jezikovne manjšine, v okviru osrednjega urada Notranjega ministrstva, medtem ko vsebujeta tretji in četrti del predvsem nekaj podatkov in dokumentov. Prvi del, ki je očitno namenjen predvsem mladim, vsebuje razlago osnovnih pojmov, ki jih srečujemo pri obravnavanju jezikovnih manjšin. To so jezik, kultura, manjšina, nacija in država. Scalia tu v sorazmeroma kratkih poglavjih nazorno prikazuje pomen teh besed; gre torej za del knjige, ki je zelo koristen, predvsem mladim. Po kratki definiciji jezika kot »ogledala kulture nekega naroda«, prehaja

Scalia h kulturi in njenim odnosom s človekom. Kultura ni nekaj abstraktnega, ni samo znanost, ampak je tudi nauk, ki uči strpnost in navaja k razpoložljivosti za dialog, obenem pa preprečuje uveljavljanje

mer izhaja iz pojmovanja številnih mislecev, med katerimi namenja posebno pozornost Mazziniju. Končno pa je tu se definicija države, kot ustanove, ki ni nekaj spontanega, ki urejuje življenje državljanov in jih podreja istemu pravnemu redu. vendar avtor uvaja tudi termin »kulturne države«, kot neko visjo obliko sodelovanja vseh skupnosti pri izgradnji nove oblike politične organizacije v Evropski uniji.

V drugem delu Scalia obravnava ukrepe za zaščito manjšinskih jezikov in kultur v državah Evropske unije. Najprej odgovarja na vprašanje, katere ukrepe lahko sprejme država za zaščito svojih manjšin. Tu navaja vrsto možnih ukrepov in

ponuja celo vrsto zanimivih možnih rešitev, ki upoštevajo tudi nove tehnološke prijeme za poučevanje jezikov; na drugem mestu je podpora društvenim oblikam manjšin, od knjižnic do glasbenih in gledaliskih dejavnosti pa do likovnih umetnosti. Na tretje mesto postavlja Scalia izmenjavo izkušenj med manjšinami, to je medsebojno izmenjavo informacij ter obiske. Končno pa Scalia navaja se celo vrsto drugih možnosti poseganja na področju kulture, kot na primer založništvo v manjšinskih jezikih, podpora tisku, dostop manjšinskih jezikov na radio in televizijo, omogočanje ustanavljanja krajevnih radijskih in televizijskih postaj v manjšinskih jezikih, omogočanje oddaj v manjšinskih jezikih na vsedržavnih radijskih in televizijskih omrežjih, podpiranje meddržavnega sodelovanja in stipendiranje raziskav o evropskih manjšinah.

V tretjem delu knjige so navedeni osnovni dokumenti, ki zadevajo zaščito manjšin na evropski oziroma mednarodni ravni. Se prej pa je objavljen seznam jezikovnih manjšin v zahodni Evropi in nekaterih državah vzhodne Evrope - v glavnem gre za države članice Sveta Evrope. Omenjeni so tudi posamezni primeri, med temi primeri Južne Tirolske, ki predstavlja model tudi za mednarodne organizacije, ki se ukvarjajo s temi vprašanji.

Na mednarodni ravni je vprašanje zaščite manjšin v zadnjih letih skoraj stalno v ospredju. S tem se je ukvarjala generalna skupščina Združenih narodov, ki je leta 1992 odobrila posebno listino o zaščiti jezikovnih manjšin, ukvarjajo pa se tudi številne evropske institucije. V knjigi so navedeni in tudi objavljeni glavni dokumenti. Med temi je na prvem mestu okvirna konvencija za zaščito jezikovnih manjšin, ki jo je sprejel svet ministrov sveta Evrope 10. novembra 1994. Za ta dokument, kot tudi za druge dokumente, je treba povedati, da se knjiga ne omejuje zgolj na objavo besedil, ki znajo biti

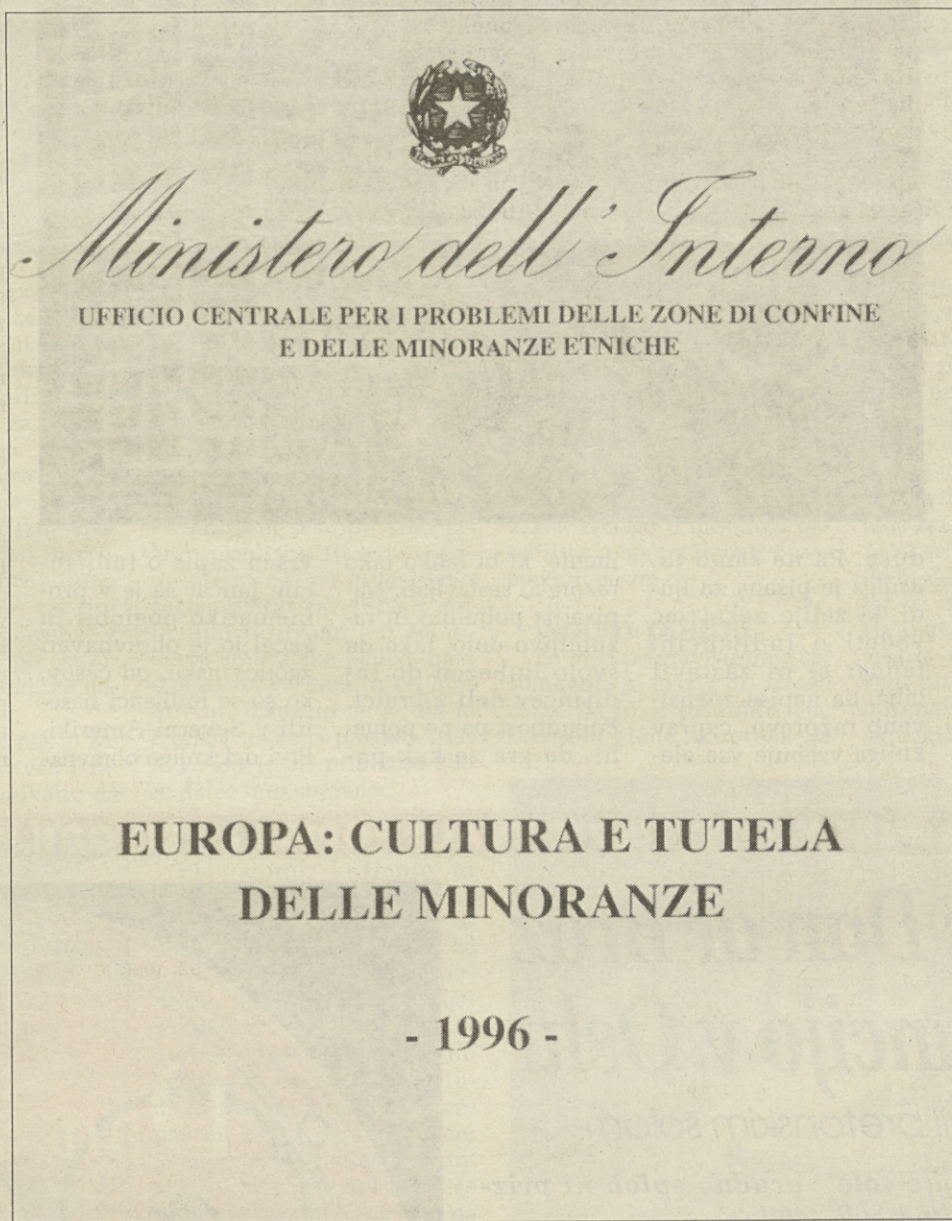
vcasih toga in birokratska, vendar je ob vsakem dokumentu tudi razlaga o vsebini in ciljnih dokumenta samega, kar seveda olajša branje knjige tudi ljudem, ki se le občasno ukvarjajo z manjšinsko problematiko.

Na drugem mestu je osnutek konvencije Federalistične unije evropskih narodnosti FUEV o zasciti etničnih skupin v Evropi, ki je bil sprejet na 35. kongresu te mednarodne organizacije, 12. maja 1994. Gre za pobudo zasebne organizacije, združenja manjšin v Evropi, ki je bila predložena mednarodnim forumom kot osnutek dokumenta, ki naj bi ga uradno sprejeli. Sledi »Instrument srednjeevropske pobude za zaščito pravic manjšin«, sprejet na konferenci zunanjih ministrov v Turinu 19. novembra 1994, ki je v bistvu le splošna deklaracija držav članic te mednarodne organizacije. V knjigi je nadalje objavljena evropska konvencija za zaščito manjšin, ki je prav tako osnutek, ki naj bi ga sprejel Svet Evrope. Evropska listina za regionalne in manjšinske jezike pa je dokument Sveta Evrope, odobren v obliki konvencije februarja 1992, ki naj bi kmalu stopil v veljavo; rafitcirale so ga ze stiri države, zacel pa bo veljati po ratifikaciji najmanj petih držav. Ta dokuemnt je svet ministrov Sveta Evrope sprejel na pobudo odbora krajevnih oblasti, to je dezel, pokrajin in obcin.

V nadalnjem poglavju obravnava knjiga zaščito jezikovnih manjšin v Italiji in vsebuje kot primer stanje nemske manjšine na Južnem Tirolskem. Objavljeno pa je tudi besedilo osnutka okvirnega zakona o zasciti jezikovnih manjšin v Italiji, ki ga je ze nekajkrat odobrila ena veja parlamenta, vendar ni bil nikoli dokončno odobren.

Vsa besedila so, kot receno, objavljena v celoti, poleg tega pa so opremljena z obsirno razlago. Dokaj obsirna je tudi bibliografija, v kateri so navedene nekatere izmed najpomembnejših publikacij na področju zaščite manjšin v Italiji.

Knjiga je torej predvsem koristen priročnik tistim, ki želijo nekaj več izvedeti o jezikovnih manjšinah, zaradi objave dokumentov pa je zelo koristna tudi za strokovnjake, ki bodo po njej nedvomno pogosto segali. Kot že prejšnje publikacije je tudi ta knjiga na razpolago ustanovam in solam, ki jo lahko zaprosijo preko Prefektur ali neposredno na Osrednji urad za vprašanja obmejnih območij in jezikovnih manjšin pri Notranjem ministrstvu v Rimu.

dogmatizmov, ki onemogočajo percepcijo osnovnih človekovih vrednot. Kultura, pravi Scalia, ni nekaj statičnega, ampak se razvija s časom.

Scalia nato prehaja k definiciji manjšin in se zaustavlja pri uradnih definicijah Združenih narodov, ki jih bolje pojasnjuje na osnovi geografske in zgodovinske dimenzije. Nacenja tudi vprašanje razlike med jezikom in narečjem, pri stopnji samoopredeljevanja manjšine pa povzema teorijo, ki jo je v enem svojih del razvil znani italijanski strokovnjak Salvi.

Scalia nato prehaja k definiciji nacije, pri ce-

sicer: normativne ukrepe, to je zakonska določila v zvezi z zaščito manjšin; ukrepe za poznavanje stvarnosti, pri cemer je najpomembnejša statistika in kjer Scalia predlaga le-topis o stanju manjšin; analitično raziskovalne ukrepe, kamor sodijo publikacije o manjšinah, izmenjava informacij in oblikovanje mednarodnih struktur za pomoč manjšinam; socio-ekonomske ukrepe, ki so možni tudi v okviru razvoja evropskih programov in skladov na področju sociale; končno pa tudi ukrepe na področju kulture. Med temi Scalia navaja na prvem mestu izobraževanje, pri cemer

vprašanje zaščite manjšin v zadnjih letih skoraj stalno v ospredju. S tem se je ukvarjala generalna skupščina Združenih narodov, ki je leta 1992 odobrila posebno listino o zaščiti jezikovnih manjšin, ukvarjajo pa se tudi številne evropske institucije. V knjigi so navedeni in tudi objavljeni glavni dokumenti. Med temi je na prvem mestu okvirna konvencija za zaščito jezikovnih manjšin, ki jo je sprejel svet ministrov sveta Evrope 10. novembra 1994. Za ta dokument, kot tudi za druge dokumente, je treba povedati, da se knjiga ne omejuje zgolj na objavo besedil, ki znajo biti

SPOMIN

Matjaža Jančarja pravljica, ki ne usahne

»Prijatelju Bojanu z željo, da o nas Slovenceh ne bo možno pisati podobnih knjig.« Tako se glasi posvetilo, napisano s skrbno pisavo na tretji strani knjige. Pod njim sta podpis in datum: Tazo Jančar, 7.7.1995.

Takrat nihče izmed naju ni slutil, da ga čez manj kot leto dni ne bo več. Matjaž Jančar je odsel tiho, kot je tiho zivel.

Spoznala sva se po naključju jeseni leta 1990 v daljnem Clevelandu. Najine poti so se ze prej večkrat križale, saj se je v Ljubljani ukvarjal z zunanjo politiko in z manjšinami, vendar se nisva nikoli srečala. V Clevelandu pa je bil v času mojega obiska Jančar jugoslovanski generalni konzul in posvetil mi je dan svojega dragocenega casa.

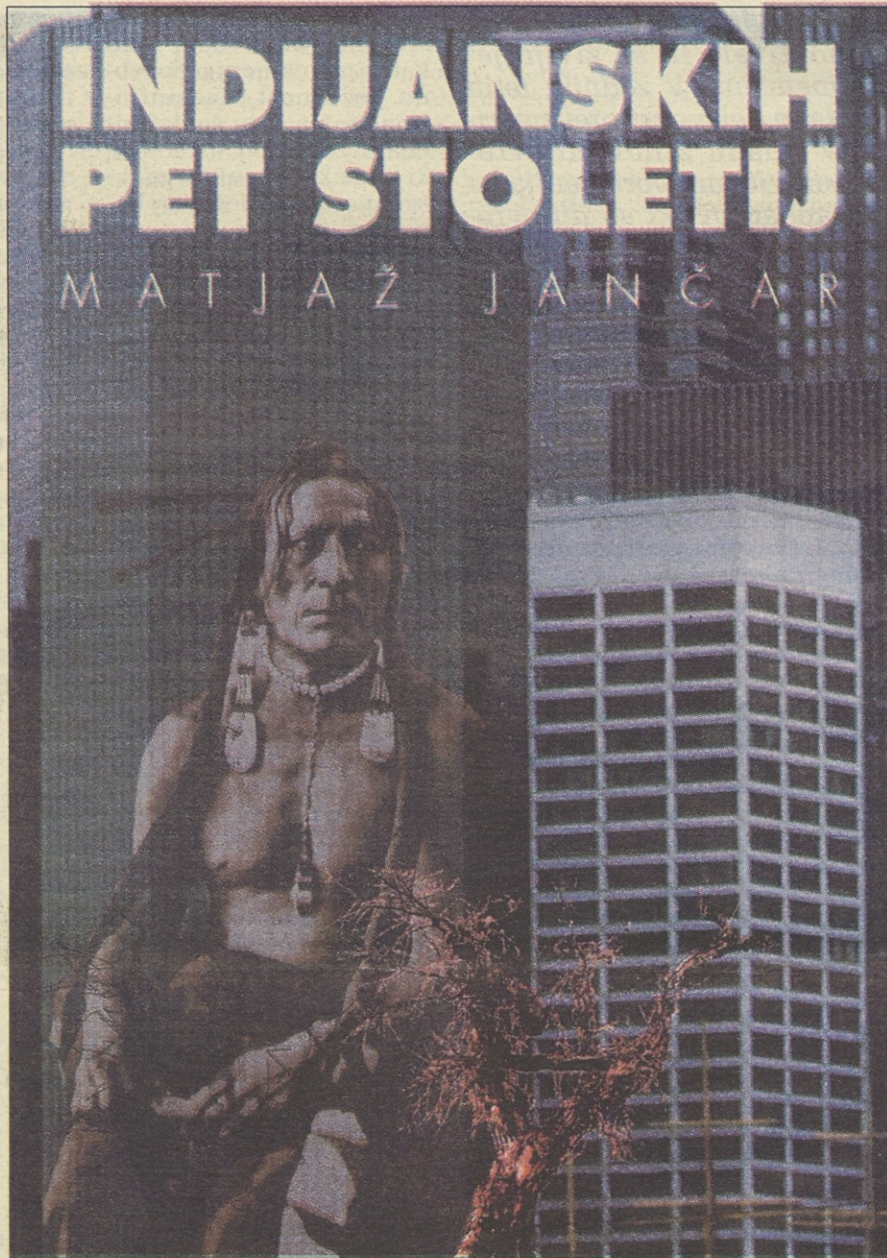
Potem sva se srečala 27. decembra, na dan plebiscita. Tudi tokrat povsem naključno, nekje pri Tromostovju. Od takrat sva se pogosto videvala: v njegovem uradu na zunanjem ministrstvu, nekajkrat pa tudi v Trstu. Vrnil se je k temi, ki mu je najbolj ležala, k manjšinam, in pripravljaj je strateski dokument, ki naj bi ga slovenski parlament sprejel o manjšinah. Njegovo delo je bila osnova za resolucijo, ki je sedaj v razpravi v državnem zboru, a so jo politiki dodobra izpili in ji odvzeli bogato vsebino, ki je bila sad Jančarjevega poznavanja

problemov in njegove volje, da jih resi.

Samostojna Slovenija ni znala vseskozi ceniti Jančarjeve strokovnosti. V letu 1993 ga je »parkirala« v podstrešne prostore sosednje stavbe, kjer je ostal dobro leto. V tem času je dokončal knjigo, na katero je bil zelo ponosen.

Gre za knjigo *Indijanskih pet stoletij*, za katero je Jančar zbral gradivo med svojim službovanjem v Clevelandu. To je bogat pregled zgodovine Indijancev in njihove sedanjosti. Za Indijance se je začel Jančar, kot sam piše, zanimati že v otroških letih: z branjem knjig, najprej za njegovo generacijo nenadomestljivih romanov Karla Maya, nato pa bolj poglobljenih razprav in zgodovinskih del, iz katerih je črpal prepričanje, da Indijancev ne moreš spoznati, če ne poznaš njihove zgodovine in njihove kulture. Le tako lahko dobiš odgovor na nekatera vprašanja, na primer, zakaj ta narod ni utonil v ameriskem »topilnem loncu« ampak je tudi v mestih ohranil svojo kulturo in svojo identiteto. Indijanski kulturi, to je bogastvu jezikov, religij in umetniških praks, ter materialni kulturi je Jančar namenil posebno pozornost.

Odlika te knjige je predvsem v dejstvu, da je pisana s srcem. V njej Indijanci niso predmet piševega obravnavanja, ampak so del njegove

duse. Pa ne samo to. Knjiga je pisana za ljudi, ki želijo nekaj vedeti o Indijancih. Jančar si ni zastavil cilja, da napiše znanstveno razpravo, čeprav knjiga vsebuje vse ele-

mente, ki bi lahko tako razpravo sestavljali. Napisal je poljudno in razumljivo delo, tako da svojo ljubezen do Indijancev deli z bralci. Poljudnost pa ne pomeni, da gre za kak po-

vršen zapis o Indijancih: Jančar se je v problematiko poglobil in začel jo je obravnavati zgodovinsko, od časov, ko so se Indijanci naselili v Severni Ameriki. Prvi del knjige obravna-

va prav čas do srečanja z Evropejci: naseljevanje, kulturo, način življenja, bogato simboliko, tradicije, pa do magije in zdravljenja, s podrobnim opisom tega, o čemer piše Karl May fantazijsko, številni zgodovinarji pa dolgočasno. Jančar je poiskal pravo pot, po kateri obravnava zgodovino v obliki pravljicne pripovedi, ki bo privabila tudi mladega bralca, a ga bo obogatila za novo vedenje: izvedel bo za čarovnike - samane, ki so pri Irokezih imeli pravo zdravljenja le, če so bili člani posebnega društva Lažnivih obrazov, pa za pestro zvijačnost pri lovu, in se, da ime Brazilija prihaja od drevesa brazil, iz katerega so Indijanci v Južni Ameriki pridobivali skratno rdečo barvo. Na enako pripovedni način bo izvedel za organizacijo družine in družbe, kjer je Jančar razvil pravo sociološko analizo življenja indijanskih plemen. Posebno poglavje je namenjeno orožju in vojni, seveda opremljeno s slikami in risbami, kot sicer celotna knjiga.

Drugi del knjige obravnava žalostno obdobje prihoda Evropejcev in postopnega, vendar načrtnega uničenja Indijancev. V njem so opisane vse bitke in navedena so vsa imena, za katera smo v otroških letih sklepali, da so pravljica, vendar tu ugotovimo, da so resnice: beremo o njihovem

delu in vidimo njihove slike; tudi sliko princeze, Traperjeve neveste, junakinje iz filma Pocahontas. Pisanje te omami in te prevzame, vse do zadnjega citata, v katerem ugotoviš, da je ponosno in kulturno zelo bogato ljudstvo postalo, narod, ki se je naučil. »kako se prilizovati ali prevarati uslužbenca indijanske agencije vsaj za kaksno paro od denarja, ki je prikapljal na njihovo raven iz proračuna, in kako dati vsaj nekaj smisla svojemu jalove-mu obstoju s tem, da najdes vsaj nekaj zadovoljstva v nepomembnih malenkostih.«

Tako počasi prides do današnjih dni, do stevilk, ki te predramijo iz pravljice in te končno opozorijo, da to ni bila pravljica, ampak tragična zgodovina bogatega naroda. Taka, za katero Jančar zeli, da je ne bi nikoli pisali o nas Slovenceh...

Tu, ob koncu te knjige, se je pretrgala tudi nit življenja Matjaža Jančarja. 5. julija lanskega leta ga je bolezen ze vidno izmucila. Kljub temu je imel mnogo volje do življenja in dela. Upal je v veleposlaniško mesto v Avstraliji, ki mu je bilo obljubljeno; hotel je napisati knjigo o domorodcih, o Maorih. Ni mu uspelo. Njegovo življenje se je predcasno izteklo, kot se je iztekla njegova pravljica o Indijancih. Njegovo delo bo ostalo, kajti pravljice ne usahnejo nikoli.

Bojan Brezigar

NOVOST NA EVROVIZIJSKEM FESTIVALU POPEVKE PRIHODNJO SOBOTO

Bretonski pevec Dan ar Braz bo zastopal Francijo v Oslu

Del dobička bo namenil bretonskim šolam

Bretonski pevec in kitarist Dan ar Braz bo prihodnjo soboto zastopal Francijo na evrovizijskem festivalu popevke v Oslu. Njegova pesem Diwanit Bugale (Bodimo se otroci) je himna v bretonskem jeziku, edinem keltskem jeziku na evropski celi in in enem najstarejših jezikov v Evropi sploh. Dan ar Braz jo je napisal leta 1978, ko so Bretonci odprli svojo prvo zasebno dvojezično solo Diwan. Zaradi odklonilnih stališč francoskih oblasti so takrat stari sklenili, da sami ustanovijo zasebno bretonsko solo.

Danes obiskuje solo Diwan približno 1.300 otrok od otroškega vrtca do srednje sole. Po dolgoletnih pogajanjih so lansko leto predstavniki Diwana končno podpisali sporazum s francoskimi oblastmi, ki so sole priznale, vendar pa je sedanje stanje nezadostno, saj lahko dvojjezični sole obiskuje samo 1 odstotek otrok. Bretonski jezik, ki ga govori 600 tisoč ljudi (17 odstotkov vsega prebivalstva Bretanije), se ni priznan ter zato ni zaščiteno, pa tudi sicer obstoj jezikovnih, kulturnih in virskih manjsin v Franciji

uradno sploh ni priznan.

Francoska televizijska mreža France 2 se je na Dan ar Braza obrnila po izrednem uspehu, ki ga je dosegla njegova laserska plošča »Héritage des Celtes« (na sliki), na kateri je skupno s sodelavci zbral vrsto bretonskih, škotskih, valizanskih in irskih skladb. Izvajalci teh keltskih manjsin bodo bretonskega pevca tudi spremljali v Oslu, ploščo pa bo izdala japonska družba Sony. Mimogrede, Dan ar Braz bo del avtorskih pravic namenil bretonskim solam Diwan.

Bivak Gradišče '96

TABORNIKI RMV

V taborniški organizaciji načrtovani bivaki niso novost. Tudi nenapravni niso neznani, kot je bil npr. tisti s šestdesetimi izletniki na kobariskem Stolu, ko nismo mogli sestopiti in nas je zalotila nevihtna noč.

Od načrtovanih, ki imajo svoje izhodišče na taborniških, rodova kronika ne beleži števila, niti lokacije kaj sele udeležence. Vsak brat in sestra pač ve za svoje izkušnje in le dolgoletni vodniki bi približno znali nasteti te izkušnje v posameznih desetletjih.

Drugače je z zimskimi bivaki, v neprimerno težjih okoliscinah, za katere vemo, da so bili na Komni, pod Malim Goljakom in na pobocju Javornika nad Colom. Nekaj bratov je tudi sotorilo v snegu v Završnici nad Zirovnico in na Livku.

Po čarobnem počutju med bivakom ducata članov in članic na Jelovici julija 1995 se je porodila želja po dodatni in daljši izkušnji. Zelja je spodbudila načrt in letos se je med velikonočnimi prazniki skupina petnajstih sestra in bratov odpravila na tridnevno doživljanje narave na krasko področje med Kravim potokom in Lokvo.

Pohod v neznanu

Po dveh pripravljanih sestankih, na katerih smo se dogovorili o namenih, vsebini, zadolžitvah, osebni opremi in skupni hrani, smo se v mrzlem in vetrovnem jutru na velikonočni petek sestali na mejnem prehodu v Kravem potoku. Skozi vas Vrhpolje smo šli do Zelenega centra, za katerega smo se z upravo tržaskega Dijaskega doma, ki zanj skrbi, domenili, da nam bo mogoče služil za predavanja gozdne sole, v primeru skrajno slabega vremena (tedaj je snežilo nad

800 m) pa tudi za prespanje med drugo nočjo zahtevne akcije. Vreme se je naslednji dan izboljšalo in Zeleni center smo si zapomnili le kot zanimivo možnost za kakšno seminarsko srečanje.

Od Zelenega centra dalje je bilo prepuščeno vse slučaju, to pomeni stezosledskim sposobnostim, vztrajnosti in preteklim izkušnjam pri iskanju primerne kraja za postavljanje zasilnih zavetišč z ležišči, za kuhanje po skupinah, za večerni ogenj, za nabiranje drv...

Smer premikanja nas je zanesla, ne slučajno, vrh Gradišča, kjer nas je mikalo, da

bi kot staroselci v prazgodovini postavili majhno naselje, a neporasel vrh in močan veter sta nas preprečila, da bi nam ponudili ne bilo prav udobno. Poleg tega smo zagledali proti severu smrekov gozd, kar nas je dokončno preprečilo, kaj nam je storiti. Po krajšem sestopu smo izbrali približno 10 arov gozdne površine, na kateri smo začeli graditi zavetišča z različnimi rešitvami: ob deblu, okrog smučarske palice, med dvema drevesoma in ob hlovdovini. Izkazalo se je, da je izbrana lokacija pravna-tudi zato, ker je bil približno 200 m daleč tudi studenec.

Ognji

Priziganje, kurjenje in upravljanje z ognjem v naravi sodi med poglobitve taborniške veščine. Začnejo se že pri nabiranju drv, ko je potrebno paziti na vrsto suhljadi, debelino vejic in vej, ki morajo zagotoviti primerno kurjavo za taborni ogenj a tudi za zasilno kurisko iz kamnov ali za trinožnik. Pri tem je izredno pomembno zavarovati okolico kuriska, da se ogenj ne razširi v gozd ali na gmajno, kot je pomembno, da je obrok hrane čimprej skuhan in se s kurjenjem ne cijazic pol jutra.

S trinajstimi različnimi ognji v treh dneh je bilo mogoče preverjati in izboljšati vse navedene značilnosti zlasti pa načine nalaganja in izbire primerne kuriva. Vodja akcije nas je tudi pripravil na to, da v glavnem nismo rabili papirja zlasti ne za priziganje večernih ognjev, ob katerih smo posedeli ob petju in izmenjavi misli. V desetletjih njegovega aktivnega tabornistva se ni pripetilo, da bi uporabljali papir in smo tako prejeli lekcijo doslednosti.

Obcuten je bil zlasti drugi ogenj, za katerega nam je odgovorna za kulturo narocila, naj pripravimo vsak po eno

misel o počutju ali o medsebojnih odnosih. Tudi petje je bilo neobičajno sproščeno in brez togega sporeda, razen za nekaj prvih pesmi, ki sodijo v železen program ob tabornem ognju. Dokaz, da nas je resnično prevzelo, je bila naslednji dan zazelena pevka vaja z razlago o nastanku besedil in o sporočilnosti posameznih pesmi.

Nočni pohod

Ze med pripravljanimi sestankoma je prišla do izraza želja, da bi si pridobili več izkušenj glede skupinskega

ali sestro z zavezanimi očmi, po navadnem, blatnem in kamnitom kolovozu. Ni boljše priložnosti, kot je ta, da se noge naučijo »gledati« in »poslušati«, kam naj stopijo, koliko naj pritisnejo, kam naj odrinejo, zlasti v primerih, ko je potrebno čez zide kraskih ograd.

Ni se nam uresnicila želja, da bi daleč od svetlobe naselilij in mest gledali komet Hyakutaki, ker je bilo nebo zastrto z meglicami. Zato pa smo pokukali v kompase in opredelili, katera naselja so se svetlikala v raznih sme-

dan (1000 kal hrane in liter in pol tekočine) smo nesli s seboj v gozd skupno hrano.

Domenili smo se, da bodo zadnje nočne straže kuhale zjutraj čaj za vse, da bomo za vse dvakrat skuhali testenine za kosilo, medtem ko smo se za večerje in malice domenili, da se razdelimo v tri skupine in kuhamo na ločenih kuriskih v kotličih obesenih na trinožnikih. Vse se je lepo obneslo tudi zaradi suhega vremena, saj nam ni bilo potrebno kurisk prekrivati s sotorkami ali pelerinami. Privoščili smo si tudi speci klobase v zerjavici: nismo jih kot sicer držali na dolgih palicah nad ognjem, temveč smo jih zavili v stanjol papir in jih porinili v zerjavico. Prava polastica.

Za jezo smo pili čaj, ki smo ga kuhali v velikih kolicinah, ker že več kot desetletje ne gre več zaupati vodnim virom. Vse preveč ljudi je, ki rinejo tudi v odmaknjene predele narave in zaradi neznanja, površnosti ali osabnosti spreminjajo ravnovesje na najrazličnejše načine. Kar se pa nas tiče, bi bilo neumestno se imenovati taborniki, če ne bi prostora, ki smo ga uporabljali, zapustili mnogo bolj urejenega, kot smo ga nasli.

Konec

Tako bo tudi naslednjic, ko se bomo spet podali za dan ali dva, za teden ali dva v naravo, spomladi, poleti, jeseni ali pozimi, ob vsakem vremenu, v tovariški družbi, vzajemno in neizbircno, domiselno in pozrtvovalno v tankocutnem sozvočju z okoljem.

Med razpravljanjem v gozdni soli smo izračunali, da bi glede ležišč, hrane, znanja in ostalega lahko gostili med nami v opisanih

nočnega premikanja v neznanem in poraslem okolju.

Zato smo po večernem tabornem ognju ze prvi dan sli na pohod. Ponovili smo razne načine sporazumevanja med premikanjem, hodili v gosjem redu, posamič in v dvojicah po brezpotju, izmenično nosili »ponesrecenko« v strogi tišini in vodili »slepca«, to se pravi brata

reh v dolini glede na to, da smo bili približno 700 m visoko. Nazaj grede smo morali popolnoma sami približno pet minut hoje skozi gozd do zastave našega mini naselja sredi smrek.

Hrana

Poleg osebne zelezne rezerve v hrani in pijaci, ki bi omogočala prezivetje za en

razmerah se deset do dvajset oseb v primeru izjemnih razmer. Na osnovi prejšnjega znanja in po tej izkušnji nas je petnajst, ki bi znali urediti življenje v naravi tudi nevesčim skupinam. Predvsem pa bi jim znali bolje posredovati mikavnosti življenja v naravi.

Tekst in slike
Taborniki RMV

SOE je za šest mesecev skrajšal vojno v Evropi (1)

John Earle (na sliki KROMA z angleškim konzulom v Trstu Listrom) je angleški novinar, ki se dolga povojna leta živi v Trstu. Med vojno je bil član angleske misije pri Titovem generalnem stabu v Jugoslaviji, v povojnih letih pa se je posvetil novinarstvu: bil je dopisnik Timesa in v zadnjem času tudi Financial Timesa, pogosto pa sodeluje pri predavanjih in okroglih mizah. Pred kratkim je v Trstu predaval o posebni operativni enoti SOE, ki je bi pomembno vplivala na potek in iztek druge svetovne vojne. Gre za zelo zanimiv aspekt, ki je v glavnem nepoznan in zato Earlovo predavanje objavljamo v celoti.

Po operaciji na kolku, ki jo je prestala lanskega novembra, se je februarja več kot devetdesetletna kraljica mati le-tos prvič pojavila v javnosti. V westminstrski opatiji je prisostvovala kratkemu verskemu obredu in nato v samostanu odkrila ploščo v spomin na pripadnike SOE-ja (Special Operations Executive), ki so padli v zadnji vojni. Na svečanosti nas je bilo prisotnih približno dvesto nekdanjih pripadnikov SOE-ja iz raznih držav. Med govorniki so bili predstavniki iz Francije, Nizozemske in Danske.

Se precej let po vojni je bil uradno obstoj SOE-ja državna tajnost. Organizacijo je julija 1940. leta ustanovil Churchill z namenom, da bi spodbujala, podpirala in ustanavljala odporne skupine za boj proti nacistični in fašistični okupaciji v Evropi. Churchill je svojim ministrom na čisto svoj način rekel, da je potrebna organizacija, ki bi na kontinentu prizgala plamen. In res je Times svoje poročilo o svečanosti v westminstrski opatiji naslovil »Kraljica mati se je poklonila spominu agentov, ki so prizgali plamen v Evropi.«

Ob plošči je spominska knjiga z imeni 761-ih pripadnikov SOE-ja iz raznih držav, ki so padli med vojno. Seznam ni popoln, saj so med padlimi gotovo tudi taki, za katerimi se je izgubila vsaka sled. Na seznamu je 40 Italijanov. Britanske oblasti so se po tolikih letih molka s tem spomenikom na dostojen način spomnile teh ljudi.

Po koncu vojne so SOE leta 1945 razpustili. Churchill je kot ministrski predsednik sledil Attlee, ki ni videl razloga, da bi organizacija se obstajala. Nastala je namreč v izjemnih okoliscinah, ko se je bilo treba spopasti z izjemnimi razmerami. Ni bila obveščevalna služba, ni bila oddelek komandosov, pa čeprav je v sebi združevala elemente obeh. Nikoli tudi ni bila stevilčna organizacija; v njej je bilo približno 10.000 moskih in 3.200 žensk iz precejšnjega števila držav. Vendar njihovo učinkovitost lahko ocenimo na podlagi neke Eisenhowerjeve pripombe. Slednji je bil takrat najvišji poveljnik zavezniških sil in po njegovem je SOE s svojo dejavnostjo za šest mesecev skrajšal vojno v Evropi.

Lahko recemo, da je bila ustanovitev te nove organizacije skoraj obupana reakcija na težko situacijo, v kateri se je znašla Anglija. Ta je na Hitlerjev napad na Poljsko odgovorila tako, da je 3. septembra 1939 s Francijo vstopila v

vojno. Spomladi leta 1940 so bile anglesko-francoske sile poražene in junija se je Francija vdala. Nacistična Nemčija je sklenila zavezniško pogodbo s sovjetsko Rusijo. Amerika pa tedaj nikakor ni nameravala vstopiti v vojno.

Angleške perspektive za zmago so bile, milo rečeno, nejasne. Če Hitler zaradi svojega mentalnega neravnovesja ne bi 22. junija 1941 napadel Rusije, bi bolj malo ljudi stavilo na preživetje Velike Britanije. Anglija je bila sama, strašno sama. Bolj malo možnosti je imela na razpolago in med njimi to, da bi izkoristila nezadovoljstvo v državah, ki so jih zasedli Nemci in njihovi italijanski zavezniki.

Organizacija SOE je nastala po odločitvi ministrskega sveta 22. julija 1940. Da bi ji zagotovili kritje, je delovala pod okriljem ministrstva za ekonomsko vojno - ministry of economic warfare. Minister Hugh Dalton je v nekem memorandumu napisal: »Potrebujemo novo organizacijo, ki bi koordinirala, spodbujala, nadzorovala in podpirala prebivalce zasedenih dežel, ki morajo v njej neposredno sodelovati. Potrebujemo absolutno tajnost, fanatično navdušenje, pripravljenost na delo z ljudmi različnih narodnosti, popolno politično zanesljivost.«

Od svojega nastanka dalje je bil SOE zaradi rivalitete obveščevalne službe, zunanega in obrambnega ministrstva ter poveljstva oboroženih sil vpleten v razne spletke. V času njegovega obstoja pa je bilo veliko rivalitete in notranjih spletk tudi med samimi predstavniki organizacije. Edino finančna sredstva niso bila predmet diskusij; za svoje operacije so jih vedno lahko crpali iz tajnih fondov zakladnega ministrstva.

Med osebnostmi, ki so vodile organizacijo (in ostale dovolj dolgo na njenem celu, da so tam pustile svoj pečat), moramo omeniti generalmajorja sir Colina Gubbinsa. Gubbins je bil zadnji dve ali tri leta vojne CD - to je bila kratica, pod katero se je skrivaj izvršilni direktor organizacije.

Pregled delovanja SOE-ja moramo nujno priceti pri Franciji. To ni bila samo geografsko najbližja dežela Angliji, ampak je bila tudi tista zahodnoevropska dežela, v kateri se je najbolj razvilo odporno gibanje, »maquis«. V Franciji je pod okriljem SOE-ja delovalo vsaj pet loče-

nih skupin. To so bili: oddelek F, ki je bil neposredno pod vodstvom SOE-ja, oddelek RF (Republique Française) pod De Gaulleom, anglo-ameriški oddelek, ki je od leta 1943 svoje akcije izvajal iz Alžira, oddelek DF, ki je bil zadolžen za varne domove - safe houses - in varne kanale za povratek zavezniških vojnih ujetnikov, ki so zbežali iz ujetništva, in se manjši oddelek EU/P, ki so ga sestavljali Poljaki v izgnanstvu.

Ponavadi so v določene kraje posiljali enega ali dva agenta, ki sta predstavljala jedro skupine, da bi tam vzpostavila mrežo - circuit - agentov. Cilj teh skupin so bile najprej sabotazne akcije, nato pa oblikovanje gverilskih enot. Gverilci so se spuščali s padali ali pa so prileteli direktno z letali. RAF je organizirala nekakšno taksi službo z majhnimi neoboroženimi letali. Letala, ki so bila navadno znamke Lysander - slo je za vojaško verzijo turističnih letal - so ponoči pristajala na improviziranih pristajališčih. Francoski predsednik Mitterrand, ki je pred kratkim umrl, je tudi na tak način prisel v Anglijo. Te skupine, ki so bile v radijski povezavi z Anglijo, so bile razpršene po različnih predelih Francije. Nekatere so opravile zgledno delo, druge niso imele sreče in so jih zaradi kake napake aretirali ali pa jih je kdo izdal Nemcem.

Najbolj tragičen polom je doživel prefekt okraja Eure-et-Loire Jean Moulin. Uspelo mu je zbežati v London in De Gaulle ga je imenoval za svojega predstavnika v okupirani Franciji ter ga poslal nazaj, da bi po celi državi organiziral odpor. To se je zgodilo prve dni januarja 1942. leta. Moulin je nato osemnajst mesecev krožil po Franciji in v vsem tem času samo enkrat sel na posvet v London. 27. maja 1943 je vodil skrivni sestanek Narodnega sveta odporneškega gibanja v centru Pariza, 21. junija pa je bil v Lyonu. V nekem ljudskem vrtu je

sedel na klopci, na bližnji klopci pa je sedel neki drugi moski. Dekle, ki se je na kolesu pripeljalo mimo, je Moulinu sporočilo, da ima cez eno uro v predmestju sestanek s svojimi sodelavci.

Ni znano, če je tisti drugi moski tam sedel slučajno ali zaradi kake ovadbe. Bil pa je poveljnik gestapa v Lyonu Klaus Barbie, ki so ga Francozi pred leti izsledili in ga postavili pred sodišče. Barbie je dal obkoliti hiso, kjer naj bi se Moulin sestal s sodelavci, in vsa skupina z Moulinom vred je bila aretirana. Znano je, da so Moulina mučili in da ni spregovoril, ni pa znano, kdaj, kje in kako je umrl. To je bil hud udarec za golištni oddelek RF.

Vse te skupine so bile zelo koristne pri zavezniški invaziji v Normandiji, tako imenovani operaciji Overlord, junija 1944. Ukaz za začetek kake akcije ali za določeno sabotazo je večkrat posredovala BBC z verzom kake pozije ali pa s kakim stavkom, ki na videz ni imel nobenega pomena. To se je sicer do-

gajalo tudi v Italiji. Povedati pa moram, da je neki podoficer Abwehra (nemske protioobveščevalne službe), ki je bil zadolžen za prestrezanje sporočil, ugotovil, da bo prislo do zavezniške invazije 6. junija in je o tem tudi obvestil nadrejene, vendar mu niso verjeli.

Na D day - to je bil dan, ki je bil določen za invazijo, - je skupinam SOE-ja uspelo izvesti 950 prekinitev v železniškem sistemu v Franciji in njenem zaledju. Posebno koristna je bila sabotaza, ki jo je izvedla skupina deklet na jugu Francije. Neka nemška oklopna divizija, in sicer druga esesovska divizija Das reich, je dobila ukaz, naj se takoj odpravi v Normandijo in skuša zaustaviti Anglo-Američane. Posebni vagoni za prevoz tankov so čakali na nekem slepem tiru. Ponoči so dekleta z neko abrazijsko snovjo, ki so jo dobila od SOE-ja, zamenjala olje v vagonih. Tako je divizija prispela do bojišča sele po sedemnajstih dneh.

Ob zaključku poglavja o Franciji naj navedemo se naslednje številke, ki bodo prikazale obseg delovanja SOE-ja. Med vojno je bilo v Francijo poslanih sto tisoč ton vojaške opreme in orožja za pol milijona ljudi.

Poleg Francije je bil jugoslovanski teritorij tisti, kjer je

bilo delovanje SOE-ja najbolj razširjeno. O dogajanju na jugoslovanskih tleh bom govoril na koncu. Prizadevanje in delovanje SOE-ja pa sta bila usmerjena v vse evropske dežele. Vcasih je vse to prineslo izredne uspehe, drugic velikanske polome.

Spregovorimo najprej o uspehih. Na Ceskoslovaškem je vladal posebno osovrazen Reichsprotektor Reinhard Heydrich. Ceskoslovska vlada in izgnanstvu je v Londonu sklenila, da ga je treba eliminirati. Med izgnanci so izbrali deset mladih samskih sonarodnjakov in jih poslali na posebno tecaje, ki so jih vodili pripadniki SOE-ja. Med temi je nato SOE izbral dva in ju kot ilegalca poslal v Prago. To sta bila Jan Kubis in Josef Gabcik; oba sta bila brez staršev in brez družine.

27. maja so se dogodki zvrstili kot v kakem hollywoodskem filmu. Heydrich je imel navado, da je iz svojega bivalisca hodil v urad v centru vedno po isti poti. Ko se je njegov avtomobil blizal določenemu mestu, je neki moski (bil je pomočnik dveh atentatorjev) prestavl časopis izpod ene roke pod drugo. To je bil dogovorjeni znak. Gabcik, ki je čakal na tramvajski postaji, je skocil na cesto in naperil sten - danes bi temu rekli kalasnikov - v Heydrichov mercedes. Toda brzostrelka se je zaskocila.

Voznik se je v trenutku ustavil in sam Heydrich je z revolverjem v roki izstopil iz avta, da bi aretiral atentatorja. Tedaj pa je Kubis, ki je v blizini skrbel za kritje tovarisa, vrغل ročno bombo in smrtno ranil Heydricha, ki je osem dni kasneje umrl v bolnici. Gabcik in Kubis pa sta zbežala s kolesi.

Nemci so takoj reagirali. Poveljnik gestapa Himmler je osebno prihitel v Prago. Po celem mestu so se vrstile racije. Za informacije o skrivališcu atentatorjev so obljubili milijon reichsmark. Na žalost je nekdo Gabcika in Kubisa res izdal, toda onadva sta se sama ubila, ko so se gestapovci pojavili na vratih njunega skrivališca. V stanovanju pa so Nemci našli nekaj zapiskov, na katerih je bilo ime dveh vasi - Lidice in Lezaky. Oba kraja je doletela ista usoda kot Oradour v Franciji in Marzabotto v Italiji. Nemci naj bi pobili pet tisoč ljudi.

Cehi so atentat drago plačali. Vendar so tudi Nemci svoje zločine kasneje drago plačali, saj so bili baje zaradi njihovega krutega ravnanja v tej in podobnih okoliscinah po vojni iz Ceskoslovske izgnani trije milijoni avtohtoni prebivalcev Ceske - tako imenovani Sudetendeutsch.

John Earle

(Se nadaljuje)

Partizanski pomorščaki proslavili dan upora

PLANINA
NAD
CERKNIM

27. aprila na Dan upora proti okupatorju so na Planini nad Cerknim imeli mično proslavo. Z odkritjem plošče so se spomnili ustanovitve mornariškega partizanskega odreda pri IX. korpusu Narodnoosvobodilne vojske, ki je sodeloval v številnih akcijah, svojo bojno pot pa zmagoslavno sklenil v Trstu in drugih obmorskih mestih. Na proslavi se je kljub muhastemu vremenu zbralo presenetljivo veliko ljudi, ki so prišli iz raznih krajev Primorske in notranjosti Slovenije ter iz zamejstva. Zamejci so

Tudi Planina pri Cerknem je pomemben kraj. Zlasti zato, ker je, čeprav je to planina, bil zgodovinski vzvod za razmah slovenske partizanske mornarice in pomorstva. Tu so leta 1945, ko se je zima že prevesala v pomlad (zal pa so bili tudi v tej pomladi še sivi in žalostni zimski dnevi) ustanovili Mornariško grupo NOV Slovenije, ki je bila naravnost simbol in pobuda k uredništvu spoznanja, da je Slovenija tudi pomorska dežela.

Seveda ni bila Planina vrhunec odločitve, pa tudi ne operacij partizanske mornariške enote. Bila je ena izmed mnogih potez, da bi se bolj uveljavili nase bodoče mornariške bojne strukture, da bi jih bolje utrdili in povezali navznotraj in navzven ter da bi jim navsezadnje zaupali tudi vrsto nalog, ko bi bilo vojne koncem in ko bi bilo treba sprejeti zgodovinski izziv neposrednega slovenskega razvoja na morju.

Tudi zgodovina slovenskega mornariškega partizanstva se začena že s prvimi dnevi NOV. V skromnejšem obsegu, bolj s posamičnimi primeri, pa vendar nedvomno in nedvoumno. Pred Planino, ko smo iz mornariške grupe oblikovali povsem samostojno enoto, ki se je seveda smelo bojevala skupaj z drugimi, smo doživeli in prispevali k marsikomu. Pomorski so se začeli v jeseni 1994 zbirati pri Gornji Tribusi. Prve partizanske mornariške patrulje so se začele spuščati na Kras in do morja. Iz Bele Krajine je prišla skupina izvrstnih mornariških osbojst; bili smo priča nemški zimski ofenzivi. Že do tedaj smo razvili močno in se kako koristno obvesčevalno delo povezano z morjem; ustanovili smo mornariški odred Koper, s čimer smo zaobjeli ves pas slovenskega morja. Mimogrede: mornariški odred Koper je deloval tudi na področju, ki je danes sestavni del hrvaske republike.

Pa se in se: vse do zadnjih dogodkov proti koncu vojne na Vojskarski planoti (nema, toda zgod-

imeli pri akcijah Mornariškega odreda kar vidno vlogo. Na Planino je prišlo tudi več nekdanjih generalov, ki so svojo partizansko pot prav tako prehodili skozi vrste tega odreda.

O njem in o zdajšnjih pogledih na slovenske (zlasti primorske) politične in družbene razmere je na proslavi spregovoril Miro Kocjan, ki je bil svojčas predsednik Skupnosti partizanskih pomorščakov Slovenije. Njegov govor vsebuje vrsto zanimivih podatkov in ocen ter ga zato objavljamo.

vinsko neizbrisna priča je pokopališče na Vojsčici), naposled pa do zmagovitega prodora na Jadransko morje in v Trst, Tržic, Koper in se marsikam. Morje ni bil več samo pesniška motivika, marveč dragocena stvarnost. Prisli smo s hribov na morje ob bok s Prekomorci, spet zvečina Primorci, ki so bili eno najbolj usposobljenih, zrelih in zanesljivih jeder tedanje mornarice NOV.

Planina je bila pomembna epizoda v zgodovini ne le slovenske partizanske mornarice, marveč tudi slovenskega pomorstva. Tudi na Planini pri Cerknem smo v tedanje ukrepe simbolno vgradili cudovita imena slovenskih partizanskih mornariških junakov Masere, Rojca, in Kovaca. Pri naslednjih ukrepih in operacijah pa tudi ime Baldomira Sajeta, ki je bil komandant mornariške grupe ter vseh, ki so padli, preje in pozneje, za nov in svetlejši jutrisnji dan, za neodvisnost in suverenost slovenske države, saj cilj je bil, premočrtno gledano, predvsem in prav ta: osvoboditev in ustvaritev resnično samostojne domovine. Seveda s svojim morjem. Slovenski partizanski pomorščaki so bili pomemben del zgodovinske stalnice in prizadevanj za morje; pri čemer je kajpak nesporno, da smo

Primorci bili najbolj neposredni, ključni, navsezadnje najbolj poklicani akterji; vendar so tudi druge slovenske dežele prispevale dragocene ljudi, znanje in hotenja, da bi Slovenijo obogatili z morskim zakladom in perspektivami. V partizanski mornarici, sestavnemu delu narodnoosvobodilnega boja nas navsezadnje ni bilo malo. Kar okrog tisoč, od teh nekaj čez 300 v Sloveniji in blizu 700 Prekomorcev. Pa ne samo to. Kar blizn 25 odstotkov vodilnega mornariškega kadra v tedanji jugoslovanski partizanski vojski je bilo Slovencev. Nad 200 se jih je bojevalo proti nacifasizmu na zavezniških ladjah na najbolj oddaljenih morjih. In nadvse pomembno je tudi, da je bilo skoraj 300 partizanskih pomorščakov iz krajev, ki so danes v zamejstvu. Nekateri so kot izvrstni poznavalci opravljali izjemno občutljive naloge. Neprecenljiv je bil tudi delež večje skupine italijanskih partizanov.

Kontinuiteta, pravimo. Navsezadnje ni nov podatek, da smo Slovenci tudi v nekdanji avstroogrske mornarici predstavljali blizu 20 odstotkov castniškega (tudi visokocastniškega) in podcastniškega kadra. In se danes imamo v mornarici in pomorstvu sosednjih držav

Slovence z izjemno pomembnimi opravili. Slovenci smo ali pa moramo postati sinonim odprtosti. Morje je njeno merilo. Nase pomorske sole so nam dale desetine in desetine kadrov, kar okrog 2500. Blizu 320 slovenskih pomorščakov danes plove po vseh oceanih na tujih ladjah. Kontinuiteta, trdimo. Kakor smo naglasali tudi v govoru, ki smo ga imeli ob 50-letnici ustanovitve prvih slovenskih partizanskih mornariških enot v Piranu, ko smo imeli v gosteh predsednika republike, in ob obletnici zmage v drugi svetovni vojni. Kontinuiteta pa pomeni predvsem ne ločenosti, marveč dobesedno integriranost morja, pomorcev in pomorstva v naš vseživljenjski razvojni mehanizem. In ne samo pri nas. Res je Slovenija srednje evropska, toda tudi, in se kako, sredozemska država s svojim morjem, pa čeprav majhnim, mestoma pa žal tudi obremenjenim z določenimi meddržavnimi težavami.

Morje je najbolj izrazil napotek, da se ne smemo zapirati. Zapiranje je njegov antipod, njegovo najbolj nesprejemljivo nasprotje. Zato tudi naglasamo, da moramo v Evropsko unijo, pa čeprav seveda ob prepotrebni zagotovili, da pri zagotavljanju nesporno boljših perspektiv le ne bi smeli biti hkrati oskodovali na določenih področjih. Odprtost pa je tudi napotilo, da moramo kar najbolj usposobiti naše demokratične silnice, ki, roko na srce, se niso dovolj zrele. Imamo zal močno centralizirano državo, pri čemer je skrajno neutemeljeno zatiranje, da je to pač zato, ker smo majhni. Evropa ne gre v to smer, demokracija se manj. Lokalna samouprava se ni storila niti prvega resnega koraka.

In Primorska ne napre-

duje kot bi lahko, neglede na posamične napore. Primorska kot pomemben, zgodovinski steber slovenske države. Primorska, ki svoje enovitosti zal ne more pokazati vsaj s kaksno poseteno prometnico, ki bi povezovala planine in morje.

Lastninjenje je že vsa leta rakova rana. privatizacijo smo od začetka začeli izvajati dobesedno divje. Pri tem pa so nekateri pogledi skrajno grajevredni. V glavnem ne investiramo, ali pa nalagamo slabo, nestrokovno in neperspektivno, seveda pa se kako skrbimo za dividende. Lastni, ozi, skupinski skrajno sebični interesi so naša zastava, ne pa država in skupnost. »Leit motiv« našega družbenega življenja so stranke, ki ne skrbijo za državo, marveč mora država skrbeti zanje. Parlament in vlada ter njeni organi ne izražajo celovite in premočrtno programske rasti. Uprava zal postaja čedalje bolj politični dejavnik. Pri sprejemanju zakonov in zakonskih ukrepov smo evropski rekordeji. Socialnih vidikov in zagotovil pa ni ali pa so komaj ugotovljivi in neucinkoviti. Zagotovo si ne moremo lastiti naziva socialne države. To pa je se kako globoka vrzel v naporih za Evropo.

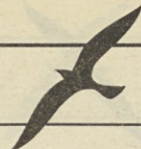
Kakor z ene strani trdimo, da bi morale v borbevske organizaciji zavestneje prodrati prvine, ki so spodbudile narodnoosvobodilni boj (mladim zgodovinarjem se ne zaupamo meritorne, tudi kritične vloge, pa tudi lastnih vrst ne prenavljamo dovolj smelo, da bi tradicije zivele in delovale naprej), tako moramo pritrditi spoznanju, da smo kot Slovenija in Slovenci se premalo vpeti v prihodnost. Kakor bo v bodoče resnično nujna sprava, pri čemer pa zgodovinska narodnoosvobodilnega gibanja ne bo smela biti vprašljiva, tako bo se večje

vrednotenje morja in pomorstva razvojna nuja, zgodovinska vloga partizanske mornarice pri tem pa stalen moralni vzgon. Na obali je začelo rasti visokosolsko središče, ki ima kot jedro pomorske smeri. Luka Koper je lani dosegla šest milijonov ton prometa, 80 odstotkov svetovne blagovne menjave se odvija po morju. Pomorske zavesti pa vseeno še ni dovolj.

Tudi mi smo poklicani, da jo krepimo v znamenju konstruktivnega in tekmovalnega pluralizma, ki naj označuje napredek naše države. Pa tudi v znamenju narodnega sodelovanja, ki naj končno iskreno prične zlasti s sosedi. Z našo zahodno sosedo zal se vedno ni vse čisto. Ker zal se zmeraj vodijo zunanjo politiko po napotkih Machiavellija in ker so pri nas se kako opazne, zlasti v tem primeru, hibe, ki izvirajo iz neizkušenosti in amaterizma. Seveda si tudi mi obetamo, da se bodo zdaj, z zmago »Oljke« v Italiji pričele stvari spreminjati; pri čemer bi bilo treba vnovič zlasti Primorcem zaupati meritorno vlogo.

Naša vizija, ki je bila tudi vizija partizanske mornarice, je preprosta - morje. Seveda so na njem in pod njim ceri, toda njegova prostornost je vzvod za nove in nove vezi. - Evropa in zemlja sta drobci veselja. To je tudi nauk Planine in mornarice NOV, vse Primorske, ki jo boža morje, od planin ter vse Slovenije, ki ji morje mora biti eno temeljnih, pa ne samo gospodarskih razvojnih izhodisc. Najbolj znani ameriški filozof John Dewey je v svojem delu »Logika kot teorija raziskav« preprosto ugotavljal, da imamo na svetu »vse od visokih planin do globokih jam, toda vse prav vse, pa povezuje morje.«

Na sejmu Vinitaly analiza svetovnega tržišča vina

Na letošnjem 30. sejmu Vinitaly v Veroni so strokovnjaki raziskovalnega instituta CRA - Nielsen predstavili rezultate ankete, ki so jo izvedli med 8.000 državljeni devetih držav: v Nemčiji, Spaniji, Franciji, ZDA, Madžarski, Veliki Britaniji, Japonski, Avstriji in Italiji. V vsaki od držav, z izjemo Avstrije, kjer jih je bilo le 296 anketiranih, so intervjuvali povprečno tisoč oseb. Dobili so kar izčrpno analizo proizvodnje in porabe vina.

Navečji tradicionalisti so Madžari in Spanci. Nemci so tisti, ki uvažajo največ vina, pa čeprav je pri njih pivo med pijacami na prvem mestu. Francozi niso spremenili svojega odnosa do vina, saj sodijo med porabnike z najvisjo osebno potrošnjo. Največ kvalitetnega vzpona je v zadnjih letih opaziti v Italiji, pa čeprav se mladina ogreva za ameriske brezalkoholne pijače. V Veliki Britaniji je vino se vedno v glavnem ekskluzivna pijača, tudi zaradi visoke cene. V Združenih državah Amerike pa je opaziti vrsto kontradikcij. Vino uvažajo, vendar se hkrati vse bolj uveljavja vedno boljše kalifornijsko vino. Japonci so v tem oziru najbolj novi, saj se med njimi vedno bolj uveljavljajo kvalitetna vina.

Med 8.000 anketiranimi jih večina, 61 odstotkov, bolj ali manj redno uživa vino. Med intervjuvanci, ki so izjavili, da ne popijejo več vina, prednjacijo tisti, ki so do te odločitve prišli iz zdravstvenih razlogov. Sledijo jim tisti, ki so izjavili, da jim vino ne ugaja več. Kar tri četrtine vprašanih je povedalo, da je v zadnjem časovnem obdobju uživalo kvalitetno ustekleničeno vino. Na prvem mestu je po takšnih steklenicah Japonska (kar 98 odstotkov), saj tam vino praktično v celoti uvažajo. V Italiji je poraba tricetrtilitrskih steklenic najnižja, le 34-odstotna. Na drugem mestu je Madžarska z 52 odstotki. Francozi so na boljšem, pa čeprav sodijo v sam vrh pridelovalcev. Tam je namreč že v tradiciji, da v trgovini in gostilni pijejo le ustekleničeno vino. Tudi takoimenovano »vino della casa« se drago prodaja. Gost v restavraciji ne dobi točenega vina, kot se dogaja v Italiji. Povprečni Nemec in Francoz največ let (37 oz. 38 odstotkov) pijeta predvsem kvalitetno vino. Italijani, Spanci in Madžari pa so z oziroma na kakovost na zadnjih mestih. Skoraj polovica odjemalcev,

točneje 47 odstotkov, kupuje kvalitetno vino v supermarketih, 35 odstotkov v specializiranih trgovinah, le 15 odstotkov pa neposredno pri proizvajalcu. Angleži največ taksnega vina (79 odstotkov) kupujejo v velikih trgovinah. Poleg Americanov in Japoncev so na prvih mestih med kupci v enotekah Angleži in Nemci. Po nakupu pri kmetih so na prvem mestu Avstrijci (81 odstotkov), sledijo jim Italijani (34 odstotkov) in Francozi (24 odstotkov). Več kot tri četrtine vprašanih je odgovorilo, da hrani doma povprečno po 20 steklenic dobrega vina.

Kar 65 odstotkov vprašanih uživa vino doma in v gostilni, 10 odstotkov samo zunaj, 25 odstotkov pa zgolj doma. Na domu se vino pije v glavnem med kosilom ali večerjo v skoraj vseh državah, z izjemo Velike Britanije, Japonske in ZDA, kjer uživajo vino med večerjo. To je posledica tamkajšnjih navad, kajti opoldne so ljudje na delovnem mestu. Imajo le kratek premor, da nekaj zauzijejo. Vino pride na mizo ob raznih slovesnejših priložnostih, ko nadomesti običajno pivo.

Tisti, ki srka vino zunaj domačega okolja, ga največ popije v restavraciji ali na obisku pri prijateljih. To velja za vse anketirane. Izjema so Spanci, ki veliko vina popijejo v navadni gostilni, takrat ko jedo takoimenovane »tapase«.

Večina anketiranih je izjavila, da pije vino skozi vse leto. Le v nekaterih primerih se odstotek poveča v zimskih mesecih. 59 odstotkov jih uživa vino v enaki meri kot pred leti, 15 odstotkov pa celo več. Le 26 odstotkov jih popije manj vina kot v preteklosti, in to iz že navedenih razlogov.

Se ena zaključna ugotovitev, preden zaključimo nas pregled Nielsenove ankete. Francozi se ogrevajo za rdeča vina, ki ugaja kar 71 odstotkom vprašanih. Z rdečimi vini se ponasajo tudi Portugalski (57 odstotkov), razmerje se spremeni v Spaniji (53 odstotkov za bela vina) in v Italiji (54 odstotkov za bela). Med Nemci pa jih je kar 69 odstotkov zaljubljenih v bela vina. Tudi nasi vinogradniki, ki so se kar množično udeležili letosnjega vinskega sejma v Veroni, se držijo teh pravil. Med klienti, ki so jih obiskali v njihovih kioskih, so bili tako italijanski kot tuji kupci.

Marko Waltritsch

Slovenci v Veroni

Na letošnjem 30. sejmu Vinitaly v Veroni sta deželni center za vinarstvo in vinogradništvo v Vidmu in deželna ustanova za razvoj Kmetijstva v Gorici uredila na sejmšču, v paviljonu stev. 15, skupen razstavljeni prostor za vinogradnike iz naše dežele. Vsakdo med njimi je sicer imel na voljo svoj prostor, locen od ostalih, kjer je razstavljal svoja ustekleničena vina in sprejemal kliente. Nekateri vinogradniki, med njimi tudi nekateri Slovenci, sicer niso razstavljali na tem skupnem prostoru, ampak so se - tudi na lastno željo - predstavili ločeno.

Briski vinogradniki so ponujali v pokušnjo in seveda v prodajo vina naslednjih sort: collio, chardonnay, malvazijo, beli pinot, sivi pinot, rizling, sauvignon, tokaj, traminer in picolit, francoski kabernet, merlot, crni pinot. Nekateri so ponujali več sort, odvisno pač od pridelave na posameznem posestvu.

Od Slovencev so bili letos na sejmu v Veroni naslednji razstavljalci (seznamsmo povzeli iz uradnega sejemskega kataloga):

posestvo Majda Krapez, Jazbine; Maurizio Buzzinelli, Krmin; Remigij in Bogdan Giglic, Steverjan; posestvo Fiegl, Oslavje; posestvo dedici Gradnik, Krmin; Wanda Gradnik, Krmin; Edi Keber, Krmin; Albin Kurtin, Krmin; Stanislav Mavric, Krmin; Izidor Polencic, Krmin; Ivan Srednik, Krmin; posestvo Ascevi, Steverjan; zadruga

Brda, Steverjan; posestvo Draga, Milan Miklus, Steverjan; Boris in Anton Pintar, Steverjan; Marko Primosig, Oslavje; Oskar Sturm, Krmin; Ivan Muzic, Steverjan; Stanislav Radikon, Oslavje; Edi Skok, Jazbine; Giorgio Marega, Steverjan; Marcello in Marino Humar, Steverjan; Boris in David Buzzinelli, Krmin; posestvo Carpino, Cibini in Sosol, Steverjan.

Poleg teh nasih rojakov so bili na sejmu v Veroni, v glavnem v omenjenem deželnem paviljonu, tudi kioski se drugih 49 vinogradnikov in vinarjev, ki so prodajali briska vina z oznako Collio. Gre za ljudi oziroma podjetja, ki imajo svoje vinograde v Brdih, se zlasti na Krminskem in v Dolenjah, kot tudi v občinah Koprivno, Mos, Fara, Steverjan in Gorica. V marsikaterem primeru ti proizvajalci kupujejo grozdje od slovenskih kmetov, nekateri pa so kupili tudi posestva. Med njimi so tudi nekatera v italijanskih in mednarodnih krogih znana imena. Omenili bi le trdsko Seagram, ki po vsem svetu prodaja znani whisky in vrsto drugih zganjih in vinskih pijač, torej tudi brisko vino.

V deželnem paviljonu sta se s svojo stojnico predstavila tudi Konzorcij tipičnih briskih vin iz Gorice in Zadruga klet iz Krmina, ki je svoja vina seveda tudi ponujala številnim klientom. Ne bo odveč spomniti, da ima ta klet med svojimi člani

tudi veliko naših Bricev.

V istem paviljonu so biti tudi vinogradniki in vinarji iz drugih vinorodnih predelov Furlanije - Julijske krajine. Nekateri omenjeni slovenski vinogradniki iz Brd, ki imajo svoje vinograde tudi v nižinskem delu vzhodne Furlanije, so med drugimi ponujali vina z oznako Isonzo. V Veroni so bila tudi vina z oznako Colli orientali del Friuli, Grave del Friuli, Aquileia in seveda tudi tista z oznako Carso. Na sejmu pa sta bila zastopana le Konzorcij za zascito kraskih vin Carso - Kras iz Trsta (na policah je bilo nekaj steklenic z etiketami za nas znanih vinogradnikov le na ogled) ter posestva Castelvechio iz Zagraja na Goriskem.

V skupnem paviljonu Slovenije, ki ga je uredila Poslovna skupnost slovenskih vinogradnikov in vinarjev, so bila na pokušnjo vina iz raznih slovenskih pokrajin. Tu so bile tudi vse primorske vinske kleti. Na posebnem mestu smo videli vina najbolj znanih in cenjenih vinogradnikov iz Brd na slovenski strani meje. Zanje je poskrbelo društvo slovenskih someljejev pod pokroviteljstvom igralnice Hit. Sicer pa za slovenska vina, ki imajo v glavnem enaka imena kot italijanska iz nasih krajev, v Italiji ne vlada veliko zanimanja, predvsem zaradi njihove visoke cene. Bolj se slovenska vina prodajajo v države srednje in severne Evrope.

Leta 1888 v Števerjanu prva vinska razstava

Brda so že od nekdaj znana kot vinorodni kraj. V kasnejših, za nas bližjih stoletjih so v te kraje, posebej po zaslugi nekaterih veleposestnikov, prišle danes sloveče sorte trt in vin, denimo iz Francije, Nemčije ali se od kje. V briski »vinski« zgodovini je znan dogodek iz casa takoimenovane 2. gradiscanske vojne med Benesko republiko in cesarskimi podaniki. Nekega lepega dne v letu 1616 so iz zasedenega Krmina prodrli v Brda, v Dobrovo vojaki in plačanci Serenisime. Zavzeli so grad Dobrovo, pobili nekaj cesarskih vojskakov in potem vdrli v grajsko klet (najbrž tja, kjer je danes enoteka), kjer so se posteno opili. Zlahtna kapljica jim je očitno teknila. Toda to jim se ni zadostovalo. Zasegli so nekaj grajskih in kmečkih voz, naložili nanje sode z vinom in se proti večeru začeli vracati proti Krminu. Neke pri Medani so jih v zasedi ujeli razjarjeni briski kmetje, jih posteno prete-

pli (Benecani so bili pijani in se najbrž niso niti preveč branili), jih zapodili in jim odvzeli »vojno plen«, sode z vinom. Beneski kronist Faustino Moissesso, ki opisuje ta dogodek, seveda ne pove, kje je potem tisto vino končalo, ali nazaj v graščakovo klet ali pa na domu kakšnega revnega briskega kmeta.

Marsikaj novega je v brisko deželo najbrž prinesel grof Baguer. Bil je zasedenega Krmina spanskega porekla, spanški ambasador pri papežu in ko je to mesto opustil, je prišel v Brda in kupil grad na Dobrovem. Lotil se je intenzivnega in kvalitetnega kmetovanja. Z njegovo tradicijo se Brici na slovenski strani meje se danes dicijo.

V drugi polovici preteklega stoletja so v takratnem Kmetijskem društvu za Gorisko (Società agraria) in v drugih ustanovah skrbeli za razvoj kmetijstva. Društvo je izdajalo najprej italijanski mesečnik Atti e memorie, od leta 1879 pa tudi slovenski

mesečnik Gospodarski list. Urejal ga je Janko Princic, največ pa je v njem objavljajal Franc Povše, ravnatelj slovenskega oddelka deželne kmetijske sole. Društvo je dajalo pobude za razne razstave. V slovenskem delu dežele so bile prve razstave vipavskih vin v Dornberku. Vrstile so se že od sedemdesetih let, vsako leto, in prav po njihovi zaslugi so vipavska vina takrat slovela bolj kot briska.

Konec sedemdesetih let se je osnovalo Vinorejsko društvo za Brda. Leta 1879 so članom brezplačno razdelili več tisoč trt in 400 cepljenih sadnih drevov.

V Kojskem (v takratnih časopisih je kraju ime Kvsko) so 18. maja 1879 priredili prvo razstavo briskih in. Na njej so posestniki sodelovali s približno 70 pretežno belimi namiznimi vini. Največ je bilo rizlinga, modre frankinje in burgundca. Kojskanski graščak Ivan Kumar je zaslovel s frankinjo

in burgundcem, pise v Gospodarskem listu. V ocenjevalni komisiji so bili Kršovan, Mreule in Sinigoj iz Dornberga ter pl. Fabris, A Lenardič in Andrej Kocijancic, posestniki iz Brd. Na celu komisije je bil prof. Povše. Na tej razstavi so ocenjevalci menili, da je v Brdih možno izboljšati kvaliteto vin. Odličja so prejeli Josip Pavletič, vikar v Cerovem; Ivan Kumar, graščak v Kojskem; Andrej Kocijancic, posestnik v Podgori; Anton Klancic, posestnik in zupan v Podgori; Anton Znidarsic, posestnik v Vedrijanu; Ljudevit Lenardič, posestnik v Kojskem; pl. Konrad Fabris, posestnik v Steverjanu; Fonzari, posestnik v Stmavru.

Medtem ko so bile razstave vipavskih vin vsako leto, so v Brdih mirovali. Sele 28. avgusta 1888, torej devet let po prvi, so Brici priredili drugo razstavo, tokrat v Steverjanu, v sobani Formentinijeve grascine. Poleg vin so razstavili tudi razne vrste sadja. Mnogoclanici ocen-

jevalni komisiji je predsedoval Viljem Dominko, vodja kmetijske sole. Na razstavi je bilo 19 vrst namiznih belih vin, 10 sort finih vin, 4 peneče sorte belega vina, 15 vrst navadne crnine in 2 vrsti pikolita. Florijan Komjanc iz Steverjana je za navadna bela vina prejel najvisjo oceno, sledila sta mu Anton Klancic iz Podgore, Janez Kristancic iz Visnjevika in Andrej Kocijancic iz Podgore. Za fina bela vina so bili nagrajeni vikarja iz Kojskega Gotard Pavletic in Miha Korsic ter vikar iz Gradnega An-

drej Znidarsic. Za crna vina so prejeli nagrade steverjanski zupan pl. Fabris, podgorski zupan Klancic ter posestvi Tacco in Stefan Makuc.

Razstavljene so bile tudi zgane pijače, in sicer tropinovec, slivovka, hruskovec, cesnjevec in figovec. V tem oddelku je bila najbolj zastopana grascina Dobrovo. Dodali bi, da so zanimanje zbujale tudi steklenice pikolita iz te grascine. Baguerov pikolit je imel na steklenici oznako »1760«. 128 let staro vino je seveda poželo veliko občudovanje, pa tudi

njegova cena ni bila zanamarljiva. Grof Baguer je imel v kleti 28 takšnih steklenic, cena za vsako je znašala 30 goldinarjev. To je bilo naravnost ogromno, če upoštevamo, da so takrat briski kmetje za hektoliter pristnega vina dobili od dunajskih trgovcev le 17 do 22 goldinarjev. Steklenica pikolita je bila torej vredna več kot hektoliter vina.

Na omenjeni razstavi v Steverjanu so grozdje in sadje poleg že omenjenih razstavili se nekateri prizadevni briski kmetje.

M.W.

OBRAČUNI DELA / OBČNA ZBORA DVEH POMEMBNIH KMETIJSKIH USTANOV

Konzorcij Kras je dobro zastavil delo

Skrb za večjo razvejanost delovanja

Konzorcij za zascito kontroliranega porekla vin Kras je na občnem zboru, ki je potekal v ponedeljek, 29. APRILA v Kraskem muzeju v Ropnu, kjer je konzorcijev operativni sedež, podal obračun svojega delova-

nja. Skupščine se je udeležilo 25 do 30 članov, kar je glede na skupno število članov zelo razveseljivo. Med gosti pa so bili načelnik pokrajinskega kmetijskega nadzornišva dr. Degenhardt in predstavniki stanovskih organizacij, Edi Bukavec in Mario Gregorič za Kmečko zvezo ter Nevo Radović in Vito Rubert za zvezo neposrednih obdelovalcev Coldiretti.

V svojem poročilu je predsednik Konzorcija Kras Edi Kante pozitivno ocenil delovanje, čeprav zaradi kratkega časa se ni doseglo tiste razvejanosti, ki je potencialno mogoča. Najbolj izstopajoca v okviru delovanja konzorcija je bila vsekakor organizacija razstave Enokras na Devinskem gradu, ki je na zelo učinkovit način predstavila dosežke trzaskega vinarstva. Kante se je pri tem zahvalil vsem ustanovam, ki so tako finančno kot strokovno in operativno nudile svojo pomoč: strokovno-operativno Kmečka zveza in Coldiretti, finančno pa Občina Devin-Nabrezina, Pokrajina in Trgovinska zbornica.

V nadaljevanju je predsednik Edi Kante ugotovil, da je po začetnih težavah konzorcij le prišel do notranje upravne strukture, ki bi morala se obogatiti in pospešiti delovanje v prihodnosti. Pri tem je izrazil mnenje, da bi lahko tudi letos ob koncu poletja, morda v septembru, organizirali podobno prireditev kot je bil lanski Enokras, prisotni pa so soglašali, da bi bilo to dobro in umestno, sicer pa bo o tem razprav-

ljal na svoji prvi seji novi upravni odbor konzorcija, ki je bil izvoljen na koncu občnega zbora. Vanj so bili izvoljeni poleg Edija Kanteja se Silvano Ferluga, Walter Milic, Robi Ota, Slavko Škerlj, Andrej Bole, Srečko Stofa, Pavel Vodopivec in Orlando.

Nadzornega odbora niso volili, ker ga po statutu imenujejo Kraska gorska skupnost, Pokrajina in Trgovinska zbornica.

Na koncu je Mario Gregorič obvestil prisotne, da je začela delovati komisija za preverjanje značilnosti vin za oznako DOC in jih prosil, naj tisti, ki želijo prodajati svoja vina pod to oznako, takoj vložijo prošnje na Trgovinsko zbornico.

Načelnik pokrajinskega kmetijskega nadzornišva Degenhardt, ki je pozdravil udeležence občnega zbora in zasedel konzorciju nadaljnjih uspehov, je vodstvo tudi seznanil, da so bile v Rimu sprejete spremembe, ki so bile na novo vnesene v seznam vin DOC in da je torej prejšnji seznam DOC spremenjen. Od desetih na novo vključenih sort vin v seznam DOC je bilo sprejetih devet od desetih, razen vina »Kras-belo« (Bianco Carso), glede starega DOC pa niso sprejeli, da bi v DOC »Kras-rdece« (Carso rosso) bile vključene vse rdece sorte, ki rastejo na Krasu, tako da ostaja glede tega vse pri starem. Skupno tako v novem seznamu vin s Krasa in iz Brega z zascitnim znakom DOC ne bo trinajst, ampak samo dvanajst vin. (-en)

Kmetijska zadruga išče nove člane

V zadnjih dneh aprila je bil redni in izredni občni zbor Kmetijske zadruge. Predsednik Boris Mihalic je v poročilu upravnega odbora opravil temeljito analizo nekaterih ekonomskih aspektov poslovanja in nastalih težav, zaradi česar je v nadaljevanju namenil največ poudarka reorganizaciji zadruge. Ta se napoveduje v glavnem v dveh točkah, ki sta bistveni za prihodnost in razvoj zadruge. Prvic, je poudaril Mihalic, je treba nujno zmanjšati stroške poslovanja in izboljšati kakovost storitev, drugic pa je potrebno povečati osnovni kapital s tem, da zadruga odpre vrata na stečaj vsem, ki bi radi postali njeni člani. Teoretično naj bi bila član vsaka stranka zadruge, saj tudi statut predvideva, da je lahko član vsakdo, ki ima nekaj terena ali samo vrtnice.

Zato je bil obenem z rednim tudi izredni občni zbor, na katerem je bil sprejet nov statut, prilagojen tudi novemu državnemu zakonu o združnistvu. Statut predvideva poleg združnih članov tudi podporne in delniške člane. Po tem sklepu bodo morali vsi dosedanjci člani, če bodo seveda hoteli ostati člani, dokapitalizirati delež vsaj za prvo leto do 50.000 lir, kar je minimalna kvota, za nove člane pa bo upravni odbor pripravil nov pravilnik in bo kvota zanje verjetno višja, vendar bodo za prvo leto pred-

videne tudi nekatere ugodnosti v nakupnih bonih. Vsak paket, ki bo namenjen članom, bo vseboval nekaj konkretnih ugodnosti, kot so npr. diferencirane cene med člani in nečlani, razni popusti in končno, kar pa je veljalo tudi že doslej, članska posojila, ki so za male varčevalce prav gotovo ugodnejša od banknih, saj zakon predvideva, da je član obdavčen le polovično v primerjavi z obdavčitvijo v bankah. To seveda pomeni, da daje zadruga tudi visjo obrestno mero kot je v veljavi v bankah. Konkreten primer: trenutno daje zadruga 9% na kratkoročna posojila, tako da dobijo člani 8, 75% čistega donosa, česar ne daje nobena banka. Za dolgoročna posojila pa je obrestna mera lahko še višja.

Po občnem zboru bodo nekateri sodelavci in pooblašenci Kmetijske zadruge obiskali vse tiste osebe, ki bi lahko postale novi člani zadruge, da bi se tudi na ta način zagotovila večja poslovna učinkovitost na trgu.

Na občnem zboru je bil sprejet tudi sklep, da se v novi upravni odbor izvoli čim večje število članov, da se tako doseže kar največje pokritje celotnega trzaskega ozemlja. Novi upravni odbor bo na svoji prvi seji, ki bo 8. maja, izvolil predsednika in podpredsednika, kot novost pa prvič tudi izvršni odbor za prožnojšo operativnost. (-en)

ČLOVÉK IN ZEMLJA

NOVICE

Kmečka zveza sklicala sestanek o jusarskih volitvah

Jutri, 6. maja bo v razstavnici dvorani Zadrugne kraske banke na Opcinah sestanek posvetovalne komisije Kmečke zveze za jusarska vprašanja, na katerega so vabljeni tudi Jusarsko koordinacijsko združenje in predstavniki vaskih skupnosti, bo bodo imeli 26. maja volitve za obnovo jusarskih odborov. Sejo sklicuje predsednik komisije Stanko Hrovatin. Na njej bodo preverili možnost skupnega nastopa vseh zainteresiranih dejavnikov naše skupnosti, zato da se uveljavijo liste, ki so izraz upravičencev. Kot znano, bodo volitve za obnovo jusarskih odborov v Bazovici, pri Banjih, na Padricah, v Lonjerju, na Opcinah, v Bakovljah, na Proseku in v Medjevsi. V vseh teh krajih so že bile vložene »krajevne liste«, saj tokrat liste ne predstavljajo strank.

Organizacije kmetov na posvetovanju o rebelansu deželnega proračuna

Na sedezu deželne vlade je bilo v preteklih dneh srečanje med kmečkimi stanovskimi organizacijami in deželnim odborom na temo rebalansa deželnega proračuna za leto 1996. Kot sta povedala predsednik Ceccotti in odbornik za bilanco Lepre, je namreč Dežela prejela od države približno 150 milijard lir, ki jih bo namenila za razne javne posege, predvsem v gradbeništvu, zdravstvu in za druge potrebe, med katere sodijo tudi kmetijstvo, prevozi, krajevne avtonomije, okolje, civilna zascita itd.

Srečanja so se udeležile vse kmečke stanovske organizacije in Kmečka zveza kot predstavnic slovenskih kmetov. Deželni vladi so se zahvalile, saj se je prvič v zgodovini naše dežele zgodilo, da so bile za rebalans poklicane na posvet tudi kmečke organizacije. Ker ni deželnega načrta za razdelitev teh sredstev, so kmečke organizacije predstavnikom Dežele le na splošno opredelile potrebe sektorja in si pridržale možnost, da v najkrajšem času posredujejo konkretne predloge v korist kmetijstva.

Za Kmečko zvezo je njen tajnik Edi Bukavec opozoril deželno vlado na financiranje globalnega načrta za razvoj kmetijstva na Trzaskem, na finančno izvajanje zakona št. 16 (sporazum o sinhrotronu), ki obvezuje Deželo za izplačilo 23 milijard lir protivednosti, ter na znižanje cene vode za kmetijstvo. (-en)

OPRAVILA / GLAVNA SKRB VELJA ZATIRANJU ŠKODLJIVCEV IN NEGI MLADIH RASTLIN

V maju je delo na prostem zelo prijetno

Pomlad je končno pokazala ves svoj sijaj, prinesla pa je tudi veliko dela vsem tistim, ki se poklicno ali nepoklicno ukvarjajo s kmetijstvom. Delo bomo vsekakor v lepih in sončnih majskih dneh z veseljem opravili.

V vinogradu se je trta prebudila in sedaj zahteva pozornost. Prejšnji teden smo se pomudili pri olju, zato se tokrat ne bomo ustavljali. Prav tako smo že opisali črno pegavost in akarinozo, ki jima moramo ob brstenju posvetiti pozornost. V tem mesecu začnemo skropiti proti pajhujsi glivični boleznir trte, proti peronospori. Skropiti želimo po starem, a se vedno veljavnem pravilu »treh desetih«, in sicer, ko je padlo vsaj 10 milimetrov dežja, ko je temperatura višja od 10 stopinj Celzija in ko so mladike dolge vsaj 10 centimetrov. Proti peronospori uporabljamo sredstva na podlagi ditiokarbamatov, npr. Mankozeb (Manzeb ali Dithane), v odmerku 150 do 200 gr/100 l vode. Ta sredstva so uspešna tudi za za-

tiranje črne pegavosti. Učinek teh sredstev, kot tudi bakrovih, traja le 5-6 dni. Če hočemo število posegov zmanjšati, pozneje uporabljamo pripravke, ki delujejo citotropsko, kot npr. Curzate F (100 do 150 g/100 l vode), R6 (400 gr/100 l vode), ali sistematike, kot npr. Galben F 8 (200 gr/100 l vode), Ridomil R (400 gr/100 l vode) in druge.

Ce v sadovnjaku in oljcnem nasadu ne kosimo trave, kar se pri nas pogosto dogaja, jo v maju prvič pokosimo. To nekoliko ustavi rast plevela in pomaga k ohranitvi strukture zemlje. Če pa zemljo okrog dreves kopljemo, to storimo sedaj, vendar zelo površinsko, da ne bi ranili korenin.

V maju so skoraj vse sadne vrste odcvetele, izjema je kaka pozna sorta in aktinidija. Rastlina je dvodomna in za oprasevanje potrebuje žuželke, zato je večkrat koristno, da v večjem nasadu pripeljemo v dobi cvetenja panje. Cvet aktinidija ni dovolj privlačen za čebele. Da povečamo njihov

obisk na cvetovih, te poskropimo z 10 litri vode, v kateri raztopimo 200 gramov sladkorja.

Konec meseca cveti tudi oljka, ki je vetrocvetna rastlina, zato za oprasevanje ne potrebuje čebel. Pred cvetenjem je dobro, da pognojimo z dušikom, da se bodo oljke bolje oplodile. Pognojili bomo npr. s 450 gramami amonijevega sulfata na rastlino.

V tem mesecu je treba nameniti posebno pozornost boleznim in škodljivcem sadnega drevja. Poganjki so pač mladi in sočni, torej zelo občutljivi za njihov napad.

Predvsem se v tem letnem času pojavijo nadležne listne uši, ki srkajo rastlinski sok iz mladih delov rastline in iz listov. Listne uši moramo zatirati takoj, ko se pojavijo, in sicer z aticidi na podlagi Etiofenkarba ali Primikarba, v količini 150-200 gramov na 100 litrov vode. V polovici maja pa prvič zatiramo jabolčnega zavijača, ki je pogosto prisoten na naših jablanah. Proti jabolčnemu zavijaču uporabljamo npr. Fosa-

lone (250 g na 100 l vode), ali pa insekticide na podlagi Diflubenzurona (150 gr na 100 l vode). Ti so selektivni, zato ne škodujejo številnim naravnim sovražnikom zavijača. Težko pa ga je najti. V zadnjih letih se tudi za to rastlino cedalje bolj uveljavlja uporaba biološkega insekticida na podlagi bakterije Bacillus thuringiensis, npr. Bactrucide (100 g/100 l vode). Zavijača lahko delno omejimo tudi tako, da lubje ob vznožju večjih vej ovijemo z zaključeno ali z valovito lepenco. Tako pustimo od konca maja do oktobra, enkrat tedensko pa moramo ovoje zamenjati, ker tako uničimo morebitne bube, ki so se zatele v notranjost.

V vrtu sejemo lubenice, blitvo, korenček, radic, fizo, solato, spinačo, petersilj, baziliko in drugo. Nadaljujemo s presajanjem paradiznika, jajčevcev, paprike, bučk in kumar. Grah postavimo oporo, če tega se nismo storili. Paradiznike podpremo s palico, tako kot tudi fizo.

V tem mesecu se na vrtu pojavljata tudi trava in plevel, ki ju moramo takoj odstraniti, saj zavirata razvoj rastlin, posebno mladih.

Na krompirju se sedaj lahko pojavi koloradski hrošč. Tudi pri zatiranju tega škodljivca priporočamo biološko sredstvo na podlagi Bacillus thuringiensis, ki jih je že nekaj v prodaji (npr. Novodor, Dipel, Bactrucide itd.). Z istimi sredstvi zatiramo škodljivca tudi na jajčevcih in na drugih povrtninah, kjer se pojavi.

V maju pobiramo disave (zajbelj, timijan, rozmarin) za sušenje. Pobiramo jih zjutraj in jih sušimo v senci.

Vrtnice skropimo proti listnim ušem s sredstvi, ki smo jih že navedli pri sadnem drevju.

Trato pokosimo 4 do 5 centimetrov visoko, nato jo zalijemo in gnojimo z majhno količino gnojil. Lahko se sejemo nove trate (1 kg semena na 10-30 kv. metrov). Na novo sejana trata mora biti v tem času vedno dovolj vlažna.

dr. Magda Sturman

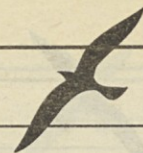
Mobilizacija kmetijskih organizacij

Stanovske organizacije kmetov (Confagricoltura, Coltivatori diretti in konfederacija CIA) so zaradi kritičnega položaja italijanskega kmetijstva sklenile sklicati več manifestacij, da opozorijo javnost in pristojne oblasti na nujnost ukrepanja za rešitev najbolj perečih problemov. Mednje gotovo sodijo dodatne težave, ki jih imajo govedorejci pri prodaji živine zaradi bolezni norih krav. Le-ti nameč ze več kot dva meseca ne morejo prodati živine, ker zanje na trgu ni povpraševanja, živina pa je v hlevu medtem presegla čas dozorevanja in zato izgublja na kvaliteti, kar znižuje njeno ceno. Zivinorejci zato zahtevajo, naj država ukrepa s podporami za ublazenje škode, ki jo imajo zaradi nastale situacije.

Drugo zelo kritično je vprašanje kvot mleka. Objavljen je bil namreč seznam kvot z dekretom, ki odpravlja samoizjave o pridelavi, kar močno prizadeva govedorejce.

Ceprav je zdaj v središču pozornosti prav položaj govedorejcev, pa so napovedane manifestacije splošnega značaja, saj so tudi ostali kmetijski sektorji v težavah in preobremenjeni z birokracijo, ki je velikokrat nesmiselna in neucinkovita.

Manifestacije bodo verjetno tri, po ena za severno, srednjo in južno Italijo, za nas pa je pomembna tista, ki bo 8. maja v Milanu. Ker bo imela tako kot ostale značaj enotnosti, je že prišlo do prvih stikov med predstavniki vseh treh organizacij na Trzaskem za organizacijo skupne udeležbe na manifestaciji. Zato Kmečka zveza in druge stanovske organizacije vabijo svoje člane, naj se čimprej prijavijo za udeležbo. Podrobnosti o potovanju bodo pravočasno sporočene. (-en)

NOVICE

Rokomet: Principe zaslužen dobi prvo polfinalno tekmo

TRST - Tržaški Principe je včeraj doma v prvi polfinalni tekmi za italijanski rokometni naslov zaslužen premagal Teramo s 24:21 (12:8). Tržacani so bili skozi vse srečanje v vodstvu in si za zmago prav vsi zaslužijo pohvalo. Najboljša strelca pa sta bila Saftescu in Ovegilia, ki sta dosegla po 5 zadetkov. Dalec najboljši strelec pri gostih je bil Fonti, ki je dal 7 golov.

Druga polfinalna tekma bo v soboto v Teramu.

Ženska rokometna B liga: poraz Krasa s Quadrifogliom

ZGONIK - V včerajšnjem domačem srečanju ženske rokometne B lige je Kras izgubil s Quadrifogliom s 16:25 (9:11).

SAK osvojil dragocene točke v boju proti izpadu iz 2. lige

CELOVEC - Nogometasi Slovenskega atletskega kluba (SAK) so v boju za obstanek v 2. avstrijski zvezni ligi osvojili dragocene tri točke. Po dveh porazih zapored so pred domačo publiko slavili z 2:0 (1:0) proti Wattensu iz Tirolske. Ekipa trenerja Kirišitsa si je pet tekem pred koncem prvenstva tako ohranila možnost za obstanek v ligi, čeprav je - zaradi istočasne zmage sotekmeca St. Pöltena (1:0 proti Spitalu) - ostala na 15. in predzadnjem mestu. Zaostanek do resilnega 13. mesta pa znaša samo dve točki. Zmaga SAK je bila zaslužena, gola pa sta dala Hermann Lippusch v 30. minuti in albanski legionar Martini z izredno lepim golom v 78. minuti. (Ivan Lukan)

Jutri Športel

Tudi ta ponedeljek bo ob 22.30 na sporedu oddaja Športel, ki si jo lahko ogledate na TV Koper Capodistria. Voditelji upajo, da bodo lahko v studiu pozdravili vsaj eno od zamejskih ekip, ki se potegujejo za napredovanje. V kotičku Slovenijašport bo Rok Maver skupaj z gostom analiziral letošnjo sezono kosarkarskega prvenstva v Sloveniji. Kame-re Sportela pa bodo tokrat na nogometni tekmi Maranese-Juventina. Drugi prispevek pa pripoveduje zgodbo o jadrnanju, ta pa naj ostane do ponedeljka skrivnost našega sodelavca Eugena Bana. V kvizu Skrtoc bodo sodelovali tudi gledalci, seveda le tisti, ki bodo zavrteli telefonsko številko 0038666-38433.

NOGOMET / DANES V A LIGI

V Milanu derbi kola: Inter proti Bariju

Udinese gosti Piacenzo

MILAN - Dve koli pred koncem prvenstva nogometne A lige je veliko že odločenega: Milan je državni prvak, Torino, Cremonese in Padova pa se selijo v nižjo ligo. Nerešeni pa sta se dve postavki: četrt ekipa, ki bo nazadovala v B ligo, in boj za uvrstitev v pokal UEFA.

Glede tega bo v središču pozornosti predvsem srečanje v Milanu, kjer bo Inter (za pokal UEFA) igral proti Bariju, ki se na vse kriplje bori za obstanek v ligi. Favorit za zmago je seveda milansko mostvo, čeprav je Barijev trener Fascetti prepričan, da se bo njegova ekipa resila pred izpadom. Možnosti pa so minimalne, saj Bari zaostaja za Atalanto in Piacenzo, ki sta na 13. oz 14. mestu lestvice, kar za 5 točk.

Udinese bo danes igral doma proti Piacenzi. Videmčani, ki so na

današnjem srečanju favoriti za zmago, bi z današnjimi točkami utrdili svoje 10. mesto na lestvici, kar je seveda v tej konkurenci lep podvig.

DANASNJI SPORED (16.00): Cremonese - Vicenza, Fiorentina - Roma, Inter - Bari, Juventus - Atalanta, Lazio Napoli, Padova - Cagliari, Parma - Torino, Sampdoria - Milan, Udinese - Piacenza.

B liga: več zanimivih tekem

V današnjem, 33. kolu B lige bo na sporedu več zanimivih srečanj v boju za vrh lestvice in za obstanek v ligi. Posebno vroče bo v Avellinu, Bologni in Salernu.

DANASNJI SPORED (16.00): Avellino - Lucchese, Bologna - Genoa, Brescia - Reggina, Chievo - Reggiana, Cosenza - Cesena, F. Andria - Pistoiese, Foggia - Palermo, Pescara - Perugia, Salernitana - Verona, Venezia - Ancona.

NOGOMET / C2 LIGA

Triestina danes pred zelo važno preizkušnjo

Igrala bo proti San Donaju

TRST - Triestina bo danes v 32. kolu C2 lige igrala doma proti San Donaju. Za tržaško mostvo bo današnje srečanje izredno pomembno v boju za uvrstitev v play-off. Tržacani so trenutno na 4. mestu z 51 točkami in jih imajo le tri več od Vis Pesara, ki bo danes igral doma proti Pontederi in bi lahko na lestvici dohitel mostvo trenerja Rosellija, če bi seveda danes izgubilo proti San Donaju.

Se pred nekaj koli in predvsem po zmagi nad Trevisom je kazalo, da ima Triestina zagotovljen nastop v play-offu, po zadnjih nastopih in predvsem po spodrslih proti Fermani pa so se stvari presneto zapletle.

Naj dodamo še, da bodo imele ženske na današnji tekmi v Trstu prost vstop.

DANASNJI SPORED (16.00): Cecina - Fano, Centese - Treviso, Forlì - Tolentino, Giorgione - Fermana, Imola - Livorno, Ponsacco - Baracca, Rimini - Ternana, Triestina - San Donà, Vis Pesaro - Pontedera.

KOŠARKA / POLFINALE ZA NASLOV

Stefanel sredi Bologne ugnal ekipo Bucklerja

Danes še drugi polfinale play offa - Povratni tekmi v torek

Buckler - Stefanel 75:82 (42:38)

BUCKLER: Coldebella 2, Komazec 30, Moretti 11, Woolridge 8, Binelli 13, Orsini, Morandotti 6, Carera 5, De Piccoli, Brunamonti

STEFANEL: Bodiroga 26, Gentile 3, Blackman 15, Fučka 16, Cantarello 2, Portaluppi 8, De Pol 9, Alberti 2, Baldi 1, Sambugaro

Sodnika: Cazzaro (Benetke) in Tullio (Fermo); PM: Buckler 16:27, Stefanel 23:30; PON: Cantarello (33), Binelli (39), Coldebella (40), Komazec (40); 3T: Buckler 3:7 (Komazec 2:4, Moretti 1:4), Stefanel 9:17 (Bodiroga 3:5, Blackman 3:6, Fučka 0:1, Portaluppi 2:3, De Pol 1:2); gledalcev 5.700

BOLOGNA - Milanskemu Stefanelu je uspel lep podvig, da je v prvi polfinalni tekmi kar sredi Bologne premagal državne prvake, ekipo Bucklerja. Stefanelova zmaga je nepričakovana, toda povsem zaslužena, saj je milansko mostvo vsekozi vodilo in je bilo glede skupinske igre nedvomno boljše od bolonjskega, pri katerem je bil najboljši posameznik Komazec, ki je dal 30 točk. Pri Stefanelu je bil najučinkovitejši Bodiroga.

Danes bo v Bologni drugo polfinalno srečanje med domačim Teamsystemom in Benettonom iz Trevisa. Favorizirani so kosarkarji iz Bologne, toda Benettona ne gre podcenjevati.

Drugi polfinalni tekmi bosta v torek.

Danes v Gorici: Brescialat - Polti

Goriski Brescialat se bo danes doma skušal odolžiti za poraz v play-offu, ki ga je doživel na prvi tekmi proti Poltiju iz Cantuja. Fumagalli in Davis se nista povsem nared za igro, vseeno pa bosta danes regularno na terenu.

Srečanje se bo začelo ob 18.30.

Koncesionar Ferrucci. Koncentracija vrednot.

FERRUCCI

Lancia Dedra 96 in Delta 96
avtomobil meseca z novimi
16 ventilnimi motorji

Lancia Y LE - LS - LX
na ogled kompletna 12 barvna
paleta avtomobilov.

Že 30 let je Ferrucci sinonim zadovoljnih avtomobilistov. To potrjuje ne samo prestižna znamka Lancia ampak tudi naši klienti. Leta 1994 je bil koncesionar Ferrucci absolutno med najboljšimi v Italiji glede naklonjenosti klientov kot servisnih uslug. Ta uspeh nas sili, da nadaljujemo na enak način kot do-

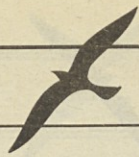
slej. Zato sporočamo, da je naša prodajna služba na razpolago tudi ob sobotah, da vam predstavi vse modele avtomobilov Lancia. Še več: če želite pridejo naši uslužbenci na vaš dom in lahko preizkusite na cesti avtomobil, katerega nameravate kupiti. Tako lahko najbolje ocenite vse lastnosti avtomobila.

FERRUCCI

Koncesionar Lancia
Ulica Flavia 55 - Trst tel. 040/381010

NOGOMET / ITALIJANSKA A LIGA

Še zelo odprt boj za pot v UEFA

Roma in Inter bi z zmago ogrozila Parma, Fiorentina in Lazio, upa pa tudi Sampdoria

Naslov je oddan, boj za obstanek je odločen, tako da je v današnjem zadnjem kolu najvišje italijanske nogometne lige vsa pozornost usmerjena v boj za uvrstitev v pokal UEFA, ki je še zelo odprt. Če bi se prvenstvo končalo pretekli teden, bi bila pot v Evropo odprta za Juventus, Parma, Lazio in Fiorentina, toda v igri so se vedno tudi Roma, Inter in Sampdoria, ker se bosta sprostili se dve mesti, če bo Juventus osvojil evropsko ligo, Fiorentina pa italijanski pokal. Ti dve mesti ta čas v teoriji pripadata Romi in Interju, ki pa se bosta danes pomerila med sabo na Olimpiku. Sampdoria se vedno lahko upa, da dohiti Milanecane, od katerih jih delijo tri točke (Roma 55, Inter 54, Sampdoria 51). Tekma na Olimpiku ne bo gola formalnost. Roma bi z zmago lahko prehitela Lazio in Fiorentina, ce tile mostvi ne bosta zmagali v Piacenzi oziroma Turinu, na več različnih kombinacij pa lahko se vedno racuna tudi Inter. Milančani se se posebej bojijo razpoložene Del Vecchia, ki so ga jeseni lani odstopili Romi v zameno za Branco, v včnem mestu pa igra zdaj nadvse prepričljivo. Pod vprašajem pa je nastop Balba, medtem ko Fonseca brzkone ne bo niti na klopi

za rezerve. Hodgson bo verjetno potrdil postavbo preteklega kola. V začetno enajsterico se bo vrnil Paganin, Festa pa zaradi pretegnjene stegenske mišice ne bo igral. V centru obrambe bo igral Fresi.

Današnji spored (v oklepaju izid prve tekme): Atalanta - Padova (2:3), Bari - Juventus (1:1), Cagliari - Parma (0:4), Milan - Cremonese (0:0), Napoli - Udinese (2:3), Piacenza - Fiorentina (1:2), Roma - Inter (0:2), Torino - Lazio (0:3), Vicenza - Sampdoria (2:2).

Vrstni red: Milan 70, Juventus 64, Parma 58, Lazio in Fiorentina 56, Roma 55, Inter 54, Sampdoria 51, Vicenza 48, Udinese 41, Napoli in Cagliari 38, Piacenza 37, Atalanta 36, Bari 31, Torino 29, Cremonese 27, Padova 24.

V B ligi »vroč« derbi v Emiliji

Boj za napredovanje v B ligi je stiri kola pred koncem se zelo odprt, osrednja današnja tekma pa bo v Ceseni, kjer bo igrala četrouvrščena Bologna.

Današnji spored: Ancona - Chievo, Cesena - Bologna, Cosenza - Venezia, Genoa - Avellino, Lucchese - Fidelis Andria, Palermo - Regina, Perugia - Salernitana, Pistoiese - Foggia, Reggina - Brescia, Verona - Pescara.

Vrstni red: Verona 58, Perugia 53, Reggina 51, Bologna 50, Lucchese 49, Salernitana 48, Cesena 46, Palermo 45, Cosenza 44, Venezia in Pescara 43, Genoa in Avellino 41, Andria 40, Chievo in Brescia 39, Ancona in Foggia 38, Reggina 35, Pistoiese 32.

MLADINSKI NOGOMET

Začetniki Primorja Telital brez prave konkurence

Domio - Primorje Telital 0:4 (0:0)

STRELCI: Merlak, Strajn, Pauletič, avtogol. PRIMORJE TELITAL: Furlan, Cauter, I. Krizmancić, V. Krizmancić, Milic, Strajn, Kante, Gregri, Merlak, Milko-
vič (Svara), Pauletič.

Tudi zadnja prvenstvena tekma je potrdila absolutno premoč Primorja Telital v tej starostni kategoriji. Čeprav uradne lestvice ni, vsi vedo, da je temu tako. Primorje je namreč v 21 tekmah doseglo kar osemnajst zmag, neod-

ločeno je igralo s San Luigi in po enkrat izgubilo samo s San Sergiom in Ponziano. Skupno so igralci Primorja dosegli 64 golov (Pauletič kar 36), prejeli pa so jih samo deset. To so zgovorne številke, ki pričajo o kvaliteti malčkov proseškega društva.

Zaostala tekma z Domiom je bila gola formalnost. Prvi polčas je bil eden slabših letos, a v drugem delu so igralci Primorja zaigrali dosti bolj zbrano in že po desetih minutah je bilo 3:0.

NOGOMET / C2 LIGA

Triestina v Pontederi z Gubellinijem

Navijaci Triestie so zaskrbljeni. Mostvo je s slabimi nastopi postavilo pod vprašaj uvrstitev v play off, za katero je se pred enim mesecem kazalo, da je praktično že dosežena. Odločilni bosta zadnji dve kolu. Danes bodo igralci trenerja Rosellija igrali v Pontederi (Toskana). Tamkajšnje mostvo si se ni povsem zagotovilo obstanka, bo torej predvidoma zelo motivirano.

Trener Tržacanov, k sreči, razpolaga z vsemi igralci, čeprav Zanutto, Polmonari in Ubaldi se niso v prvi formi. Presenetljivo hitro je okrevale tudi hitri Gubellini, ki bo igral v konici napada skupaj z Marsichem. Toda najbolj pod udarom bo tržaška obramba, saj ima Pontedera nekaj dobrih napadalcev.

Za Tržacane bi točka lahko ne bila dovolj, saj bo Fermana igrala doma s Ponsaccem. Vis Pesaro, ki je tudi tekemc Triestine, pa čaka vsekaor težji nastop v San Donaju.

Današnji spored: Baracca Lugo - Forlì, Fano - Rimini, Fermana - Ponsacco, Livorno - Giorgione, Pontedera - Triestina, San Donà - Vis Pesaro, Ternana - Cecina, Tolentino - Centese, Treviso - Imola.

Vrstni red: Treviso 67, Livorno 61, Ternana 53, Triestina 52, Fermana 50, Vis Pesaro 49, Rimini 46, Giorgione 45, Pontedera 41, San Donà in Forlì 40, Ponsacco 37, Baracca Lugo in Fano 36, Tolentino in Imola 35, Cecina 21, Centese 11.

ZSSDI / ZA ODBORNIKE V GORICI

Zanimiv prvi del seminarja Nadaljevanje bo v sredo

Z nekoliko spremembnim razporedom se je v torek v Gorici pridel seminar za odbornike sportnih društev, ki ga prireja goriski pokrajinski odbor Združenja slovenskih sportnih društev v Ialiji. V prostorih Glasbene sole »E. Komel« je po uvodnih besedah predsednika goriskega ZSSDI, Marka Lutmana spregovoril dr. Damijan Pavlin (SSO), ki je svoj poseg usmeril v manjšinski politični moment s posebnim poudarkom na odnose manjšina - krajevne javne uprave. Sledilo je predavanje prof. Emidija Susica, ki se je dotaknil socialnih problemov družbe, v kateri tudi šport in telesna kultura odigravata po-

membrno vlogo, zlasti se v sklopu neke narodnostne manjšine. Torkov večer je zaključil prof. Ivan Peterlin, deželni tajnik ZSSDI, ki je pazljivim udeležencem seminarja obrazložil ustroj in pomen naše krovnne sportne organizacije.

Seminar se bo nadaljeval še v sredo, 15. t.m. v prostorih Slovenskega dijaskega doma v Gorici, kjer bosta na sporedu dve predavanji. Najprej bo spregovoril dr. Boris Peric o manjšinski politiki in gospodarski stvarnosti na Goriskem, nakar se bo prof. Aldo Rupel dotaknil vseh pomembnejših zgodovinskih etap naše telesne kulture in sporta.

VIP

NOGOMET / ŠE NEKAJ VAŽNIH NASTOPOV ZA NAŠE EKIPE

Prosečani in Brežani lahko še upajo

V poprvenstvenih tekmovanjih pa sodelujejo tudi Juventina, Zarja, Kras in Dolina

Za nogometase Brega se danes začena dodatni del prvenstva v 3. amaterski ligi, v katerem se bo odločilo, katere tri ekipe (od sedmih sodelujočih) bodo se dodatno napredovale v 2. amatersko ligo. Gre za tekmovalne drugouvrščenih ekip iz 3. AL, Brežani pa bodo prvo srečanje igrali v gosteh. Danes ob 17. uri bo Breg gostoval v Sovodnjah na Videmskem, kjer ga čaka domači Savognese. Brežani so v finišu prvenstva pokazali dobro formo, zato v tem dodatnem delu niso brez možnosti za končni uspeh.

Precej pomembni dodatni srečanja pa čakata tudi proseško Primorje, ki je na žalost prav v zadnjem kolu zdrsnilo na tretje mesto v 1. amaterski ligi. Zdjaj se bo Primorje z Virtusom iz Rovereda (danes) in Lignanom pomerilo za sestavo prednostnega vrstnega reda, po kateri

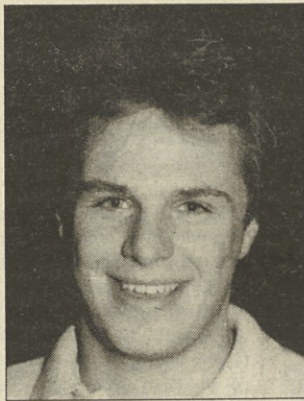
rem bodo črpali ekipe, ce se bo izpraznilo katero od mest v promocijski ligi. Možnosti za to so dokaj realne, zato je zelo pomembno, kako bodo Prosečani ze danes v Roveredu začeli dodatne boje. Ekipa je po besedah predsednika Daria Kanteta v dobri formi, vprašanje pa je, kaksne psiholoske posledice je pustil slab finiš v prvenstvu, ko si je Primorje zapravilo napredovanje.

Manj skrbi imajo Juventina, Zarja in Kras. Ti so svoj cilj že dosegli in napredovali v višjo ligo. Zdjaj se Juventina in Zarja potegujeta se za deželni superpokal. Standrezci danes ne igrajo, zato pa bodo zarjani v Bazovici gostili Porcio. Kras bo danes v okviru bojev za naslov deželnega prvaka 3. amaterske lige gostoval pri Torreju v Tapoglianu, v okviru poprvenstva 3. AL pa igra Dolina danes v Pordenonu proti Vellenoncelu.

Marko Škabar (Primorje)

NOGOMETNI INTERVJU / POGOVOR S TRENERJEM ZDRUŽENE EKIPE NARAŠČAJNIKOV ZARJE MILOŠEM TULOM

cimil mali »Processo del lunedì« o zamejskem nogometu.

»Letosnja sezona pomeni zaključek 3-letnega ciklusa dela s skupino naraščajnikov. V teh treh letih je bilo narejenega ogromno in vložen je bil velik trud, z vseh strani. Končni učinek oziroma rezultat seveda ne more biti edini pokazatelj doseženega napredka, saj je nesteto faktorjev, ki lahko določilno vplivajo na potek posameznih tekem. Mirne duše lahko trdim, da je bil naš napredek očiten in da je glede na naš rang kakovost v nekaterih elementih igre (predvsem taktičnih) kar presenetljiva. Na žalost tega nekateri ne cenijo dovolj, medtem ko bi fantje za ta napredek zaslužili kaj več v smislu končne uvrstitve. Obenem pa je jasno, da moramo v določenem trenutku govoriti o pomanjkljivostih in o realnem potencialu naše stvarnosti. Prav zato je letošnja uvrstitev (op. ur. 2. mesto) potrdilo, da je bilo opravljeno delo na visokem nivoju. Nenazadnje pa bi rad še omenil dejstvo, da smo za postopno vključevanje v posamezne članske ekipe usposobili kar čedno skupino igralcev. Cilj dela z mladimi je namreč prav priprava za igranje s člani.«

»Združevanje se mora začeti od spodaj«

»V triletnem obdobju je bilo opravljeno veliko delo - Do ločitve prihaja brez nespornostov«

Ko se vpletes v pogovor z Milošem Tulom, trenerjem združene ekipe naraščajnikov Zarje in predvsem odličnim poznavalcem naše nogometne stvarnosti, že veš, da se bo iz tega iz-

Nemalokdo je pričakoval pokrajinski naslov...

»Za končno zmago je potrebno se nekaj več. V določenih trenutkih smo napravili nekaj napak različne narave, priznati pa tudi moram, da je Opicina osvojila naslov predvsem zaradi kontinuitete, ki je nam nekje zmanjkala, zal prav v odločilnem delu prvenstva. Včasih nam je zmanjkalo nekaj tiste »sportne hudo-
dobije«. Osvojitev tretjega zaporednega disciplinskega pokala ponavadi ni značilnost mostva, ki meri na osvojitev prvenstva, toda po drugi strani je njegov pedagoški pomen bistven pri delu z mladimi. Zmagala je Opicina, ki je največjo pozornost posvetila obrambni igri, medtem ko smo mi, kot nasloj vse nase združene mladinske ekipe, delali predvsem na organizaciji igre v napadu. Nase združene ekipe igrajo za gol, zasledujejo točno določen koncept igre, na splošno pa smo tudi dali dalec največ golov. V tehničnem smislu je ta podatek bistvene važnosti glede na cilje, katere naj bi se zasledovalo na mladinskem področju, kjer je važno graditi, ne pa podirati. Ta podatek so mnogi prezrili, ostajam pa zvest ideji, da je v nogometu osnovni cilj doseganje golov. Tudi naš mostveni obrambni sistem je bil usmerjen in podrejen tej zahtevi: vsi igralci sodelujejo pri gradnji igre takoj po odvzemu žoge.«

Več igralcev bo prestopilo v kategorijo mladincev. Kako bo torej s projektom združevanja v naslednji sezoni?

»Vse je odvisno od tega, kako se bodo po razpletu v 1. amaterski ligi dogovorila naša društva. Na žalost se pri nas programiranje pojmuje v obratni smeri: nadaljevanje projekta je odvisno od razpleta »zgoraj«, medtem ko je stabilnost in učinkovitost katerekoli

programske strukture navadno odvisna od tistega, kar je »spodaj«. V tem se kaže, da je pri nas združevanje morda le umetno sredstvo za obstoj in ne metoda za doseganje raznovrstnih predpogojev in kasnejše ciljev. Večkrat se sprašujem, zakaj nekateri težijo k združevanju sil, oziroma kateri je osnovni vzrok, ki nas vodi k združevanju. Odgovorov je seveda več, zasledil pa sem dve izhodišči: iskanje določene kakovosti (podobno kot fenomen Jadran, ki pa je v nogometu neuresničljiv: Jadran je svojčas imel šest igralcev, od katerih je kasneje »najslabši« igral v B1 ligi) ali pa kratkomalo »racionalizacija« nasega nogometa. V tem primeru potrebujemo složnejši, predvsem pa strokovnejši pristop.«

Vztrajno se slišja o tvojem odhodu iz nase sredi-
ne...

»Čeprav to ni pravi trenutek, da se o tem pogovarjaja, moram priznati, da sem se že pred časom odločil, da bo to moja zadnja sezona v sklopu združenih ekip. Glavni vzrok je vtem, da si po 3-letnem ciklusu želim novih motivacij, prepičan pa sem, da gre za malodane fiziološki proces. Ni pa res, da je odhod povezan s trenji in nerazumevanji. Ostajajo mi prelepi spomini in predvsem prepričanje, da so mi naša društva, prijatelja - sodelavca Edi in Stefi ter ta skupina fantov omogočili delo na visokem nivoju, kar je navsezadnje bistveno za trenerja. Obzalujem le dejstvo, da pri »političnih« odločitvah ni bila prisotna strokovna komponenta, ki je edina neobhodno potrebna pri razvoju osnovni smernic vsakega učnega procesa. To pa enostavno zato, ker je edina, ki je za sportno programiranje usposobljena.«

Dimitrij Krizman

Na turnirju v Fogliano naraščajniki Zarje Adriampex premagali vrstnike iz Sovodenj

Zarja Adriampex - Sovodnje 4:1 (1:1)

Strelci: za Zarjo Adriampex: Ostrouska 2, Sustersic, Ota; za Sovodnje: Florenin.

ZARJA ADRIAIMPEx: Babuder (D. Gregori), Skrl, Bukavec, Jan Gregori, Krizmancić, Miliani, Lorenzi, Karis, Semec, Ostrouska (Ota), Sustersic.

SOVODNJE: Demetrij Devetak, Pe-teani, Moro, Fajt, Zanier, Davorin Devetak, Manuel Devetak (Pavsic), Gorjan (Jarc), Ferletic (Piras), Florenin, Fabjan (Bagon)

Na turnirju v organizaciji nogometnega kluba Real Isonzo je v slovenskem derbiju združena ekipa Zarja Adriampex gladko premagala vrstnike iz Sovodenj s 4:1. Prvi polčas se je zaključil pri izenačenem rezultatu 1:1, pri cemer pa je treba povedati, da so Sovodenjci kar dvakrat zadeli vratnico. V drugem delu pa je bila Zarja boljša in je zasluženo zmagala. Vsekakor lahko trdimo, da je bila to za oko kar lepa nogometna predstava, saj ni manjkalo zanimivih akcij na eni ali pa na drugi strani. Zarjani so si z zmago že zagotovili nastop v polfinalu, za Sovodenjce pa je bil to prvi spodrsrlaj, in upati je, da bodo v naslednjih dveh tekmah proti Aris San Polo in Sant'Andrea pokazali svojo moč in premagali oba nasprotnika. (d.gr.)

NAMIZNI TENIS / POLFINALE ZA DRŽAVNI NASLOV

Krasovke pol koraka do uvrstitve v finale

Zmaga v Coccagliu 6:4 - Povratna tekma bo v sredo

Coccaglio - Kras Adria Caravan 4:6

Merenda - Bersan 2:0 (21:16, 21:19); Dini - K. Milic 2:0 (23:21, 21:18); Chen - Wang 0:2 (14:21, 15:21); Zampini - V. Milic 0:2 (10:21, 19:21); Merenda - Wang 0:2 (12:21, 6:21); Dini - V. Milic 2:1 (16:21, 21:17, 21:16); Zampini - K. Milic 0:2 (19:21, 12:21); Chen - Bersan 2:0 (21:11, 21:14); Merenda/Zampini - Wang/Bersan 0:2 (18:21, 20:22); Dini/Chen - K. Milic/V. Milic 1:2 (21:12, 12:21, 16:21)

Prva polfinalna tekma za državni naslov med Coccagliom in Krasom je bila od začetka do konca napeta. Po ogorčenem boju dvojic je z zidom 4:6 slavila ženska vrsta Krasa. Začetek ni bil obetaven za varovanke Sonje Milic. Za Ano Bersan je bila nekdanja državna reprezentanka Michela Merenda neugodna nasprotnica, tudi zato ker je levicarka. Katjo Milic je spremljala smola proti Veroncanki Annalisi Dinijevi. V prvem setu si je nasprotnica nabrala veliko prednost (18:12), krasovka jo je dohitela na 20. točki, potem pa izgubila na 21:23. V srečanjih med Giorgio Zampini in Vanjo Milic ter med kitajskima rojakinjama Chen in Wangovo je Kras izenacil rezultat. Za Vanjo je bil zelo trd drugi set, saj je domačinka ves čas vodila, za Wang pa je bila tekma naporna zaradi obrambne igre mlade nasprotnice. V tretjem krogu sta stali ponovno v ringu Vanja proti Dinijevi in Wangova proti Merendi. Wangova ni imela večjih težav z nasprotnico, ker jo dobro pozna. Vanja je morala vložiti veliko napora v igro. Nasprotniki so se ze veselili težko osvojene točke, ki je terjala tri sete. Pri 3:3 je pripravila presenečenje Katja Milic proti Zampinijevi. Za Ano je bila Kitajkina obramba

prehuda. O končnem rezultatu so potem odločale dvojice. Trenerka Sonja Milic jih je dobro sestavila. Prva jakostna ekipa Wang/Bersan je v velikem dvoboju strla močan odpor para Merenda/Zampini, sestrnici Katja in Vanja Milic pa sta po hudem boju premagali par Dini/Chen. Prav njunemu prizadevanju v tretjem se imamo zahvaliti, da je zmagal Kras.

Tekma je trajala dve uri in pol, v kateri smo videli zelo kakovosten namizni tenis. Če bo takšen tudi v povratni tekmi v sredo, 15. maja ob 19. uri, bo to prilžnost, ki bi jo bilo škoda zamuditi. Krasove igralke so zrasle, postajajo zrela ekipa, Coccaglio pa brani četrti zaporedni državni naslov. (J.J.)

Vanja Milic

KOŠARKA / V C2 IN D LIGI VSE ŠTIRI NAŠE EKIPE TOKRAT USPEŠNE

Bor Radenska z zmago ohranil upanje v obstanek

Odločalo bo zadnje kolo - V D ligi Cicibona Helvetius spet zmagala - Uspešna tudi Kontovel in Dom Agorest

C2 LIGA
Staranzano - Bor Radenska 80:81 (34:40)

BOR RADENSKA: Spadoni 4, Susani 15, Percic 10, Barini 9, Carbonara 5, Simonc 15, Rasman 2, Petrosso n. v., Grbec 21.

PM 26:34; PON: Rasman; 3T: Susani 2, Carbonara 1.

Tanja Romano danes v prostem programu

Na deželnem kotalkarskem prvenstvu v Pordenonu je Poletova kotalkarica Tanja Romano v obveznem programu med kadetinjami zasedla 5. mesto, v kratkem pa je bila zanesljivo najboljša. Danes bo na sporedu še dolgi prosti program, ki bo odločal o naslovu deželne prvaka.

DOMAČI ŠPORT

Danes

Nedelja, 12. maja 1996

SKI ROLKE

GRAND PRIX ALPE ADRIA

9.30 v Samatorci (na cesti Prosek - Komen): mednarodna krožna tekma na progi Samatorca - Salez - Bajta

NOCOMET

DEZELNI SUPERPOKAL

16.30 v Bazovici: Zarja - Porcia

DODATNE TEKME V 1. AL

16.30 v Roveredu: Virtus - Primorje

DEZELNO PRVENSTVO 3.AL

16.30 v Tapoglianu: Torre - Kras

DODATNE TEKME ZA NAPREDOVANJE V 2. AL

17.00 v Sovodnjah (UD): Savognese - Breg

POPRTVENSTVO V 3. AL

17.00 v Pordenonu: Vallenoncello - Dolina

ZACETNIKI

10.30 v Trzicu: Monfalcone - Mladost

CICIBANI

15.00 v Gorici: Azzurra A - Juventina

TENIS

MOSKA C LIGA

9.00 v Pordenonu: Pordenone - Gaja

DEZELNI POKAL

MOSKI

9.00 na Padričah: Gaja - Poggi Paese

ZENSKES

15.00 na Padričah, igrišče pri golfu: Generali - Gaja

ROKOMET

MOSKA CLIGA

11.00 v trzaski sportni palaci: Team - Kras Trimac

Usoda kosarkarjev Bora Radenske se bo odločila v zadnjem kolu, ko bodo borovci gostovali pri Arteju, Udinese, ki je včeraj izgubil v Gradiscu za 32 točk pa bo doma gostil Spilimbergo. Bor mora zadnjo tekmo dobiti, Udinese pa izgubiti.

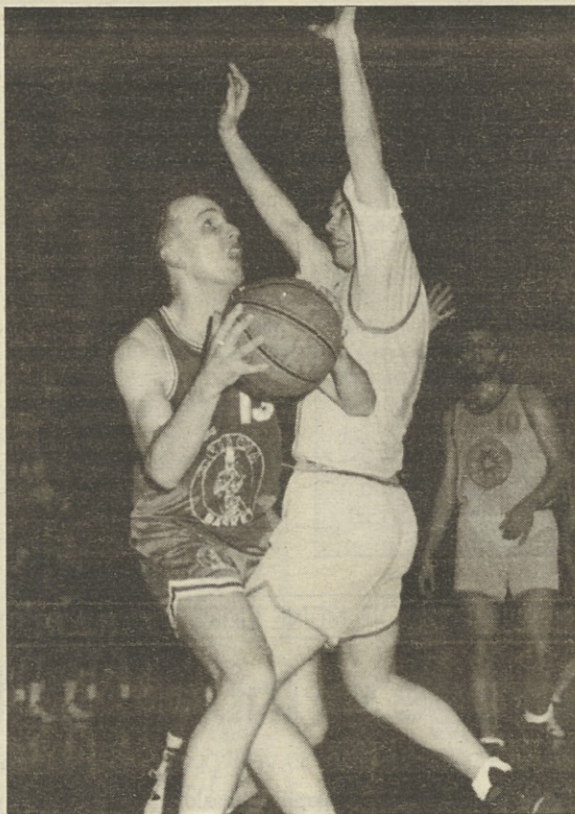
Sinočnje srečanje v Staranzanu se je za borovce - ves prvi del so vodili, drugi pa je bil zelo izenačen - po izredno razburljivem finišu srečno izteklo, kar je glede na vso smolo, ki so jo Sveitoivancani imeli v letošnjem prvenstvu, skoraj neobičajno.

Toda v izredno razburljivih zadnjih sekundah srečanja se je zmagovalec odločil s prostimi meti. 14 sekund pred koncem je imel Michel Grbec pri vodstvu Staranzana 79:78 dva prosta meta, ki pa ju je zgrešil. Odbito zogo so dobili domačini, po prekršku pa je najboljši domači igralec Belina (30 točk) zadel samo enega. Borovcem je za napad ostalo samo 5 sekund in Grbec je poskusil za 3 točke, domačini pa so napravili prekršek. Sekundo pred koncem je zadel vse tri mete in odločil srečanje.

D LIGA
Cicibona Helvetius - Senators 115:76 (53:33)

CICIBONA HELVETIUS: Persi 6 (-, 3:4, -), Filipic 6 (4:6, 1:3, 0:1), Jogan 12 (0:2, 6:10, -), Pieri 22 (4:4, 9:13, 0:1), Battilana 6 (0:1, 3:4, 0:2), Iztok Bajc 13 (3:5, 5:8, -), Possega 6 (0:1, 3:5, -), Tomsic 30 (1:2, 10:13, 3:5), Krizmancic 14 (-, 7:8, -); trener: L. Furlan; met za 2 točki 47:68, za 3 točke 3:9, skupno 50:77; PM 12:21; SON 27; PON Krizmancic (35'); 3 točke: Tomsic 3.

Po dveh zaporednih porazih je Cicibona dobro reagirala in tudi izbojevala sicer pričakovan visok uspeh proti nepopolnemu in skromnemu nasprotniku. V uvodnem delu sta bila glavna protagonista Tomsic in Krizmancic, v nadaljevanju pa sta se izkazala Iztok Bajc in Pieri. Razlika v rezultatu

V. Tomsic je bil s 30 točkami najboljši strelec Cicibone

je neprestano naraščala in vprasanje zmagovalca je bilo rešeno že po 10 minutah. S to zmago je Cicibona Helvetius ohranila 1. mesto skupaj s Cusom, dokončno pa je iz boja za prvi dve mesti izpadla Goriziana, ki je izgubila v Gradežu. O napredovanju bodo torej odločili izidi zadnjih dveh prvenstvenih kol. (VJ)

Acli Fanin - Kontovel 69:77 (40:33)

KONTOVEL: Pertot 13, Kralj 12, Gulic 14, Turk, Starec 2, Civardi 21, Vodopivec 8, Emili, Godnic 7; SON 21, PON nihče, 3 točke nihče.

Srečanje ni bilo posebno privlačno, bila je pač tipična tekma s konca sezone, v kateri ekipi nimata več ambicij. Kontovelci so sicer v začetku povedli, vendar so jih nasprotniki dohiteli in prehiteli. V drugem delu so gostje bolje branili, odločili so se za consko obrambo, proti kateri Acli (pri katerem je bil zelo soliden Ster-

Jadran TKB - Rinaldi 91:73 (45:35)

JADRAN: Arena 8 (-, -, -, -, -), Klabjan 2 (2:4, -, -, -), Pregarc 23 (-, 4:5, 5:6), Budin 19 (2:4, 7:9, 1:1), Vitez 13 (1:1, 3:4, 2:5), Samec 6 (0:2, 3:6, -), Oberdan 2 (2:2, 0:1, -), Rauber 7 (2:2, 1:3, 1:3), Calavita 6 (4:4, 1:3, -), Hmeljak 5 (5:8, 0:1, -), trener Vremec.

Met za dva 23:41, met za tri 9:16, skupno 32:57, pm 18:27. 3T: Pregarc 5, Vitez 2, Budin 1, Rauber 1. SON: 21.

RINALDI PADOVA: Gasparotto 14 (2:3), Marini 5, Pagnozzi 5 (3:4), Babetto 4 (2:4), Calabrese 16 (1:4), Bartoloni 6, Polesel 17 (4:4), Dreas 2, Vanuzzo 4, Tognazzo, trener Volpato.

3T: Calabrese 3, Polesel 3, Bartolini 2, Gasparotto 2, Marini 1.

Sodnika: Pez in Riggio (oba Genova).

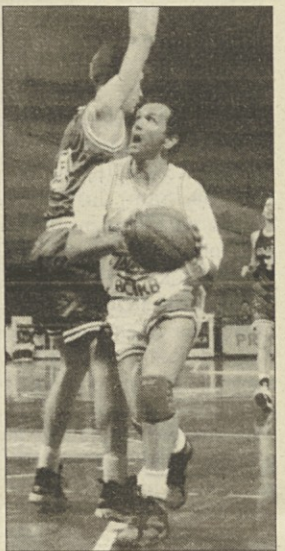
Jadranovci so sklenili

koncnico B lige z zanesljivo zmago proti Rinaldiju iz Padove, ki so ga tako dohiteli na drugem mestu lestvice in celo prehiteli, saj imajo v skupnem obračunu boljšo razliko v kosih (v Padovi so naši kosarkarji izgubili s 7 točkami razlike).

Sicer pa je prišlo prav v zadnjem kolu do nepricakovane razpleta. Biella je namreč izgubila doma proti cedajeskemu Gestecu in se mora zahvaliti jadranovcem, da je sinoci lahko, kljub porazu, slavila napredovanje v visjo ligo.

Naši kosarkarji so povsem castno sklenili prvenstvene nastope in ob koncu srečanja zeli zaslužen aplavz svojih navijancev, ki so se tudi tokrat zbrali v kar lepem številu. Aplavz je bil zaslužen tako zaradi zelo uspelega nastopa v tem prvenstvu kot zaradi lepe in atraktivne igre, ki so jo sinoci jadranovci prikazali

proti Rinaldiju. Bila je to gotovo ena boljših srečanj naših predstavnikov v tem prvenstvu. Ze po uvodnih minutah so si priigrali prednost 10 točk (v 3. min. 15:5) in to razliko obdržali do konca polcasa. V tem delu se je zlasti odlikoval David Pregarc, ki je bil izredno točen pri metu za tri točke (kar 4:5 v tem polcasu!). Tudi v nadaljevanju je nasa ekipa ohranila zanesljivo prednost, ceprav gostje niso nikoli vrgli puske v koruzo, saj je bila njihova klop stalno v telefonskem stiku z Biello, od

Boris Pregarc, 23 točk

koder so prihajale več kot spodbudne novice (Biella je 5 minut pred koncem izgubljala kar za 22 točk). Jadranovci pa so sinoci zaigrali zares dobro tako v obrambi kot v napadu (Budin je nekajkrat dvignil na noge gledalce z zabijanjem zoge v kos) in za goste ni bilo pomoči.

OSTALI IZID: Biella - Gesteco 69:85. KONCNI VRSTNI RED: Biella 16, Jadran TKB in Rinaldi Padova 14, Gesteco 10, Motomalguti 4, Cosmogas Forlì 2.

ŠPORTEL

Nekaj zanimivih prispevkov

Tudi ta ponedeljek bo ob 22.30 po TV Koper-Capodistria na sporedu že običajni Športel. Na tribinah nase zamejske športne oddaje bomo tokrat gostili predstavnike namiznotenisne sekcije SK Kras, ki je začela boje v končnici prvenstva za naslov državnega prvaka. Tudi v tej oddaji si boste lahko ogledali dva zanimiva prispevka. Prvega smo posneli na Stadionu 1. maj, kjer se je Cicibona pomerila s Senatorjem, naš sodelavec Eugen Bana pa se je na nogometnem igrišču Primorja srečal s prvo tajnico tega društva. Po telefonu 0038666-38433 pa bodo lahko gledalci tudi neposredno sodelovali v nagradnem kvizu »Skr-toc«.

Visoka zmaga rokometaske Krasa v B ligi

Rokometaske Krasa so včeraj premagale CUS iz Verone s 23:10 (10:5). O tekmi bomo podrobneje se poročali.

Panauto premočan za Borove dečke

Panauto - Bor B Autocarrozzeria Boris 118:24 (66:18)

BOR: Mirceta 2, Pison 4 (0:4), Cosmo, Premru 6 (0:4), Pitacco (0:2), Sadlowski, Druzina, Verri 2 (0:2), Krizmancic 2 (0:2), Sumerga (0:2), Dedagic 8 (0:5); trener Canciani

PM 0:21

Okrnjeni borovci so prvenstvo zaključili z visokim porazom proti močni ekipi Panauto. Nasi so se dobro upirali nasprotnikom le v prvem polcasu. V drugem delu pa je trener domačinov brez razloga pustil na igrišču najboljšo peterko, tako da so bili borovci povsem nemočni. Omembe vreden je podatek, da Cancianijevi varovanci tokrat niso izkoristili niti enega od 21 prostih metov, ki so jih imeli na voljo. Glede na požrtvovalnost in borbenost, ki so jo prikazali pa zaslužijo vsi posamezniki pohvalo. (Niko Stokelj)

MOŠKA C1 LIGA / PO ZMAGI PROTI VIVILU

Soča Sobema že v play offu!

Koimpex nadigral ekipo Nova Gens

Soča Sobema - Vivil 3:0 (15:0, 15:13, 15:8)

SOCA SOBEMA: Pe-tejan 14+15, Klede 5+10, Lutman 4+3, Battisti 4+3, Feri 5+13, Tomsic 2+2, Mucic 0+0, Cotic 0+0, Braini 0+0, Makuc 0+0.

Igralci Soče Sobema so si po sinočnji gladki zmagi proti Vivilu se pred koncem rednega dela prvenstva že zagotovili pravico do igranja dodatnih kvalifikacij za napredovanje v B2 ligo. Od njihovih najnevarnejših neposrednih tekmecev je Ponte nelle Alpi namreč s 3:0 izgubil na gostovanju v Paeseju proti Laguni Light, Fossò in Pallavolo Trieste pa sta se srečala med sabo (eden je moral torej izgubiti), tako da imajo sočani koło pred koncem stiri točke naskoka nad sestouvrščenima.

Sočani so se zavedali pomena tekme z Vivilom. Ker bodo v zadnjem kolu gostovali pri premočnem Moglianu, je bila zanje zmaga sinoči imperativ. Zato so že od vsega začetka zaigrali zbrano, agresivno in izredno učinkovito ter popolnoma »povozili« zbe-gane goste, ki si niso pričakovali tako veehementnega začetka gostiteljev. Premoč Soče Sobema je bila več kot očitna tudi v preostalih dveh setih, čeprav je Vivil le reagiral in se trudil (zlasti v obrambi), da bi ne zapustil igrišča s sklonjeno glavo. To mu je delno uspelo samo v drugem setu, ko je ujel Sočo pri trinajsti točki, potem ko so nasi igralci že vodili z 11:2. Po dveh menjavah servisa pa so

Tomsic in ostali le dosegli se preostali dve točki, v tretjem setu pa z začetnim 13:4 takoj zadusili vse upe gostov v bolj uspešen konec.

Nastop v play offu pomeni za našega novinca vsekakor zelo velik uspeh, če vemo, da je moštvo začelo sezono z edinim ciljem, da se reši in je prvo zmago doseglo se se v petem kolu, v naslednji dvajsetih pa je bilo kar dvanajstkrat uspešno.

Koimpex - Nova Gens 3:0 (15:3, 15:12, 15:9)

KOIMPEX: Riolino 7+7, Božić 8+7, Stabile 6+14, A. Kralj 3+7, D. Kralj 4+13, Cač 1+0, Zuccon 2+1, Sgubin, Strajn 0+0, Volčić 0+0, Rovere.

Slogini odbojkarji so z

najmanjšim trudom tudi proti ze nemotiviranu Nova Gens dosegli maksimalen rezultata. Najboljše so igrali v prvem setu, v katerem so z blokom (dosegli so pet točk) ustavile vse pobude nasprotnikov. V drugem setu so nekoliko popustili (dosegli so pet točk), vendar ne toliko, da bi jih lahko nasprotnik presenetil, v tretjem setu pa je bilo spet vse lažje.

Koimpex torej potrjuje dobro formo in željo, da bi na lestvici dosegel cimvisjo uvrstitev. Realno lahko racuna na tretje mesto z enakim številom točk kot Laguna Light, ki ima boljše sete, a v teorijo se slogasi se vedno potegujejo tudi za končno drugo mesto.

ŽENSKA C1 LIGA / ZADNJE KOLO BO ZELO VROČE

O napredovanju Koimpexa bo odločal derbi z Borom

Slogašice so na Opčinah gladko klonile pred objektivno boljšim Battaglinom - Borovke navdušile v Codognej

Trener Sain po tekmi tolaži Srichio, skupaj z Ukmarjevo, najbolj učinkovito Slogino napadalico (Foto Balbi/KROMA)

Derbi zadnjega kola med Borom Mercantile in Koimpexom bo odločal o tem, ali bodo odbojkarice Koimpexa napredovale neposredno v B2 ligo, ali pa si bodo morale napredovanje izboriti preko dodatnih srečanj. Za gotovo napredovanje bo moral Koimpex premagati borovke s katerimkolim rezultatom. Kljub četrtemu zaporednemu porazu imajo namreč slogašice na lestvici se vedno dve točki več od Cavazzaleja, ki je včeraj s 3:1 izgubil v Cordenonsu.

Koimpex - Battaglini 0:3 (3:15, 10:15, 8:15)

KOIMPEX: Ciocchi 1+0, Gregori 1+1, Fabrizi 2+2, Mamillo 0+5, Molassi 0+0, Blazina, Srichia 6+9, Furlan, Sosci, Vidali 0+0, Ukmar 0+5.

Servis (točke/napake): Koimpex 4/11, Battaglini 3/13.

Veronski Battaglini je na Opčinah pokazal, da je povsem zaslužen zmagovalac letošnjega prvenstva. V zadnjih mesecih je moštvo poljskega trenerja Ryszarda Boseka izredno napredovalo in ni v povratnem delu izgubilo niti ene tekme. Slogašice je prekasal tako s fizičnega kot s tehničnega vidika, boljši je bil čisto v vseh elementih in je zapustil resnično močan vtis. Med tekmo si je privoščil nekaj pavz, a ni slogašicam ničesar podaril, saj je trener vso tekmo odigral z najboljšo postavo, čeprav je že pred nekaj koli matematično osvojil končno prvo mesto.

Slogašice bi bile morale večeraj popoldne odigrati življenjsko tekmo, da bi lahko upale v uspeh. Zal pa se je zataknilo že pri servisu, ki ni bil nikoli dovolj prodoren, nekaj je bilo tudi neforsiranih napak. Brez tega orožja so bile gostiteljice proti objektivno boljšemu nasprotniku brez moči. Zelo so se trudile, resile nekaj nemogočih zog v obrambi in izkoristile vsak (redke) trenutek zmede nasprotnic, a v napadu niso bile nikoli dovolj lucidne in verjetno niso podzavestno

nikoli res verjele, da lahko zmagajo. Battaglinu so pot do zmage nekoliko bolj grenile samo v drugem setu (prvi je bil naravnost katastrofalen), ki je bil do desete točke izenačen (edino Slogino vodstvo na tekmi je bilo pri rezultatu 7:6 po bloku Srichie), vendar so gostje iz Veneta v koncnici z nekaj nezadržnimi napadi suvereno osvojile set.

»Svojim igralkam nimam česa očitati, nekaj več bi lahko naredili mogoče samo v drugem setu. Lahko upas, da tvoje igralko igrajo super tekmo, a tega od njih ne moreš vnaprej zahtevati,« je zelo realistično ocenil potek tekme trener slogašic Branko Sain.

Codognè - Bor Mercantile 2:3 (9:15, 13:15, 15:13, 15:9, 13:15)

BOR MERCANTILE: Benevol 16+17, Maver 7+15, Gregori 7+3, Vodopivec 10+10, Gruden 1+0, Zadnik 5+5, Faimann 1+1, Cok 1+0, Flego 0+2.

Trajanje tekme: 2 uri 20 minut. Servis (točke/napake): Codognè 8/11, Bor 13/15.

»Bila je to izredno napeta in krasna tekma, zmaga v zelo vročem ambientu, proti agresivnemu nasprotniku in po zelo dobri igri pa pomeni za nas veliko zadoščenje,« je peto zmago borovk v zadnjih šestih kolih komentiral sportni vodja društva Igor Moze, končno pa je bil zadovoljen tudi trener Kalc. Posebno dobro so plave igralko v prvih treh setih in skoda, da niso zmagale že po tretjem. V četrtm setu so fizično nekoliko popustile, z menjavami pa je trener dal nekaterim igralkam možnost, da so v tie breaku spet zaigrale s polno paro in po razburjivi igri tudi zaslužen zmago. V tem setu je nekaj odločilnih servisov prispevala Antonella Faimann, a trener Kalc poudarja, da je bil za zmago resnično zaslužen ves kolektiv.

Ostala izida: Kennedy - Codognè 1:3, Cordenons - Cavazzale 3:1

MOŠKA B2 LIGA / GORIČANI ZADOVOLJILI NAVIJAČE

Imsa nadigrala goste

Imsa - Collecchio 3:0 (15:8, 15:10, 15:6)

IMSA: Feri 8+11, M. Cernic 8+11, Cola 5+12, Princi 0+2, Rigonat 1+1, Giancarlo Populini 0+0, Florenin 8+8, Paoletti nv, Korsic 1+4, Radetti 1+0, S. Cernic 0+0.

Imsa: 8 asov, 18 zgredenih servisov, 8 napak, 6 blokov; Collecchio: 2, 11, 9, 3. Trajanje setov: 31, 28 in 20 minut.

Imsa se je na najboljši način poslovala od domače publike. Zadnjo letošnjo tekmo v standreški telovadnici so Goricani odigrali proti zadnjeuvrščenemu Collecchiiu. Čerpav je Collecchio stopil na igrišče brez velikih možnosti za zmago, moramo vseeno poudariti, da niso valovci podcenjevali nasprotnika, ki ni nikoli popustil, pa

čeprav je bila razlika med ekipama, predvsem v napadu, kar velika. Od valovcev moramo tokrat posebej pohvaliti Colo. Čeprav nas je tržaski center že privadil na dobre nastope, je tokrat posebej blestel, saj je bil v napadu neustavljiv, v obrambi pa prava mreža, v katero se je ujel marsikateri nasprotnikov napad.

Že od vsega začetka so imsovci pokazali, da so za kategorijo boljši od nasprotnika. Set so namreč zaceli v vodstvu in nasprotniku niso več dovolili, da bi se jim približal. Ko so domačini že vodili 11:5 je Collecchio reagiral in nadoknadil do 10:8. To pa je tudi bilo vse, kar je Valov nasprotnik zmozel narediti, saj je nato domaća sesterka spet prevladala na igrišču in

zaključila set v svojo korist.

V drugem nizu so si Goricani kar sami otežili pot do zmage. Nasprotniku so namreč na začetku setu kar podarili pet točk, ko pa je Zamò priklical k večji zbranosti svoje igralko, je tekma spet začela potekati po istih tirnicah kot v prvem setu. »Plavo-rdeči« so namreč brez navorze nadoknadili zaostanek in nato povedli z 11:6. Tako, da je tudi zmaga v tem setu postala gola formalnost.

Tretji set se je spremenil in pravo zmagovalce valovcev. Zamò je celo izbral to priložnost, da bi dal možnost igrati tudi nekaterim rezervam. Tudi z njimi je bil Val se vedno premočen za Collecchio. (A&D) **Ostala izida:** Carpi - Sedico 0:3, Bussolengo - Marconi 3:1.

»UNDER 14«

Zmaga slogašic Poraz Olympie

Danes 2. dan deželne finala

Mlade slogašice so s prvim korakom pričele svojo pot na deželni finalu za narasčajnice (do 14. leta), ki se odvija v Maniagu. V tekmi prvega dne so z gladkim 3:0 premagale goriskega prvaka Farro. V Sloginem taboru so že pred tekmo ocenili, da je nasprotnik v njihovem dometu, niso pa si pričakovali tako gladke zmage, ki je se posebej pomembna, če vemo, da v tej starostni kategoriji vsak zmagani set velja eno točko.

Danes se bodo varovanke prof. Ivana Peterlina jutraj pomerile s Cervignanom, popoldne pa se z Roveredano.

Izida 1. dne: Sloga - Farra 3:0 (15:9, 15:9, 15:13), Roveredana - Cervignano 2:1.

Slabo pa se je v Sovodnjah začelo za narasčajnike goriskega prvaka Olympie Koroprint. Fantje so nepricakovano gladko

izgubili uvodno srečanje proti tržaski Nuova Pallavolo. Tržacani so pokazali lep napredek v primerjavi z medpokrajinsko fazo, v kateri sta se ekipi dvakrat že pomerili (vsaka je enkrat zmagala z 2:1), toda združena goriska ekipa je včeraj zaigrala nezbrano in nezrelo, skratka daleč pod svojimi sposobnostmi. Posebno velja to za drugi set, v katerem si je z nepotrebnimi napakami zapravila vodstvo s 14:10.

Olympia Koroprint - NPT Area Immobiliare 0:3 (12:15, 14:16, 7:15)

OLYMPIA: Messina 2+2, Hlede 0+0, Faganel 10+9, De Juri 0+0, Orel 1+3, Vizintin, Miklus 6+8, Pintar.

Današnji spored: 9.30 Olympia Koroprint - VBU, sledi NPT - Cordenons; 16.00 VBU - NPT, sledi Olympia Koroprint - Cordenons.

VPIS DO 17.5.

V Štandrežu že 5. turnir »Beach volley«

Dom Andreja Budala v Štandrežu bo tudi letos (od 20. maja dalje) prizorišče petega, zdaj že tradicionalnega in priljubljenega poletnega turnirja v odbojki na mivki. Dosedanjemu organizatorju, Kulturnemu društvu Otona Zupancic, se je v letošnji sezoni pridružil se Odbojarski klub Val, nekaj novosti pa zadeva tudi pravilnik tekmovanja.

Tako bodo letos organizirali tri turnirje. Eden bo namenjen moškim in ženskim trojkam (ločeno) do 16. leta starosti, na svoj račun bodo prisle

mešane ekipe s turnirjem 2+1 (dva moška in ena ženska), poskrbljeno pa bo tudi za kakovost na turnirju »Top 12«, na katerega je organizator povabil dvanajst moških dvojic.

Vpisovanje na mladinski in mešani turnir se poteka v telovadnici Kulturnega doma v Gorici (Ul. Brass 20, tel. 33288) in v Kulturnem domu A. Budal v Štandrežu (v večernih urah). Rok za vpisovanje zapade v petek 17. maja ob 20.30 v domu A. Budal, ko bodo tudi objavili spored tekem.

ŽENSKA C2 LIGA / OBOJI USPEŠNI

Sokol in Olympia K2 sport sta se poslovila z uspehom

Moški: Olympia CDR gladko zmagala v Gradežu

Olympia K2 Sport - Del Doge 3:0 (15:13, 15:8, 15:4)

OLYMPIA: V. Cernic 3+5, Brisco 4+16, Bulfoni 0+4, Princi 7+7, H. Corsi 5+4, Zotti 11+7, K. Corsi 0+0, Trapuzano 0+0, Braini, Nardini.

Servis (točke/napake): Olympia 4/13; napake: Olympia 9, Del Doge 14.

V tipični tekmi za konec sezone so igralko Olympie dosegle gladko zmago, čeprav predvsem v obrambi niso zaigrale najbolje. Tudi nasprotnice niso blestele, tako da je bilo srečanje samo na trenutke zanimivo. Za domače odbojkarice se je prvenstvo končalo že pred tem kolom, zato je nekoliko manj prepričljiv nastop tudi razumljiv.

Goricanke niso imele lepih spominov na prvo tekmo s tem nasprotnikom, saj so morale po petih setih (tie break 1:15) priznati premoč domaćink. Zato so se zelele predvsem oddolžiti za ta poraz, kar jim je na koncu tudi uspelo.

Tekma se ni začela preveč dobro, saj je Del Doge povedel z 11:8, toda po dokaj izenačeni koncnici so set le dobile olimpijke. Pri tem pa je treba tudi povedati, da so jim delo gostje precej olajšale, saj so samo v tem setu Goricankam s svojimi napakami podarile kar 7 točk. Tudi drugi set, čeprav rezultatsko prepričljiv v korist Olympie, je bil precej trd, toda na koncu je bila Olympia le boljša. Po vodstvu z 2:0 so se gostje povsem pre-

dale, tako da prave igre ni bilo več, domaća ekipa pa je brez težav vknjizila novi točki.

Sokol - Fiume Veneto 3:1 (10:15, 15:10, 15:5, 15:9)

SOCA SOBEMA: T. in L. Masten, Vidali, Visentin, Marucelli, Kosmina, Skerk, Semec.

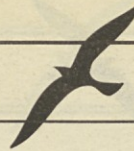
Sokolovke so se od svojih gledalcev poslovile s solidnim nastopom in lepo zmago proti ekipi, ki je imela prej šest točk več na lestvici. Sokol je v prvem setu igral slabše. Sprejem je pesal, gradnja igre je bila pomanjkljiva, servis pa premalo napadalen. Po vodstvu Sokola s 4:0 so vaje igre v svoje roke prejele Pordenončanke. Povsem drugače je bilo v preostalih treh setih, v katerih je pri Sokolu skoraj vse teklo kot po olju. V napadu se je razigrala Erika Skerk, Martina Vidali pa se je izkazala z dobrimi servisi.

MOŠKA C2 LIGA

Grado - Olympia CDR 0:3 (12:15, 6:15, 13:15)

OLYMPIA: S. Terpin 4+18, J. Terpin 4+5, Maraz 5+11, Sfiligoj 3+6, Dorni 4+2, Pintar 4+2, Bensa 1+0, Terpin 0+0, Komjanc 0+1.

Dobra nastop in gladka zmaga Olympie v Gradežu. Tokrat so se Goricani izkazali, se posebej pa velja pohvaliti mladega Nikolaja Pintar, ki je s svojimi podajami večkrat uknil nasprotnikov blok. Zelo dobro pa je igral tudi Simon Terpin, ki je svojim znanim igalskim lastnostim dodal tokrat se izredno taktično zrelost.

GLEDALIŠČA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom
SSG - Danes, 12. t. m., ob 16.00 (abonma red C): M. Costanzo »Izpraznjeno vrni«. Režija Jasa Jamnik. Nastopata Polona Vetrici in Adrian Rustja. TSFestival: odrezek F4.
SSG gostuje s predstavo G. Taborija »Mein Kampf« v torek, 14. t. m., ob 16. in ob 20. uri na Ptuj; v sredo, 15. t. m. in v četrtek, 16. t. m., ob 20. uri v Mestnem gledališču v Ljubljani.
V petek, 17. t. m., ob 20. uri gostuje v Kopru s komedijo M. Costanza »Izpraznjeno vrni«.
TSFestival: Jutri, 13. t. m., ob 21. uri: Piera Degli Esposti »Stabat mater« Antonia Tarrantina. Režija Cherif. TSFestival: odrezek F10.
Gledališče Verdi - Dvorana Tripcevich
Operna in baletna sezona 1995/96
Operna in baletna sezona - »Trst v plesu« - v sodelovanju s Trzasko trgovinsko zbornico: V torek, 21. t. m., ob 20. uri (red A) - G. Verdi »La Traviata«. Dirigent T. Severini. Režija U. Santicchi. Predstave bodo trajale do 2. junija

Gledališče Rossetti

Danes, 12. t. m., ob 16.00 (red prva nedelja): »Shakespeareana«, tekst in režija Giorgio Albertazzi. Igrata G. Albertazzi in B. Toccalfondi. Predstava v abonmaju: odrezek 10 rumen. V torek, 14. t. m., ob 20.30 (red premiera): P.P. Pasolini »I Turcs tal Friul«.
V teku je predprodaja vstopnic za predstavo P.P. Pasolinija »I Turcs tal Friul« (od 14. do 19.5.) in vse predstave festivala (gledališče tel. 54331, Pasaza Protti tel. 630063).
TS FESTIVAL
Gledališče dei fabbri
Danes, 12. t. m., ob 16.00 (red prost): Stalno gledališče F-JK: L. Archibugi »La notte della vigilia«. Režija G. Ferro. Predstava v abonmaju: odrezek 22 bel (po izbiri).
Avditorium Muzeja Revoltella
Danes, 12. t. m., ob 21. uri: Patrizia Zappa Mulas v G. Manfredijevi »Arsa«. Režija Silvano Piccardi. TSFestival: F9.
Gledališče Cristallo
Jutri, 13. t. m., ob 22. uri »La crepa« Massima Bavastra. TSFestival: predstava F11.

KOROŠKA

CELOVEC

Avla Zvezne gimnazije za Slovence: v soboto, 18. t. m., ob 19. uri solska akademija pod geslom »Cloveški liki - sola v sliki«.

BOROVLJE

Kletna dvorana Posojilnice-Bank: v torek, 14. t. m., ob 19.30 informacijski večer »Varčevalni pakte - kako in kaj?« - predava davčni svetovalec Hermann Klokhar.

TINJE

Dom prosvete Sodalitas: jutri, 13. t. m., ob 10. uri - Moje pesmi - bere prof. Franc David; v torek, 14. t. m., ob 19.30 predavanje Klause Zellhoferja »Desničarski teror v Avstriji«.

ŠENTJAKOB V ROŽU

Regionalni center - Katoliško žensko gibanje: v sredo, 15. t. m., ob 19.30 srečanje z domaćimi ustvarjalkami in odprtje razstave.

BRNCA

Kulturni dom - SPD Dobrac: v sredo, 15. t. m., ob 20. uri 90-letnica SPD Dobrac. Nastopajo oktet Suha, Vascani pojo, Polizeichor Villach, tamburasi SPD Sentjanž, mladinska skupina SPD Jepa-Basko jezero.

PLIBERK

Pri Brezniku: v sredo, 15. t. m., ob 19.00 - Srečanje Glasbene sole na Koroskem in GS Ravne.

RAZNE PRIREDITVE

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

»Kdo so drugi« - Gregorčičeva dvorana v Ul. sv. Franciska 20: v torek, 14. t. m., ob 18. uri predstavitev slovenskega prevoda knjige Alexandra Langerja »Odlomitev za sožitje«. Sodelujeta Rosella Pisciotta, Ace Mermolja, Andrej Furlan in Marino Vocci.

GLASBA

TRST

Glasbena matica - sola »M. Kogoj«
vabi na zaključne akademije po naslednjem razporedu: v petek, 17. t. m., ob 20.30 v Goethe Institutu (Ul. Coroneo 15); 20.5., 23.5., 27.5. in 29.5., ob 20.30 v Baziliki Sv. Silvestra (Trg Sv. Silvestra 1); v četrtek, 6.6., ob 20.30 v Evangeličansko-luteransko cerkev (Largo Pamfili).
Gledališče Miela
Glasbena mladina Italije-Koncertna sezona 1996
V četrtek, 16. t. m., ob 20.30 bosta nastopila Nicoletta Sanzin (harfa) in Nicola Bulfone (klarinet).
V četrtek, 30. t. m., ob 20.30 koncert pianista Rosaria Mastroseria.
Koncertna sezona se bo zaključila 13. junija s koncertom Kvarteta iz Veneta.
Rossetti
V torek, 21. t. m., ob 21. uri celovečerni koncert Enrica Ruggierija. Predprodaja vstopnic je v teku. Koncert je izven abonmaja. Izkaznice niso veljavne.
Avditorij Muzeja Revoltella

Nedeljski koncerti - Jutri, 12. t. m., ob 11. uri - nastop »L'ensemble strumentale«.
BOLJUNEC
Pivnica III. Generazione
V petek, 17. t. m., ob 21. uri bo nastopila skupina Midnight Express Blues band; v petek, 24. t. m., ob 21. uri pa skupina Back door Blues; 31. t. m. pa ansambel Xi'An.
RICMANJE
Danes, 12. in 19. t. m., ob 17.00 - 10. izvedba Promenadnih koncertov. Nastopajo Mladinski pihalni orkester Glasbene sole Viva - Zagorje, Pihalni orkester Videm - Krsko, Godba Ricmanje in Delavska godba - Trbovlje.
VIZOVlje
Danes, 12. t. m., ob 18. uri bo v sportnem centru »Pevsko srečanje zborov pobratenih občin«. Nastopili bodo MoPZ Dragotin Kette, DZ Ilirska Bistrica ter MoPZ in ZPZ Igo Gruden.

GORICA

Kulturni dom: danes, 12. t. m., ob 17.30 koncert simfonice orkestra G. Verdi iz Trsta.

ŠTANJEL

V razstaviscu Stolp na vratih je na ogled razstava »Kras 1 - pod drobnogledom« Davida Tercona.

KOROŠKA

CELOVEC

Galerija Freund: razstavlja Herbert Schügerl.
Galerija Carinthia (Stari trg 30): razstavlja Gottfried Fabian.
Galerija pri Joklnu (Badgasse 7): jutri, 13. t. m., ob 19.30 otvoritev razstave Paola Pascutija (slike) in Damjana Balbi (fotografije); glasbeni okvir Marko Feri (kitara).

BELJAK

Galerija Freihausgasse: razstavlja Bruno Giricoli.
Galerija Holzer: razstavlja Oswald Oberhuber.

ŠENTJANŽ V ROŽU

k-k center: na ogled je razstava slik Gustava Kerscheja »Zlato, srebro, modro, črno«.

ROŽEK

Galerija Sikoronja: do 12.5. razstavlja Hugo Walz.

TINJE

Galerija Tinje: razstavlja Peter Gsetner.

BISTRICA NA ZILJI

Galerija Druml: razstavlja Oskar Rotovnik - Oki.

GLEDALIŠČA

SNG DRAMA
Erjavčeva 1, Ljubljana
tel: 061/221-511

Sofokles, H. Muller: **FILOKTET**
Jutri, 13. maja, ob 19. uri, za abonma DIJASKI 8 VECERNI, in IZVEN. Dvojni projekt.
RAZPRODANO!
Sreda, 15. maja, ob 19. uri, za abonma DIJASKI 2 VECERNI. Dvojni projekt.

D. Jovanović: **ANTIGONA**
Četrtek, 16. maja, ob 19.30, za IZVEN in KONTO.
ZADNJIKRAT V SEZONI!

Mala drama

I. Horovitz: **INDIJC HOCE V BRONX**
Jutri, 13. maja, ob 20. uri, za IZVEN in KONTO.
ZADNJIKRAT V SEZONI!

P. Ridley: **DISNEY RAZPARAC**

Torek, 14. maja, ob 20. uri, za IZVEN in KONTO.

SNG OPERA IN BALET
Županičeva 1, Ljubljana
tel: 061/331-950

Pavel Sivic: **CORTESOVA VRNITEV**
Torek, 14. maja, ob 19.30, za abonma TOREK.
Petek, 17. maja, ob 16.30, za abonma PETEK in IZVEN.

MESTNO GLEDALIŠČE
LJUBLJANSKO, Čopova 14
tel: 061/210-852

Jutri, 13. maja, ob 20. uri:
E. Flisar: **IZTROHNJENO SRCE**,

CANKARJEV DOM

Gledališče

Nedelja, 19. maja, ob 20. uri (gledališki abonma CD), in ponedeljek, 20., ob 16. in 20. uri:
PICCOLO TEATRO DI MILANO, PIERRE MARIVAUX: OTOK SUZNJEV, komedija. Režija Giorgio Strehler. Predstava je v italijanskem jeziku, sočasni prevod v slovenscino.

Glasba

Sobota, 18. maja, ob 20. uri: **ZLATI ABONMA: KOMORNI ORKESTER AKADEMIJE ST. MARTIN IN THE**

Blagajna je odprta od 11. ure do 13.30 in od 16. do 20. ure, ob sobotah od 10. do 13. ure in uro pred začetkom prireditev. Telefon: 061/222-815, faks: 215-015.

GLASBA

DISKOTEKA DC-3

DAKOTA
BTC, dvorana E, Ljubljana

Jutri, 13. maja, ob 21. uri:
ACCORDION PROJECT 1996. Guy Klucsevsek (ZDA), Maria Kalaniemi (Finska), Bratko Bibic (Slovenija), Otto Lechner (Avstrija), Lars Hollmer (Svedska).
KUD
FRANCE PREŠEREN
Karunova 14, Ljubljana

Torek, 14. maja, ob 20. uri: **KEPONE**. Rock punk metal koncert.

Sobota, 18. maja, ob 20. uri: **KILLDOZER**. Zadnje srečanje s ameriško hard rock punk le-

gendo.

SLOVENSKA FILHARMONIJA
Kongresni trg 10, Ljubljana

Danes, 12. maja, ob 11. uri:
KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA AKADEMIJE ZA GLASBO. Solist: Klemen Golner, klavir. Dirigent Milivoj Surbek. Program: G. Holst, I. Stravinski, M. Schneider.

Torek, 14. maja, ob 19.30: **KOMORNI KONCERT** na katerem bo nastopil Jurij Hladnik, klarinet, ob klavirski spremljavi Vlaste Dolezal-Rus in Breda Sternberger, flavta, ob klavirski spremljavi Dijane Tanović. Program: Schumann, Weber, Reinicke, Marais, Martin.

za abonma MLADINSKI 1 in IZVEN.

A. Miller: **POGLED Z MOSTU**
Torek, 14. maja, ob 15.30, za abonma TOREK POPOLDANSKI in IZVEN.

Sreda, 15. in četrtek, 16. maja, ob 20. uri: G. Tabori: **MEIN KAMPF**. Gostovanje Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta.

Mala scena

Peter Shaffer: **EQUUS**
Torek, 14. maja, ob 20. uri, za IZVEN in KONTO.
Petek, 17. maja, ob 21. uri, za IZVEN in KONTO.

L. Wilson: **ŽAZGI!**
Sobota, 18. maja, ob 22.30, za IZVEN in KONTO.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE
LJUBLJANA
Krekov trg 2
tel.: 061/314-962

Veliki oder

Danes, 12. maja, ob 20. uri:
J. Lorenci: **ANTIGONA**. Predstava je v okviru 50. obletnice AGRFT.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE
Vilharjeva 11, Ljubljana
tel: 061/125-33-12

Vito Taufer: **SILENCE**
Petek, 17. maja, ob 19.30, za IZVEN.
Petek, 24. maja, ob 19.30, za IZVEN.

SNG MARIBOR
Slovenska 27
tel: 062/221-206

Opera in balet

G. Donizetti:
LUCIA DI LAMMERMOOR
Danes, 12. maja, ob 18. uri, za abonente in IZVEN.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE
MARIBOR, Rotovski trg 2
tel.: 062/26-748

Danes, 12. maja, ob 15. uri:
TEATRO MUF, MEXICO CITY:
LUTKOVNA CAROBNOŠT-POGOVOR BREZ BESED, za otroke od tretjega leta naprej.
ODPRITJE 7. MEDNARODNEGA LUTKOVNEGA FESTIVALA
POLETNI LUTKOVNI PRISTAN '96

Nedelja, 19. maja, ob 11. uri:
B. Gregoric-J. Sitar:
PORCELANASTA MUCA, za otroke od petega leta naprej.
PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE
Trg E. Kardelja 5, Nova Gorica
tel: 065/25-326

Jutri, 13. maja, ob 9.30 in 10.45: Z. Krilič: **JAJCE**
Gostovanje v Sezani.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
KRANJ
Glavni trg 6
tel.: 064/222-681, 222-701

Zijah A. Sokolović: **GLUMAC ... JE GLUMAC ... JE GLUMAC**
Sobota, 18. maja, ob 20. uri, za IZVEN in KONTO.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE
Šlandrov trg 5
tel: 063/25-332

Eugene Labiche:
FLORENTINSKI SLAMNIK
Jutri, 13. maja, ob 10.30, za abonma Srednja trgovska sola Celje.

GLEDALIŠČE PTUJ
Slovenski trg 13
tel.: 062/771-494

Torek, 14. maja, ob 20. uri:
SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
TRST: G. Tabori: **MEIN KAMPF**.

RAZSTAVE

GALERIJA ANONIMUS

Prečna 6, Ljubljana
Danes, 12. maja, ob 19. uri:
HEY, LET'S DANCE, AMIGO.
Otvoritev samostojne razstave Marka Jakseta.

GALERIJA KAPELICA

Kersnikova 4, Ljubljana
Rajko Bizjak: Fotografije
Razstava bo na ogled do 21. maja.

KUD

FRANCE PREŠEREN
Karunova 14, Ljubljana

Marjan Gregoric
Rock izre(a)zi
Razstava bo na ogled do 20. maja.
NARODNA GALERIJA
Puharjeva 9, Ljubljana
HRVASKA FOTOGRAFIJA
1848 - 1951

Razstava bo na ogled do 16. junija.
AVLA NOVE LJUBLJANSKE BANKE
Trg republike 2, Ljubljana
Janez Knez, A. D. Knez in Janez Miso Knez
Digitallure. Zapis. Motiv. Skupinska razstava iz cikla Očetje in sinovi, matere in hčere (do 17. maja).
MGLC GALERIJA TIVOLI
Pod tumom 3, Ljubljana
Getulio Alviani Slike
Razstava bo na ogled do 9. junija.

VICTORIA ODLOČNO PO OČETOVIH STOPINJAH

Plesna noč mlade švedske princese

Slovesno so jo sprejeli v red odličnikov

Osemnajstletna švedska prestolonaslednica princesa Victoria je, kot je videti, odločena, da stopi po očetovih stopinjah. Dolga leta pričakovanja in priprav so obrodila sadove.

Opasali so ji modro prepasnico - insignijo reda

Pred kratkim se je pridružila staršema, kralju Karlu Gustavu in kraljici Silviji, na plesu v Stockholmu, kjer so jo sprejeli v red odličnikov, ki ga je leta 1653 ustanovila kraljica Kristina. Ob tej priložnosti so

jo opasali z modro prepasnico - insignijo reda. Po formalnem delu prireditve se je princesa Victoria, kjub zavezujoči toaleti, vedro in polnokrvno zavrtela po plesnem podiju in preplesala vso noc.

S prevzemom prestola bo postala tudi poveljnica švedskih vojskih sil, zato se je odločila, da nekaj znanja na tem področju ne bo odveč. Njena prosnja, da bi tako kot njen oče služila v vseh treh vejah voj-

ske, in to najmanj dve leti, je naletela na gluha usesa staršev in predstavnikov vojske. Vendar že oblikujejo način solanja, ki bo mladi princesi omogočil vpogled v vojske spretnosti, ne da bi jo obremenjeval.

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

	SPORTNICA V FINALU	NEGIBNOST, NEDELAV- NOST	LEVICAR	KRAJ NA KOČEVSKEM	KRAJ PRI LJUBLJANI	NAJVIŠJA GORA SVETA	SLOV. GEOGRAF (MILAN)	NITAST IZRASTEK NA KOŽI SESALCEV	RADON	MESTO NA OTOKU KIUSU, JAPONSKA	ZIMBABV. POLITIK (JOSHUA)	AVTOR: MARKO DRESCEK	NASPROTNIK V DISKUSJI	GORSKI SVET (GORENJSKO)	SPODNJI DEL POSODE	ENOTA RADIJSKEGA ALI TV PROGRAMA	HRV. PEVEC ROBIC	ATENSKI DRŽAVNIK IN VOJSCAK	SLADEK SOK RASTLIN	CARLUS KLEIBER
LEPOTNA POSODOVKA (MONSTERA)												ORDONA- NCNI OFICIR								
PRVI SKLON												PIONIREK GOSTINSKI LOKAL								
KRAJSA NOVELA									ELEKTRICNI VODNIK LAVO ČERMEJ											OPERNA PEVKA PUSAR- JERIC
ANTICNO RACUNALO					OSEBA, KI RAKLAMIRA SODNI ZBOR										MESTO V SZ ITALJI OLIVER DRAGOJEVIC					
FIGURA, PODOBA				ORODJE ZA SEKANJE AEG. GENER. (JUAN D.)						SKANDIN. MOSKO IME				VOKAL IN SOGLASNIK VRSTA KUNCA			KITAJSKA UTEZNA MERA			
IVAN LENDL			HIŠNI CUVAJ ZENSKA, KI IMA OTROKA				GLAVNO MESTO GANE (IZ CRK ARAK)	ANG. FILMSKI IGRALEC NELSON	KOS BLAGA	MUSLIM. MOSKO IME (IZ CRK MIRA)	POZITIVNA ELEKTRODA						RAZDOBJE VEK RELIGIJA, VERSTVO			
KRAVA SIMENT- ALSKE PASME											RADIOTELE- VIZIJA OTOK CAROV. KIRKE				FRANC. TISKOVNA AGENCIJA	RIMSKA SEST BENETKE		MEDICIN. KIRURGSKA IGLA	POSODA ZA KOPANJE	
FRANC. PEŠNIK (TRISTAN)						VRSTA PERZUSKIH PREPROG ERIK TUL							CITAT							
ZDRAVLJENJE S KEMIČNIMI SREDSTVI													OPUSCANJE ZLOGA V BESEDI							
GLAVNO MESTO JORDANIJE (IZ CRK MANA)					NEKDANJA AMERISKA SMUČARKA MC KINEY								CERNE PETER			SIRSKI ČASTNIK (HAFEZ AL)				

RESITEV:
Vodovarno:
FILODENDRON,
ORDONANČ,
IMENOVATNIK,
PONDIREK,
NOVELETA,
TOKOVODNIK,
ABAK,
REKLAMANT,
AOSTA,
LIK,
SEKAC,
OVE,
OJ,
TAN,
IL,
RES,
ANDOA,
ERA,
SIMENTALKA,
RTV,
VI,
TZARA,
KIRMAN,
NAVEDEK,
KEMOTERAPIJA,
AFFEREZA,
AMAN,
TAMARA,
CP,
ASAD

RAI 3 slovenski program	
Za Trst: na kanalu 64 (Ferlugi) in 40 (Milje)	
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)	
20.25	Kotiček: Baltazar
20.30	TV DNEVNIK
20.45	Sportna tribuna
20.55	Alpe - Jadran

RAI 1	
6.00	Aktualno: Euronews
6.45	Dok.: Kvarkov svet - Divji zajec - Antilope iz Kalaharija (J. McCarthy, vodi Piero Angela)
7.30	Otroski variete Aspetta la banda! (vodita Alessandra Bellini, Marco Del Buono), vmes risanke Tom & Jerry Kids
8.00	Variete: L'albero azzurro - Plavo drevo
8.30	Variete: La banda dello Zecchino, vmes risanke Nabozna odd. Sedmi dan
9.45	Masa
9.55	Aktualno: Zelena crta (vodi Sandro Vannucci)
12.20	Dnevnik
13.30	Variete: Domenica in (vodijo Mara Venier, Andrea Roncato, G. Galeazzi, G. Casella), vmes (16.50) sportna odd. Cambio di campo
14.00	Dnevnik
18.00	Sport: 90. minuta
18.20	Variete: Domenica in
19.00	Vremenska napoved, dnevnik in sport
19.50	Variete: Per Atlanta sempre dritto - Oddaja o olimpijskih igrah '96 v Atalanti (vodita Fabio Fazio, S. Dandini)
20.35	Variete: Festa della mamma (vodita Milly Carlucci, Toto Cotugno, Cino Tororella)
22.50	Dnevnik
22.55	Aktualna odd.: TV 7
23.50	Aktualno: Hotel Babylon
0.20	Dnevnik in vreme
0.40	Lirika: Otello (G. Verdi, pojejo Mario del Monaco, Renato Capocchi, Rossana Carteri, '58)
3.25	Avtorski portret: Renzo Vespignani

RAI 2	
6.55	Variete: In famiglia - V družini, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik TG2
10.05	Risanke
10.30	Nedeljski Disney
10.40	Dokumenti
11.30	Nan.: Blossom
12.00	Variete: V družini
13.00	Dnevnik, oddaja o motorjih, 13.30 rubrika Telemcamere in vreme
14.05	Film: Riuscirà l'avvocato Franco Benenato a sconfiggere il suo acerrimo nemico il pretore Ciccio De Ingrassia? (kom.)
15.35	Sport: tenis
17.00	Nedeljski Disney
17.20	Film: Due piccoli grandi amici (pust., ZDA '68)
19.00	Nogomet A lige
19.35	Vreme in kratke vesti
19.50	Sport: Domenica sprint
20.30	Dnevnik TG2
20.50	Film: Lo chiamavano Bulldozer (kom., It. '78)
22.50	Aktualna odd.: Diversi - Različni
23.30	Dnevnik in vreme
23.50	Zidovska kultura
0.20	TGR Sredozemlje
0.50	Film: Americano rosso

RAI 3	
6.30	Variete: Fuori orario
9.00	Dober dan, glasba!
10.00	Sport: Turin Marathon
12.30	Aktualno: V Evropi
13.00	Variete: Hollywood party, 13.40 Pubblimania
14.00	Deželni dnevnik
14.25	Sport: tenis
15.35	Sport: Quelli che aspettano..., 15.55 Quelli che il calcio... (vodi F. Fazio), 18.00 Stadio sprint
18.20	Avtomobilizem F 3000
18.50	Vreme, dnevnik, dezelve vesti, sport
20.00	Aktualno: Gospodarstvo
20.15	Blob Cartoon
20.30	Film: Testimone per un doppio gioco (dram., i. Grant Show, M. Pitollo)
22.05	Dnevnik, dezelve vesti
22.20	Sportna nedelja (vodita J. Volpi, M. Leofredi)
23.55	Nočni dnevi
0.05	Ponedeljkov proces
1.35	Variete: Fuori orario
2.10	Nad.: Cristoforo Colombo ('68)
4.05	Film: La notte brava (dram., It. '59)

RETE 4	
6.00	Nan.: Wings, 6.20 Donna in carriera, 7.00 Jeffersoni, 7.30 Družina Bradford, 8.30 Avvocati a Los Angeles
9.45	Nedeljski koncert
11.00	Aktualna odd. o gospodarstvu: Re Mida, vmes (11.30) dnevnik
12.30	Nan.: Hisa v preriji
13.30	Dnevnik TG4
14.00	Rubrika o medicini
16.15	Nan.: Burk
17.15	Film: Glory (vojni, ZDA '89, i. M. Broderick)
19.25	Dnevnik in vreme
19.50	Variete: Game Boat
20.40	Film: Luna di miele (dram., Fr. '92, i. P. Coyote, E. Seigner)
23.30	Dnevnik
23.40	Film: Barton Fink - E' successo a Hollywood (dram., ZDA '91, r. J. Coen, i. J. Tuturro)
1.50	Nedeljski koncert

CANALE 5	
6.00	Na prvi strani
9.00	Nabozna oddaja Frontiere dello spirito
9.45	Aktualno: Anteprima
10.00	Nan.: Le nuove avventure di Guglielmo Tell
11.00	Aktualno: Paese che vai - Potovanje po italijanskih dezelah: Piemont (vodita Licia Colò, Corrado Tedeschi)
12.15	Glasba: Superclassifica Show (vodita G. Scotti, Martina Colombari)
13.00	Dnevnik
13.30	Variete: Buona domenica (vodijo Lorella Cuccarini, Claudio Lippi, Maurizio Ferrini, sodeluje Amadeus, 1. del)
18.10	Nanizanka: Casa Vianello (i. S. Mondaini)
18.40	Variete: Buona domenica
20.00	Dnevnik TG 5 in vreme
20.30	Glasba: Più bella cosa
20.35	Variete: Stranamore (vodi Alberto Castagna)
22.40	Aktualne odd.: Target, 23.10 Nonsolomoda, 23.40 Corto circuito - (gosta fotograf Oliviero Toscani in semiolog Paolo Fabbri), vmes (0.15) dnevnik
1.00	Aktualna odd. o kulturi: Le notti dell'angelo
1.30	Film

ITALIA 1	
6.30	Otroski variete, vmes nan. in risanke
9.55	Varieteja: Bim Bum Bam, Viva la vela, risanke
11.30	Nan.: T.J. Hooker
12.25	Odprti studio
12.45	Sport: Vodič nogometnega prvenstva, 13.15 Grand Prix
14.15	Nan.: Flipper - Zacetna pustolovščina
16.00	Film: La tigre è ancora viva: Sandokan alla riscossa (pust., It. '77, i. Kabir Bedi, P. Leroy)
18.30	Odprti studio, vreme
18.45	Aktualno: Fatti e misfatti
19.00	Nan.: Baywatch - temna plat, 20.00 Mr. Cooper, 20.30 X-Files - Telepatija (i. David Duchovny, G. Anderson, David Hutchinson, K. Kramer)
22.30	Sportna oddaja: Pressing (vodi R. Vianello)
0.00	Variete: Mai dire gol (Gialappa's Band)
0.15	Italija 1 sport
1.20	Film: Chicago Joe (dram., VB '90, i. K. Sutherland, E. Lloyd, Patsy Kensit)
3.30	Nan.: Baywatch
4.30	Film: Dealers (dram., VB '89, i. R. De Mornay, P. McGann, J. Castle)

TELE 4	
19.15	21.50 Dogodki in odmevi
14.55	Nad.: Fiori d'arancio
15.40	Nan.: Nice Friends
17.15	Aktualno: Parole & Musica (vodi V. Fiandra)
18.20	Sportna oddaja
20.30	Dok.: Moderna umetnost
21.00	Nan.: Napoleon in zenske, 22.50 Al lupo!

MONTECARLO	
13.00	20.00, 22.30, 1.00 dnevnik, 13.15, 19.45 Sport
9.30	Nedeljski sport
13.15	Risanke
14.00	Avtomobilizem
16.15	Nan.: Charlie's Angels
17.30	Aktualna odd. o modi
19.15	Odd. o motorjih: Crono
20.15	Montanellijeva nedelja
20.30	Sportna odd.: Golagoal
22.50	Variete: Tappeto volante
1.15	Nan.: Charlie's Angels
2.25	Aktualno: CNN News

Slovenija 1	
9.50	Jekleni jezdec, pon. 7. dela avstralske nadaljevanke
10.15	Peter in volk, lutkovna glasbena pravljica
11.30	Obzorja duha
12.00	Ljudje in zemlja
12.35	AFS France Marolt
13.00	Poročila
14.25	Papež Janez Pavel II., ameriški film
17.00	TV dnevnik 1
19.20	Loto
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
19.50	Zrcalo tedna
20.10	Nedeljskih 60
21.20	Pekovski mojstri, 3. del francoske nadaljevanke
22.15	Včeraj, danes, jutri
22.25	TV dnevnik 3, vreme
22.40	film: Mama bo dopolnila sto let, španski film
0.15	Poročila

Slovenija 2	
11.50	Nedeljska reportaza, pon.
12.25	Kolesarska dirka po Sloveniji, pon.
12.55	Finale turnirja Slovenian Open, prenos
15.00	EP v gimnastiki, prenos
17.00	Motociklizem za VN Španije, posn.
18.15	DP v jadranju, posn. iz Izole
18.45	Kajak - kanu, posn.
19.00	DP v nogometu: Biostart Publikum - Mura, posnetek
20.05	Izgubljene civilizacije, 10., zadnji del dok. serije
20.55	Večerni gost: dr. Alojz Ihan
21.55	Tiri skozi čas, 7. del
22.15	Majhne lazi, 1. del švedske drame

Koper	
16.00	Euronews
16.30	Sovražnik moje žene, italijanska komedija
18.00	Slovenski program
18.40	Kam vodijo naše stezice
19.00	Korenine slovenske lipe: Domaci obrti na slovenskem
19.30	TV dnevnik
19.30	Alica
20.25	Zrebanje loto
20.30	Istra in...
21.00	Globus
21.40	Nedeljski športni dnevnik
22.00	Vsedanes - TV dnevnik
22.15	Galebji otok, 1. del italijanske nadaljevanke
23.00	Domzale: Tenis - Slovenian Open

Hrvaška 1	
8.20	TV koledar
8.30	Poročila
8.35	Mocni Max, 2. del risane serije
9.00	So cisto znoreli?
9.30	Risanka
9.40	Arktika, 5. del dok. serije
10.10	Moje trapasto življenje, 19. del ameriške serije
14.50	Vedno v nedeljo
17.10	Poročila
17.20	Noro zaljubljena, ameriški film
18.50	Ribicija, 3. del ameriške risane nanizanke
19.15	Tv fortuna
19.30	Dnevnik
20.10	Bravo!
22.15	Dnevnik
22.35	Poročena in z otroki,
23.05	Hollywoodski otroci, 4. del dokumentarne serije
0.00	Poročila

RADIO	
Slovenija 1	
5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 23.00	Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Igra za otroke; 9.05 Perspektive v živo; 9.30 Sledi časa; 10.05 Vsaka vas ima svoj glas; 11.05 Poslušalci čestitajo; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Obvestila in osmrtnice; 13.25 Za naše kmetovalce; 14.15 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Gost; 16.20 Pod lipo domačo; 17.20 Minute za...; 18.05 Reportaža; 18.35 Pevski zbori; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nokturmo.
Slovenija 2	
5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30	Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.50 Kulturne prireditve; 9.35 Popevka; 10.405 Gost; 11.35 Obvestila; 11.45 Gori. Doli. Naokoli; 13.00 Športno popoldne z aktualnimi informacijami, nogomet, zimzelene melodije; 14.00 Predolimpijska odd.; 15.00 Morda niste vedeli; 15.30 Dogodki in odmevi, vreme, promet, šport; 16.05 Popevki tedna; 19.30 Top albumov; 21.00 Drugi val; 22.00 Zrcalo dneva, vreme.
Slovenija 3	
8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00	Poročila; 8.05 Na poljani jutro; 8.30 Preludij; 9.00

Evangelikičansko bogoslužje; 10.05 Orkestri in solisti; 10.40 Izbrana proza; 13.05 Zbori; 14.05 Igra; 14.35 Operno popoldne; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.30 Cerkevna glasba; 20.00 Sedmi dan; 20.15 Iz opernih in komornih opusov; 22.05 Sodobni literarni portret; 22.30 Vokalno-instrumentalna glasba; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 98,1 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 8.00 Otvoritev, napoved, vreme; 8.15 OKC obveščajo; 9.00 Poti do zdravja; 9.15 Kmetijski nsveti; 9.30 Po domače; 10.10, 11.00 Primorski kraji in ljudje; 10.40 Power play; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Humorna odd.: Du, jes?!; 14.30 Športno popoldne; 15.00 Power play; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.00 Dnevnik; 20.00 Primorska poje; 22.00 Zrcalo dneva; 22.15 Večer večnozelenih.

Radio Koper

(italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Igralka bere; 9.00 Kulturna poročila; 9.30 Knjižne novice; 10.00 Film tedna, gledališče; 10.35 Souvenir

d' Italy; 11.00 Ob 11-ih; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Veliki interpreti; 13.40 Bella Bellissima; 14.30 V nedeljo; 17.45 Lestvica LP; 18.45 London Calling (1x mesečno Alpe Adria Magazine); 19.30 Šport; 20.00 RMI.

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojani; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder: Čebulčkove dogodivščine (r. A. Rustja, 1. del); 10.30 Vesele po domače; 11.00 Smeh ni greh; 11.10 Orkestri; 11.30 Nabozna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Primorski obzornik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mala scena: Lepa Vida (I. Cankar, r. M. Kragelj); 15.10 Krajevne stvarnosti - Z naših prireditev; 16.40 Prikljubljene melodije; 17.00 Šport in glasba; 18.30 Krajevne stvarnosti; 18.50 Potpuri; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna poročila; 11.30, 15.10, 17.10 Poročila; 10.30 Jutranji val.

Radio Koroška

6.00-7.00 Dobro jutro, Koroška! - Guten Morgen, Kärnten - Duhovna misel (žpk. Florian Zergoi); 18.00-18.30 6 X 6 - Domače uspešnice.

Horoskop

zapisal B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Čeprav vas bodo občasno obiskovale črne slutnje, se bo navsezadnje vselej vse izteklo tako, kot bo za vas najbolje. Med drugim tudi zato, ker boste vseskozi ohranjali bistro glavo.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Obšla vas bo želja po begu, vendar jo boste zlahka obrzali. Pogumno se boste srečali s težavo, jo rešili kot za salo in se brž lotili nove. Težave se bodo vrstile, vi pa boste rasli.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Zanesite se na svojo modro pamet, pa se vam ne bo moglo zgoditi, da bi vas kdo popeljal zanje preko vode. Zaupanje je resda hvale vredno, toda ne vsakršno; slepo je vredno pogreba.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Nekdo vas bo prisilil k temeljitemu prevrednotenju vrednostnega sistema, ki se ga držite kot pijanec plota. Sprejeli boste nekaj sprememb in začeli kovati tihi nacrt za spremembo na bolje.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Navzven boste delovali mrakobno, na zaskrbljena vprašanja bližnjih pa se boste odzivali bodisi s trmastim molkom bodisi z odsekanimi frazami. Do večera so boste izčistili in omehčali.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Vas srček bo zaviral v ritmu, ki se ga komajda spominjate. Sele ko boste ugotovili, da se razživi ob mislih na novo simpatijo, se boste zavedli, da se melodija imenuje ljubezen.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Brez uspeha se boste zaletavali v zid, vse dokler vas ne bo začela boleti glava in vas opozarjati na staro resnico, da je pred nepremagljivim zidom bolje počakati, da se poruši sam.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Krasila vas bo neizmerna volja, zato se boste izvlekli iz vsakega, se tako neugodnega položaja. Zna se vam tudi zgoditi, da se boste v navalu občutkov nadmoci zapletli v zanimivo godljo.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Gibali se boste po varnem polju zanesljivih prijateljev, medtem ko se boste novih obrazov na daleč izogibali. Le čemu? Se mar ne spominjate več, da so bili tudi stari obrazi nekoč novi?

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Ljudje, ki bodo deležni vaših jeremijad, vas bodo skušali potolaziti, vendar zaman. Slo vam bo namreč izključno zato, da bi v njihovih dušah vzbudili občutek sokrivde.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Navzven boste videti umirjeni in svetlogledi, v notranjosti pa vas bodo zle skrbi. Dosti prej bodo minile, če jih boste spustili na plano, ne glede na izgubo lažne maske.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Custvenim valovom boste dodali kopico samoobtožujočih besed, zato ni hudic, da se boste slejkoprej nekomu zasmilili in pozeli toco pomilovalnih fraz. Bolje nič kot hudic.

RAI 3 slovenski program	
Za TRST: na kanalu 64 (Ferlugi) in 40 (Milje)	
Za GORICO: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)	
20.25	Kotiček: Baltazar
20.30	TV DNEVNIK
20.50	Sportna tribuna

RAI 1	
6.30	Jutranji dnevnik
6.45	Jutranja oddaja Unomatina, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.35, 9.00, 9.30) dnevnik, 7.35 gospodarstvo
9.35	Film: Amanti senza amore (dram., lt. '47, i. C. Calamai, Roldano Lupi)
10.50	Aktualna odd.: Verdemattina - Nasveti, vmes (11.30) dnevnik
12.25	Vreme in kratke vesti
12.35	Nan.: Gospa v rumenem (i. A. Lansbury)
13.30	Dnevnik, 13.55 rzbrika Ambarabà, gospodarstvo
14.10	Film: Il terrore corre sul fiume (pust., ZDA '59, i. G. Scott, S. Connery)
15.45	Mladinski variete Solletico, vmes risanke in nan.
17.30	Nan.: Zorro
18.00	Dnevnik
18.10	Zanimivosti iz vsakdana: Italia Sera
18.50	Variete: Luna Park (vodi Fabrizio Frizzi)
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.35	Kviz: Luna Park - La zingara (tel. 0769/73921)
20.50	Film: Sulle orme del vento (pust., ZDA '92, i. R. Witherspoon, E. Randall, M. Schell, S. Bok)
22.40	Dnevnik
22.45	Aktualna odd. o politiki: Porta a porta (vodi Bruno Vespa)
0.00	Dnevnik in vreme, zapišnik, horoskop, nočni pogovori in vreme
0.30	Dok. Videosapere
1.00	Aktualni pogovori: Sotto voce - Potihoma
1.15	Film: La domenica della buona gente (dram., lt. '53, r. A.G. Majano, i. S. Loren, C. Romano)

RAI 2	
7.00	Variete za najmlajše, vmes nan. Blossom
8.25	Nan.: Druzina Drombush
9.20	Protestantizem
9.50	Aktualno: Potrebujem te
10.10	Aktualna odd.: Fuori dai denti, vmes (10.55) Ekologija v gospodinjstvu, 11.30 Tg2 33, dnevnik
13.00	Dnevnik in vreme, 13.30 Navade in družba, 13.50 Rubrika o knjigah Bravo chi legge, 14.05 Quante storie flash
14.15	Variete: I fatti vostri
14.40	Nad.: Quando si ama, 15.10 Santa Barbara
16.00	Dnevnik
16.05	TV film: Cadillac Girls (kom., ZDA '93)
17.15	Kratke vesti - Tg2 Flash
17.50	Rubrika o zdravju Tg2 33
18.00	Rubrika o potovanjih in izletih Sereno Variabile
18.15	Vreme, dnevnik in sport
18.45	Nan.: Ispettore Tibbs
19.35	Sport in predstavitev Tg2
19.50	Risanke: Go-Cart
20.30	Tg 2 - Dnevnik
20.50	Nan.: Ispettore Derrick
22.00	Aktualna odd.: Mixer
23.30	Dnevnik in vreme
0.00	Aktualno: Tv zone

RAI 3	
6.00	Jutranji dnevnik, drobci
8.30	Film: I mostri (kom., lt. '63, i. V. Gassman, U. Tognazzi, M. Mercier)
10.30	Videosapere: Vstop prost, Zdravje, Hic sunt leones, Media/Mente, Livingstone, Potovanje po Italiji, Znanstveni dnevnik, Cestni pisatelji, itd.
12.00	Dnevnik
12.15	Aktualno: Telesogni, 13.00 Kljub vsemu, moja Italija, 13.35 VideoZorro
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	Tgr Eurozoom
15.00	Sportno popoldne: tenis
18.00	Dokumentarec
19.00	Dnevnik, dezelne vesti
20.00	Aktualno: 10 minut
20.10	Variete: Blob
20.30	Dok.: V kraljestvu zivali (vodi Giorgio Celli)
22.30	Dnevnik, dezelne vesti
22.55	Nan.: Resnicne zgodbe
23.50	Aktualno: Money Line
0.30	Dnevnik, pregled tiska
1.10	Variete: Fuori orario
1.15	Sport: tenis
2.10	Nad.: Casa Cecilia

RETE 4	
7.00	Gospodarstvo
8.00	Nan.: Avvocati a Los Angeles, 9.00 Un volto, due donne; 10.00 Zingara, 10.30 Renzo in Lucia, 11.45 La forza dell' amore, vmes (11.30) dnevnik
12.30	Nan.: Hisa v preriji
13.30	Dnevnik
14.00	Medicine a confronto
14.15	Nad.: Sentieri
15.30	Film: La contessa di Hong Kong (kom., ZDA '66, i. M. Brando)
17.45	Aktualne teme: Giorno per giorno
19.25	Dnevnik in vreme
19.50	Variete: Game Boat, vmes risanke Sailor Moon
20.40	Film: Doppio taglio (krim., ZDA '85, i. Glenn Close, Jeff Bridges)
22.35	Film: Orchidea selvaggia (kom., ZDA '89, i. M. Rourke), vmes (23.30) dnevnik

CANALE 5	
6.00	Na prvi strani, vreme
8.45	Variete: Maurizio Costanzo Show (pon.)
11.30	Televizijsko sodisce Forum (vodita R. Dalla Chiesa, S. Licheri)
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful (i. Ron Moss, K. Kelly Lang)
14.15	Nan.: Robinsonovi (i. Bill Cosby, K. Knight Pulliam, M. J. Warner)
14.45	Variete: Casa Castagna
16.00	Otroski variete Bim Bum Bam in risanke
17.25	Nan.: Il villaggio dei corsari
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto! (vodi Iva Zanicchi), 19.00 La ruota della fortuna (vodita Mike Bongiorno, A. Elia)
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Variete: Striscia la notizia (vodita Lello Arena, Enzo Iacchetti)
20.40	Film: Maniaci sentimentali (kom., lt. '94, r. S. Izzo, i. Ricky Tognazzi, B. De Rossi, V. Logan)
22.50	Dnevnik
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (0.00) dnevnik Tg5
1.30	Sgarbi quotidiani
2.30	Aktualno: Target

ITALIA 1	
6.10	Otroski variete
9.05	Aktualno: Secondo noi
9.15	Nan.: Super Vicky
9.45	Variete: Pianeta bambino
10.20	Nan.: MacGyver, 11.25 aktualna odd. Planet, 11.30 T.J. Hooker
12.25	Odprti studio, 12.45 Fatti e misfatti, Sport studio
13.00	Variete za najmlajše, vmes risanke
14.30	Varieteja: Colpo di fulmine, 15.05 Generazione X
16.05	Aktualne zanimivosti: Planet
16.20	Nan.: Bayside School, 16.45 Beverly Hills, 17.45 Primi baci
18.30	Odprti studio, vreme, 18.45 Secondo noi, 18.50 Sport studio
19.05	Nan.: Baywatch (i. Pamela Anderson, Alexandra Paul), 20.00 Mr. Cooper
20.30	Film: Poliziotto in blue jeans (krim., ZDA '91, i. C. Slater, M. Jovovic)
22.30	Variete: Mai dire gol del lunedì
23.30	Aktualno: Fatti e misfatti
23.40	Sport: rally, 0.10 Italija 1 sport
1.20	Aktualno: Planet
1.30	Nan.: Super Vicky, 1.50 Le ragazze della Terra...

TELE 4	
13.30	19.30, 22.00, 0.05 Dogodki in odmevi
14.55	Nad.: Fiori d'arancio
16.20	Nan.: Napoleon in zenske
20.30	Nan.: The Cat, 21.00 Sot to un cielo di fuoco
21.55	Gospodarstvo
22.35	Caffè dello sport

MONTECARLO	
13.00	20.00, 22.30, 0.30 Dnevnik, 13.15, 19.50 Sport
13.30	Nan.: Free Spirits
14.00	Film: Tutte le ragazze lo sanno (kom., ZDA '57)
16.00	Varieteja: Tappeto volante, 18.00 Zap zap
19.15	The Lion trophy Show
20.30	Film: McKlusky, metà uomo metà odio ('74)
22.35	Film: Giardini di pietra (dram., '87, i. J. Caan)
1.00	Nan.: Hitchcock

Slovenija 1	
10.00	Videostrani
10.10	Pravljice iz lutkarjevega vozička, 2. del
10.40	Akvarij
10.55	Arabela se vrača, 10. del
11.25	Ciklus filmov Carlota Sature, Mama bo dopolnila sto let, pon. span. filma
13.00	Poročila
13.05	Novice iz sveta razvedrila, pon.
13.50	Tedenski izbor: Utrip
14.05	Zrcalo tedna
14.20	Za tv kamero
14.35	Forum
14.50	Nedeljska reportaza
15.20	Vecerni gost
16.20	Dober dan, Koroska, pon.
17.00	TV Dnevnik 1
17.10	Radovedni Tacek
17.45	Tv oko, 10. del
18.10	Simpsonovi, 32. del ameriske nanizanke
18.30	Lingo, tv igrice
19.05	Risanka
19.15	Zrebanje 3 x 3
19.30	TV Dnevnik 2
20.05	Sostanovalke, 3. del angleske nanizanke
20.35	Omizje
21.25	Slovenska srečanja: Janez Pavel II. in Slovenci
22.20	TV Dnevnik 3
22.50	SeaQuest, 20. del ameriske nanizanke
23.35	Svet poroča
0.05	Poročila

Slovenija 2	
9.00	Euronews
9.35	Ucimo se tujih jezikov, francoscina, 7. del
9.45	Anglescina
10.00	Turisticka oddaja
10.15	V zarisu
10.30	Christy, 1. del
11.15	Presodite
12.20	Sobotna noc
14.05	Studio City
15.05	Sportni pregled
15.50	Sostanovalke, 2. del angleske nanizanke
16.15	SeaQuest, 19. del
17.00	Munchencana v Hamburгу, pon. 6. dela
18.00	Po Sloveniji
18.45	Sedma steza
19.15	Angleska glasbena lestvica
20.15	Osmi dan
20.40	Boloxi Blues, am. film
22.25	Brane Roncel izza odra
23.45	Euronews

KOPER	
16.00	Euronews
16.30	Nedeljski sportni dnevnik
16.50	Globus
17.30	TVD mladi
18.00	Slovenski program
	Studio 2 sport
18.45	Primorska hronika
19.00	Vsedanes
19.30	Istra in...
20.00	Goli Evrope
20.30	»Il piacere degli occhi« - tedenska oddaja o filmu
21.00	Alica, evropski kulturni magazin
22.00	Vsedanes
22.15	Euronews
22.30	Slovenski pogram Sportel

Hrvaška 1	
12.00	Dnevnik
12.20	Ljubezen, 243. del nadaljevanke
12.40	Courtneyevi in hise Courzon, pon. am. filma
14.30	Otroski program
15.05	Poročila
15.10	Zgodba
15.25	Delavnica za majhne
17.45	Kristalno cesarstvo, 118. del am. nadaljevanke
18.15	Kolo srece
18.50	Alpe-Donava-Jadran
19.30	Dnevnik
20.10	Ziva resnica
20.40	Zvezde nad: Nada Subotic
21.50	Glas domovine
22.20	Dnevnik
22.40	Slika na sliko
23.10	Crni mesec, fr. film
0.50	Poročila

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.50 Biovreme; 8.05 Radio plus; 8.40 Minute za smeh; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.10 Obvestila in osmrtnice; 14.30 Varnostna kultura; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih: Pred papeževim obiskom; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Zapešite z nami; 22.30 22.40 Slovenski pevci šansonov in evergrinov; 23.05 Literarni nokturmo.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.30 Zvezdni pregled; 8.40 Koledar prireditve; 9.35 Popevki tedna; 11.00 Ekološke teme; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobtnice; 14.45 Gost; 15.30 DIO; 16.15 Popevki tedna; 16.40 Tema popoldneva; 18.00 Študentski rock; 19.30 Ameriška country lestvica; 20.00 Popularnih 40; 22.00 Zrcalo dneva, vreme; 22.23 V soju žarometov.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Kulturna panorama; 11.05

Čas in glasba; 13.05 Igra za oroke; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Pihalne godbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Divertimento; 16.40 Ekonomska politika; 17.00 Nove glasb. generacije; 18.05 Kulturni globus; 18.15 Slov. glasbena ustvarjalnost; 19.30 Operni koncert; 20.30 S tujih koncertnih odrov; 22.05 Dvignjena zavesa; 22.25 Komorni studio; 23.55 Lirični utrinek

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik, osmrtnice; 7.40 Noč in dan; 7.45 Evergreen; 8.05 Pozdrav; 8.15 Na rešet; 8.45 Delo; 9.00 Kulturne napovedi; 9.45 Odgovori na »rešet; 10.40 Power play; 11.00 V podaljšku - športni rezultati; 12.20 20 modrih; 13.00 Daj, poveji; 15.00 Power play; 15.30 DIO; 16.00 Glasba po željah; 16.55 6 prešernih; 17.00 Parlamentarna kronika; 18.00 Bla bla radio; 19.30 Večerni pr.; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Iz diskoteke.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 32-322; 9.35 Pred naše mikrofone; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.40 Souvenir d' Italy; 11.00 Ri-belli e dannati;

11.15 Dialog; 13.00 Glasba po željah; 14.45 Tuttoscuela; 15.00 Fonorizzonte; Ob 16-ih; 18.45 Magic bus; 19.45 Šport; 20.00 RMI.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Na barko klče strel; 8.40 Slov. lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga: Smrt v Benetkah T. Mann, (prip. Ivo Barišič, r. M. Sosič, 6. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Primorska poje; 13.20 Kmetijski tehnik; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na otroškem valu (T. Rojc); 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: MePZ Jacobus Gallus; 18.00 Znanstvene raziskave: Študent naj bol; 18.35 Glasbeni predah; 19.30 Spored za naslednji dan.

Radio Opčine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna poročila; 11.30, 15.10, 17.10 Poročila; 10.00 Matineja (Horoskop); 13.00 Samo za Vas - Ostali Trst (pon.); 20.30 Loža v operi.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kratek stik.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzasega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, Republika, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

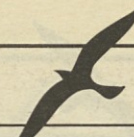
Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publiet SRL
Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. postni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
Tel. in fax: 061-1262044

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 60 SIT
Naročnina za leto 1996 - 430.000 LIT
Postni tr. PRAE DZP st. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, letna 15.000 SIT plačljiva preko
DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
ziro račun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VREMENSKA SLIKA

Nad Alpami in zahodnim Sredozemljem je območje nizkega zračnega pritiska. Iznad zahodnega in severnega Sredozemlja se pomikajo nad vzhodne Alpe in zahodni Balkan vedno novi frontalni valovi, ki vplivajo na vreme tudi pri nas.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 05.32 in zaslo ob 20.24. Dan bo dolg 14 ur in 52 minut.

LUNINE MENE

Luna bo vzšla ob 3.06 in zasla ob 14.45. Mlaj bo 17. maja, ob 13. uri in 46 minut.

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.25 najnižje -23 cm, ob 6.58 najvišje 11 cm, ob 12.42 najnižje -28 cm, ob 19.25 najvišje 43 cm.
Jutri: ob 2.08 najnižje -34 cm, ob 8.00 najvišje 18 cm, ob 13.36 najnižje -29 cm, ob 20.03 najvišje 48 cm.

BIOPROGNOZA

Vremensko občutljivi ljudje bodo bolj nerazpoloženi in se bodo težko koncentrirali.

SNEŽNE RAZMERE

	cm
Mariborsko Pohorje	-
Ribniško Pohorje	-
Golte	-
Vogel	-
Krvavec	-
Velika Planina	-
Kanin	-
Rogla	-

TEMPERATURE IN VIŠINE SNEGA V GORAH

	°C
500 m	17
1000 m	12
1500 m	10
2000 m	6
2500 m	2
2864 m	0

Snežna odeja je dokaj sesedena in utrjena, vendar zaradi toplega vremena zmehčana, v visjih legah pa ponoci zamrzne, tako da jutraj in del dopoldneva drži cloveško tezo. Na območjih, kjer so se večje količine napihnjene snega, je nevarnost proženja snežnih plazov 2., sicer pa je splošna nevarnost minimalna, 1. stopnje.

DANES

Slovenija: Spremenljivo do pretežno oblačno bo, občasno bodo padavine delno kot plohe ali nevihte. Najvišje dnevne temperature bodo od 16 do 21 stopinj C.

Sosednje pokrajine: Tudi v sosednjih pokrajinah bo spremenljivo do pretežno oblačno s krajevnimi plohami ali nevihtami.

JUTRI

V Sloveniji: Se bo nestalno s krajevnimi padavinami, delno kot plohami ali posameznimi nevihtami.

Obeti: tudi v torek so se možne krajevne padavine delno kot plohe.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Največji leteči dinosaver

LONDON - Skupina evropskih paleontologov je v Jordaniji identificirala ostanke največjega letečega dinosavra, ki je sploh največje doslej znano leteče bitje. Živel je pred 65 milijoni let, razpon njegovih kril pa je meril 12 metrov. Žival je bila velika kot majhno letalo, imela je ogromno glavo in razmeroma majhno telo med ogromnimi krili. Njene ostanke so odkrili leta 1945 med gradnjo železnice Damask-Aman.

Sodobna umetnost ne gre v promet

NEW YORK - Petkova dražba eksponatov sodobne umetnosti, ki jo je priredila avkcijska hiša Sotheby's, se je končala s pekocim neuspehom: tri od petih najpomembnejših del v prodaji niso našle kupcev. »Zelo smo razočarani in tudi malce presenečeni,« je izjavila predsednica avkcijske hiše Diana Brooks. Skupni iztržek dražbe je znašal 13,4 milijone dolarjev, veliko manj od predvidene vsote 23 do 31 milijonov dolarjev.

Sorodniki žrtve rešili morilca

TEHERAN - Vse do zadnjega so bili sorodniki ubitega moškega nepopustljivi do morilca, ki so mu teheranski sodniki dosodili smrtno kazen z obesenjem, toda ko so videli zanko okrog morilčevga vrata, so zahtevali prekinitev eksekucije. Epizoda se je končala z objemi in poljubi, morilec pa bo zdaj z zapornikom odplačal samo dolg državi.

Vihar grozi

Fotograf je ujel trenutek, ko je udarila strela, tik preden se je nad Nebrasko razbesnel silovit vihar (Telefoto Ap)

Guruji so hipije zamenjali z jupiji

PUNA (INDIJA) - Nasledniki hindujskega duhovnega vodje, ki je hipijem pridigal spolno nebrzdano, so se zdaj specializirali za jupije, da bi jih resili modernega eksistencnega stresa. Pobuda je prišla od skupine privrzenec kontroverznega indijskega guruja Bhagwana Rajneesh, ki ni nikoli skrival svoje sle po bogastvu, draguljih in luksuznih avtomobilov. Ko je leta 1990 umrl, je zapustil kar 93 rolls roycev vseh mogočih barv. Rajneesh, ki je bil znan tudi z imenom Osho, je bil ustanovitelj komun v mestu Puna v bližini Bombaya, ki tudi po njegovi smrti odlično uspeva. Namesto seksa je zdaj ključ njenega slovesa meditacija kot sredstvo za preseganje vseh sodobnih eksistencnih motenj.

Diana prodaja nakit

LONDON - Po pisanju včerajšnjega britanskega tiska princesa Diana grozi, da bo prodala kraljevske dragocenosti, ki so ji pripadle kot ženi prestolonaslednika, saj je njena locitev od Charlesa vsa bolj problematična. Diana pravi, da so ji bile dragocenosti podarjene in da so torej njena last, zato jih je brez zadržkov odnesla k nekemu slovitemu londonskemu draguljarju. Med drugimi dragocenostmi sta tudi diamantna tiara, ki jo je prejela kot poročno darilo, in poročni prstan z ogromnim safirjem in diamanti, katerih skupna vrednost se giblje okrog pet milijard lir.

Barviti festival raket na Tajskem

V Yesothonu na Tajskem so tudi letos priredili festival raket, da bi si zagotovili obilne padavine (Ap)

Olimpijski ogenj ima še vedno velik čar

Osnovnošolski otroci so se zbrali ob državni cesti v Utahu, da bi pozdravili kolesarje z olimpijsko baklo (Ap)